

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich stanowi element wdrażania Osi IV "Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa" w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Rybackich wdraża Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU OBSZARÓW RYBACKICH STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA RYBACKA „WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE NA LATA 2010-2015

stowarzyszenie
lokalna grupa rybacka
WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE

Nowelizacja LSROR Kwiecień 2012 rok, WZC 23.04.2012 rok - Uchwała nr 17/WZC/12

Węgorzewo, 2010

Zespół osób uczestniczących w opracowaniu LSROR:

Barbara Dawcewicz
Wioletta Banasiewicz
Marta Andrzejczyk
Ewa Wojnowska
Marek Łapo
Andrzej Antończak
Mariusz Fatyga
Wojciul Wojciech
Roczniak Adam
Thomas Dariusz
Wójcik Konrad
Saczek Karol
Szczepkowski Mirosław
Mińczuk Wincenty
Wojnowski Adam
Michał Kamiński
Waldemar Thomas
Tomasz Czerwiński
Mieczysław Wełna
Żyżyk Jerzy

Zespół konsultantów zewnętrznych:

Zbigniew Brodziński
Andrzej Kolasa
Aneta Joanna Janikowska

Kamil Kisielewski
Małgorzata Kramarz
Adam Pawlewicz

Instytucja współpracująca:

Centrum Rozwoju Obszarów Wiejskich UWM w Olsztynie
„ZB” Centrum Szkoleniowo-Doradcze

SPIS TREŚCI		
Numer	Nazwa	Strona
1.	CHARAKTERYSTYKA STOWARZYSZENIA UBIEGAJĄCEGO SIĘ O WYBÓR DO REALIZACJI LSROR W RAMACH LGR JAKO PODMIOTU ODPOWIEDZIALNEGO ZA REALIZACJĘ LSROR	8
1.1.	Nazwa stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze	8
1.2.	Opis procesu powstawania stowarzyszenia	8
2.	OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LSROR	10
2.1	Wykaz gmin wchodzących w skład LGR wraz z określeniem liczby mieszkańców zameldowanych na ich obszarze na pobyt stały oraz gęstości zaludnienia, według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r	10
2.2	Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe obszaru ze szczególnym uwzględnieniem działalności rybackiej	11
2.2.1	Uwarunkowania przestrzenne	11
2.2.2	Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze Charakterystyka wód powierzchniowych Charakterystyka przyrodnicza obszaru	12
2.2.3	Uwarunkowania historyczne i kulturowe	19
2.3	Charakterystyka społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego	23
2.3.1	Charakterystyka potencjału demograficznego	23
2.3.2	Charakterystyka potencjału gospodarczego	24
2.4	Opis działalności związanej z połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, na obszarze objętym	25

	LSROR	
2.5	Wskazanie, jaka liczba osób z obszaru objętego LSROR spełnia wymagania, o których mowa w § 2 ust.1 rozporządzenia, określenie rodzaju aktywności tych osób i powiązania z innymi sektorami gospodarki	29
3.	WSKAZANIE SILNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ OBSZARU OBJĘTEGO LSROR (ANALIZA SWOT)	31
4.	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OPISU OBSZARU I Z ANALIZY SWOT, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMÓW I POTRZEB SEKTORA RYBACTWA	35
5.	OKREŚLENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH LSROR, ŚRODKÓW SŁUŻĄCYCH DO OSIĄGNIĘCIA ZAKŁADANYCH CELÓW ORAZ RODZAJÓW OPERACJI, KTÓRE MOGĄ UZYSKAĆ WSPARCIE W RAMACH WDRAŻANIA LSROR, A TAKŻE ICH PRZEWIDYWANEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO	39
5.1	Określenie wizji, celów ogólnych i szczegółowych LSROR	39
5.2	Środki służące do osiągnięcia zakładanych celów, w ramach których realizowane będą operacje	41
5.3	Rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie	44
5.4	Przewidywany wpływ planowanych do wsparcia rodzajów operacji na środowisko	55
6.	WYKAZANIE ZWIĄZKU I SPÓJNOŚCI PRZYJĘTYCH W LSROR CELÓW I ŚRODKÓW Z WNIOSKAMI WYNIKAJĄCYMI Z OPISU OBSZARU I ANALIZY SWOT ORAZ CELAMI OSI 4 ZAWARTYMI W PROGRAMIE OPERACYJNYM „ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SEKTORA RYBOŁÓWSTWA I NADBRZEŻNYCH OBSZARÓW RYBACKICH 2007-2013”	57
7.	PLAN BUDŻETU LSROR, Z PODZIAŁEM NA DWULETNI OKRESY, UWZGLĘDNIAJĄCY ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA FINANSOWANIE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW OPERACJI	63
8.	OPIS PROCEDUR OCENY OPERACJI PRZEZ KOMITET	71
8.1	Ocena zgodności operacji z LSROR wraz z opisem sposobu	73

	weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami	
8.1.1.	Zgodność operacji z LSROR	73
8.1.2.	Weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami	74
8.2	Sposób wyboru operacji przez LGR	75
8.3	Sposób odwołania się od decyzji komitetu	78
8.4	Tryb i sposób wyłączenia członka komitetu od udziału w dokonywaniu wyboru operacji, w ramach wystąpienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności	80
9.	WSKAZANIE KRYTERIÓW WYBORU OPERACJI	92
9.1	Efekty realizacji operacji	92
9.2	Wpływ planowanej operacji na osiągnięcie zakładanych celów LSROR	93
9.3	Znaczenie operacji dla rozwoju sektora rybackiego lub ograniczenia zjawiska zaniku tego sektora na obszarze objętym LSROR	96
10.	OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTOWANIA LSROR	97
11.	PLANOWANE DZIAŁANIA LGR ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM LSROR, W TYM PODANIE TERMINÓW KONKURSÓW NA WYBÓR OPERACJI DO REALIZACJI, W RAMACH WDRAŻANIA LSROR	104
12.	ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY WŁASNEJ FUNKCJONOWANIA LGR	112
12.1	Monitoring	114
12.2	Ewaluacja	116
12.3	Aktualizacja LSROR	124
13.	SPÓJNOŚĆ LSROR Z DZIAŁANAMI I OPERACJAMI PLANOWANYMI DO REALIZACJI NA OBSZARZE OBJĘTYM LSROR W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW I STRATEGII	125

14.	OKREŚLENIE ZASAD POSTĘPOWANIA UNIEMOŻLIWIAJĄCYCH NAKŁADANIE SIĘ POMOCY W PRZYPADKU, GDY LGR PLANUJE REALIZACJĘ OPERACJI I DZIAŁAŃ W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	131
------------	---	------------

Spis załączników

Zał. nr 1. Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 2. Lista członków założycieli LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 3. Lista osób reprezentujących podmioty i instytucje zainteresowane,
na etapie zawiązywania partnerstwa, członkostwem w LGR

Zał. nr 4. Regulamin Komitetu LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 5. Wzór „fiszy projektowej”

Zał. nr 6. Zestawienie Obwodów Rybackich znajdujących się na terenie subregionu
„Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 7. Raport z monitoringu działań w ramach tworzenia LSROR i LGR „Wielkie
Jeziora Mazurskie”

Zał. Nr 8. Drzewo problemów

Zał. Nr 9. Powiązanie i korelacja celów

Zał. Nr 10. Koncepcja Mazurskiego Centrum Wędkarstwa (MCW)

Zał. Nr 11. Wędkarska charakterystyka łowisk na obszarze LGR „WJM”

Załączniki do rozdz. 8

Załącznik nr 8.1. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru
*Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności
obszarów zależnych od rybactwa.....83*

Załącznik nr 8.2. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru
*Restrukturyzacja lub reorientacja działalności gospodarczej lub
dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną
z sektorem rybactwa, w drodze tworzenia dodatkowych miejsc
pracy poza tym sektorem.....85*

Załącznik nr 8.3. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru <i>Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa.....</i>	87
Załącznik nr 8.4. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru <i>Ochrona środowiska lub dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności lub przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa, w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowe.....</i>	89
Załącznik nr 8.5. Karta oceny zgodności operacji z LSROR	89

1. CHARAKTERYSTYKA STOWARZYSZENIA UBIEGAJĄCEGO SIĘ O WYBÓR DO REALIZACJI LSROR W RAMACH DZIAŁANIA LGR JAKO PODMIOTU ODPOWIEDZIALNEGO ZA REALIZACJĘ LSROR

1. 1. Nazwa stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

Pełna nazwa LGR brzmi:

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA RYBACKA „WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE”

Statut zezwala na używanie nazwy skróconej:

LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” posiada osobowość prawną w formie stowarzyszenia¹, które zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Olsztynie, Wydział VIII Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 02.12.2009 r., pod numerem **KRS 0000342523**.

1.2. Opis procesu powstawania stowarzyszenia

Idea powołania do życia organizacji zrzeszającej głównych użytkowników Wielkich Jezior Mazurskich pojawiła się w połowie lat 90. Występujące wówczas konflikty interesów żeglarzy i motorowodniaków, wędkarzy oraz rybackich użytkowników wód, w tym głównie PZW, przyczyniały się do osłabienia wizerunku subregionu, a przede wszystkim zmniejszały możliwości współpracy na rzecz gospodarczego i turystycznego wykorzystania jezior. W tym czasie powstała idea powołania Centrum Wędkarstwa, które to Centrum w zamierzeniach miało „wychodzić” naprzeciw potrzebom turystów, wędkarzy i rybaków podejmując działania na rzecz wydłużenia sezonu turystycznego. Efektem starania osób zainteresowanych ideą organizacji „Centrum Wędkarstwa” było podpisanie w 2002 r. w Węgorzewie wstępnego porozumienia między władzami Powiatu Węgorzewskiego i ZG PZW w Warszawie,

¹ Podstawą prawną funkcjonowania LGR jest:

1. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79 poz. 855 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. z 2007 r. Nr 72 poz. 619).
3. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. UE Nr L 223 z dnia 15 sierpnia 2006 r.).
4. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 498/2007 z dnia 26 marca 2007 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 26 marca 2007 r. ustalające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. UE Nr L 120 z dnia 10 maja 2007 r.).
5. Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

które określało zakres współpracy PZW z władzami samorządowymi w celu podejmowania starań na rzecz poprawy infrastruktury i warunków uprawiania wędkarstwa na wodach użytkowanych przez PZW. Brak środków na realizację niezbędnej infrastruktury sprawił, że pomysł nie doczekał się realizacji.

W 2006 r. na objętym LSROR obszarze powstała lokalna grupa działania Związek Stowarzyszeń Na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD 9), której członkowie powrócili do ww. idei. Rezultatem podejmowanych przez LGD 9 starań było m.in. opracowanie w 2008 r., pod kierunkiem Pana Andrzeja Kolasy, koncepcji zespołu łowisk specjalnych. Celem tej koncepcji jest utworzenie „Mazurskiego Centrum Wędkarstwa”, funkcjonującego w oparciu o zmodernizowaną i nowopowstałą infrastrukturę. Chęć wdrażania koncepcji wyraziły liczne stowarzyszenia oraz podmioty gospodarcze dostrzegające w realizacji pomysłu szansę na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej związanej z „mazurską rybą”.

Na przełomie stycznia i lutego 2009 r. Zarząd LGD 9 podjął decyzję o udziale w PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” oraz wyznaczył osobę odpowiedzialną za pilotowanie działań, których celem było utworzenie lokalnej grupy rybackiej na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich. LGD 9 uzyskała wsparcie ze środków na działania aktywizujące i mobilizujące lokalną społeczność w ramach PO Kapitał Ludzki, Działania 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich, które to wsparcie LGD 9 przeznaczyła na opracowanie strategii i organizację lokalnej grupy rybackiej. Utworzenie LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest więc rezultatem realizacji projektu nr WND-POKL.06.03.00-28-022/09 pt. „*Lokalna Grupa Rybacka szansą na aktywizację społeczności obszarów wiejskich zależnych od rybactwa*” w ramach PO Kapitał Ludzki.

W lipcu 2009 r. LGD 9 rozpoczęła działania aktywizujące społeczność obszaru zależnego głównie od rybactwa, których celem było zainteresowanie programem oraz zidentyfikowanie potencjalnych partnerów lokalnej grupy rybackiej. Początkowo działania informacyjne i konsultacje prowadzono w 24 gminach. 14 lipca 2009 r. w Węgorzewie odbyło się spotkanie mające na celu poinformowanie potencjalnych partnerów LGR o zasadach udziału, harmonogramie działań oraz przewidzianych

do osiągnięcia rezultatach. Ostatecznie do projektu przystąpiły gminy będące członkami LGD 9. Ideą trójsektorowego partnerstwa udało się zainteresować liczne podmioty gospodarcze i społeczne działające na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich. Lista osób reprezentujących podmioty i instytucje zainteresowane, na etapie zawiązywania partnerstwa, członkostwem w LGR stanowi zał. nr 1.

W ramach prowadzonych konsultacji odbyły się trzy spotkania w dniach 18 i 25 sierpnia oraz 10 września 2009 r., których celem było opracowanie głównych założeń dotyczących statutu LGR. W spotkaniach uczestniczyło 17 przedstawicieli reprezentujących sektory prywatny, społeczny i publiczny. Zebranie założycielskie powołujące do życia Lokalną Grupę Rybacką „Wielkie Jeziora Mazurskie” odbyło się w Węgorzewie 22 października 2009 r. W zebraniu wzięły udział 23 osoby, które jako osoby fizyczne założyły Stowarzyszenie (zał. nr 2). Uzgodniono, że ze względów proceduralnych, osoby prawne i inne zainteresowane wdrażaniem LSROR przystąpią do Stowarzyszenia na pierwszym Walnym Zebraniu Członków. Pierwsze WZC LGR, na którym przyjęto nowych członków, wybrano zarząd, komisję rewizyjną i komitet oraz zatwierdzono LSROR odbyło się 22 stycznia 2010 r.

Tabela 1.1. Zestawienie uchwał rad gmin o przystąpieniu do LGR
„Wielkie Jeziora Mazurskie”

Nazwa gminy	Nr uchwały	Data podjęcia uchwały
Gm. Budry	XXXVI/214/09	30 grudnia 2009 r.
Gm. Giżycko	XXXV/396/09	29 grudnia 2009 r.
Gm. Kruklanki	XXIII/200/09	29 grudnia 2009 r.
Gm. Miłki	XLII/232/2009	21 grudnia 2009 r.
Gm. Pozezdrze	XXXVIII/244/09	29 grudnia 2009 r.
Gm. Ryn	XL/354/09	30 grudnia 2009 r.
Gm. Srokowo	XL/240/09	29 grudnia 2009 r.
Gm. Węgorzewo	XLVII/357/2009	30 grudnia 2009 r.
Gm. Wydminy	XXXI/190/2009	28 grudnia 2009 r.

2. OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LSROR

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGR wraz z określeniem liczby mieszkańców zameldowanych na ich obszarze na pobyt stały oraz gęstości zaludnienia, według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.

Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” obejmuje obszarem działania północno-wschodnią część woj. warmińsko-mazurskiego, teren dziewięciu gmin należących do powiatów: giżyckiego, kętrzyńskiego i węgorzewskiego.

Tabela 2.1. Gminy objęte obszarem działania LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Powiat	Powierzchnia km ²	Ogółem liczba osób zameldowanych na pobyt stały na dzień 31.12.2008 r.
1. Budry	wiejska	węgorzewski	174,97	2959
2. Giżycko	wiejska	giżycki	297,06	7 855
3. Kruklanki	wiejska	giżycki	201,57	3 066
4. Miłki	wiejska	giżycki	169,63	3 833
5. Pozezdrze	wiejska	węgorzewski	176,78	3 484
6. Ryn	miejsko – wiejska	giżycki	204,54	5 792
7. Srokowo	wiejska	kętrzyński	194,16	4 154
8. Węgorzewo	miejsko – wiejska	węgorzewski	341,47	16952
9. Wydminy	wiejska	giżycki	232,99	6 612
OGÓŁEM			1993,17	54 707

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Regionalnych.

Gęstość zaludnienia gmin LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, ustalona na dzień 31 grudnia 2008 r., na podstawie wyników informacji statystycznych, wynosi **27,4 os/km²** (średnia dla woj. warmińsko-mazurskiego to 59 os/km²). Największą gęstością zaludnienia charakteryzuje się gmina miejsko-wiejska Węgorzewo (50 os/km²). Najmniejszy wskaźnik liczby ludności na 1 km² odnotowano w gminach wiejskich Budry (17) i Kruklanki (15).

2.2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe obszaru ze szczególnym uwzględnieniem działalności rybackiej

2.2.1. Uwarunkowania przestrzenne

Teren działania LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” przylega od północy do granicy Państwa (Obwodu Kaliningradzkiego), od wschodu do powiatu gołdapskiego i oleckiego, od południa – do powiatów ełckiego i piskiego, a od zachodu do powiatów mrągowskiego i kętrzyńskiego (rys. 2.1).

Ogólna powierzchnia obszaru objętego LSROR w 2008 r. wynosiła łącznie 1998 km² (8,3% powierzchni województwa), w tym: 1112 km² przypada na powiat giżycki, 691 km² na powiat węgorzewski i 195 km² do należącej do powiatu kętrzyńskiego gminy Srokowo (tab. 2.2). Na terenie LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” w 2008 r. znajdowało się łącznie 289 miejscowości, w tym 287 miejscowości wiejskich. W porównaniu do 1999 r. zniknęło z mapy subregionu 21 wsi. Na obszarze LGR znajdują się 2 miasta – Ryn i Węgorzewo. W ujęciu geograficznym zasięg działania LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” obejmuje obszar Pojezierza Mazurskiego (Krainę Wielkich Jezior Mazurskich – największa część), Pojezierze Ełckie oraz część Pojezierza Mrągowskiego i Niziny Sępopolskiej. Ukształtowanie terenu jest charakterystyczne dla obszarów polodowcowych, z unikalną cechą skupisk naturalnych jezior, rzek i oczek wodnych.

Rys. 2.1. Granice administracyjne gmin LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” oraz gmin z nimi sąsiadujących (stan na 31.12.2008 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najbardziej zasobną w wody powierzchniowe częścią obszaru LGR jest Kraina Wielkich Jezior Mazurskich, rozciągająca się na obszarze ok. 1732 km², w obniżeniu pomiędzy Pojezierzem Mrągowskim od zachodu i Pojezierzem Elckim od wschodu. Od północy graniczy z Krainą Węgorapy, od południa z Równiną Mazurską. Pod względem hydrograficznym Wielkie Jeziora Mazurskie dzielą się na trzy strefy: kompleks jeziora Mamry z Węgorzewem i Pozezdrzem, system jezior i kanałów Niegocin–Tałtówisko z Giżyckiem oraz zespół jezior Śniardwy, Bełdany i Tałty, m.in. z Rynem.

2.2.2. Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

Charakterystyka wód powierzchniowych

Całkowita łączna powierzchnia zbiorników wodnych znajdujących się na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” wynosi ok. 34,5 tys. ha, co stanowi o jego wyjątkowych walorach przyrodniczych. Obszar ten jest najzasobniejszy w wody powierzchniowe w woj. warmińsko-mazurskim. Wskaźnik udziału wód powierzchniowych na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” wynosi 13,47% jego ogólnej powierzchni (omawiana wartość średnia w województwie wynosi

5,73%). Największy udział wód powierzchniowych występuje w gminach wiejskiej Giżycko (27,23%) i miejsko-wiejskiej Węgorzewo (18,44%) (tab. 2.3).

Na obszarze LGR wody powierzchniowe stanowią głównie jeziora. Są to zbiorniki różnych kształtów i wielkości: od dużych zbiorników wodnych po niewielkie, wypełniające liczne zagłębienia terenu oczka, od długich rynnowych po wielkie jeziora morenowe. Największym jeziorem analizowanego obszaru jest położone w powiecie węgorzewskim, jezioro Dargin, o pow. 3030 ha. Charakterystykę najważniejszych jezior przedstawiono w tabeli 2.4.

Tabela 2.2. Udział wód powierzchniowych w stosunku do powierzchni ogólnej gmin LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, stan na 31.12.2008 r.

Nazwa gminy	Udział wód powierzchniowych [%]	Nazwa gminy	Udział wód powierzchniowych [%]
Budry	1,94	Pozezdrze	17,72
Giżycko (gm. wiejska)	27,23	Srokowo	1,45
Kruklanki	8,00	Węgorzewo	18,44
Miłki	11,00	Wydminy	5,82
Budry	1,94		

Źródło: Opracowano na podstawie danych Starostwa Powiat. w Giżycku, Programu Ochrony Środowiska dla Pow. Węgorzewskiego, Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gm. Srokowo na lata 2009-2016.

Jezioro Dargin to jeden z największych akwenów Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Dargin jest elementem kompleksu znanego pod wspólną nazwą Mamry. Jezioro zajmuje środkową część tego kompleksu. Na północnym brzegu znajduje się wejście do kanału Sztynorckiego łączącego Dargin z jez. Sztynorckim, nad którym znajduje się znana wieś letniskowa i duży port jachtowy. Przez jezioro prowadzi szlak żeglugi śródlądowej.

Tabela 2.3. Charakterystyka najważniejszych jezior obszaru LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość max. [m]	Klasa czystości	Obwód	Dzierżawca
Dargin	3030	37,6	II	Jeziora Dargin w zlewni rzeki Węgorapa – nr 1	Gospodarstwo Rybackie Giżycko sp.z.o.o.
Dejguny	765,3	45	II	Jeziora Dejguny w zlewni rzeki Pisa – nr 6	Wyszyński Bogusław
Dgał Wielki	94	18,8	II	Jeziora Dgał Wielki w zlewni rzeki Węgorapa nr 3	Instytut Rybactwa Śródląd. w Olsztynie

Dobskie	1776	22,5	II	Jeziora Dargin w zlewni rzeki Węgorapa – nr 1	Gospodarstwo Rybackie Giżycko sp.z.o.o.
Goldopiwo	862,5	26,9	II	Jeziora Goldopiwo w zlewni rzeki Węgorapa – nr 8	PZW Zarząd Główny
Harsz	216	4	II	Jeziora Mamry Północne na rzece Węgorapa – nr 1	PZW Zarząd Główny
Jagodne	942,7	37,4	poza klasą	Jeziora Niegocin w zlewni rzeki Pisa – nr 3	Gospodarstwo Rybackie Giżycko sp.z.o.o.
Kirsajty	207	5,8	II	Jeziora Mamry Północne na rzece Węgorapa – nr 1	PZW Zarząd Główny
Kisajno	1896	25	II	Jeziora Dargin w zlewni rzeki Węgorapa – nr 1	Gospodarstwo Rybackie Giżycko sp.z.o.o.
Mamry (Płn. lub Właściwe)	2504	43	II	Jeziora Mamry Północne na rzece Węgorapa – nr 1	PZW Zarząd Główny
Niegocin	2600	39,7	II/III	Jeziora Niegocin w zlewni rzeki Pisa – nr 3	Gospodarstwo Rybackie Giżycko sp.z.o.o.
Rydzówka	490,3	16,7	III	Jeziora Rydzówka na Kanale Mazurskim – nr 1	Smalec Karol
Ryńskie	661,1	50,8	III	Jeziora Ryńskie-Tałty w zlewni rzeki Pisa – nr 26	Gospodarstwo Rybackie Mikołajki sp. z o.o.
Stręgiel	404,9	12,5	II	Jeziora Stręgiel w zlewni rzeki Węgorapa – nr 9	PZW Zarząd Główny
Święcajty	869	28	II	Jeziora Mamry Północne na rzece Węgorapa – nr 1	PZW Zarząd Główny
Tałty	1170,1	44,7	III	Jeziora Ryńskie-Tałty w zlewni rzeki Pisa – nr 26	Gospodarstwo Rybackie Mikołajki sp. z o.o.

Źródło: Opracowano na podstawie Programu Ochrony Środowiska Powiatu Giżyckiego; Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu; Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016, Raportu o stanie środowiska woj. Warmińsko-Mazurskiego w 2007 r, http://www.wios.olsztyn.pl/index.php?pageid=monitoring/wody_jeziora.html

Jez. Dejguny – występują tu wszystkie gatunki ryb charakterystyczne dla obszaru Mazur, a przeważają takie gatunki jak: sielawa, sieja, leszcz, płoć, ukleja, okoń, szczupak.

Jez. Dgał Wielki (Dgał, Pieczarkowskie) –nad jego północnym brzegiem znajduje się Doświadczalny Ośrodek Zarybieniowy Dgał. Jest to jezioro przepływowe. W latach 90. XX w. archeolodzy odkryli ślady staropruskiej osady na dawnej sztucznej wyspie, która była prawdopodobnie połączona z lądem drewnianym pomostem.

Jez. Dobskie wraz z licznymi wyspami stanowi rezerwat faunistyczno-krajobrazowy utworzony w 1976 r. w celu ochrony miejsc lęgowych ptactwa wodnego. W północnej części półwyspu wrzynającego się pomiędzy jez. Dobskie i jez. Kisajno znajduje się rezerwat przyrody nieożywionej „Głazowisko Fuledzki Róg”. Wzdłuż brzegów jeziora

oraz wokół wysp występuje szeroki pas szuwarów, w których gnieździ się ptactwo wodne m.in. perkoz dwuczuby, rybitwa czarna, rybitwa zwyczajna, krzyżówka, czernica, głowienka, świstun, gągoł, łyska, tracz nurogęś, bąk, bączek i kureczka nakrapiana.

Jez. Gołdopiwo jest typu sielawowego. Przez jezioro Gołdopiwo przebiega szlak kajakowy rzeki Sapiny. Gołdopiwo znajduje się w strefie ciszy na obrzeżach Puszczy Boreckiej która jest siedliskiem żubrów.

Jez. Harsz jest bardzo malownicze, o dobrze rozwiniętej i urozmaiconej linii brzegowej, mocno wydłużonej z północnego wschodu na południowy zachód. Przy północnym krańcu akwenu znajdują się cztery zatoki.

Jez. Jagodne leży na trasie żeglugowej Mikołajki – Giżycko. Łączy się ona krótkim kanałem Kulą z jeziorem Bocznym.

Jez. Kirsajty należy do kompleksu Mamry. Wyspy na jez. są rezerwatami ornitologicznymi. Należy ono do I klasy czystości, jest mało obciążone biogenami i materią organiczną, ze względu na swój polimiktyczny charakter posiada silnie natlenione wody. Należy ono do typu jezior linowo-szczupakowego (licznie występuje tu szczupak, lin, płoć, karaś, węgorz, wzdręga, okoń).

Jez. Kisajno jest elementem kompleksu jezior Mamry. W południowej jego części występują liczne wyspy (m.in. Duży Ostrów, Górny Ostrów, Sosnowy Ostrów, Wielka Kiermuza), na których gniazdują rzadkie gatunki ptaków (m.in. bocian czarny, czapla siwa, łabędź niemy, łyska, perkoz). W 1989 r. utworzono rezerwat przyrody *Wyspy na Jeziorach Mamry i Kisajno* w celu ochrony miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych, miejsc odpoczynku ptaków podczas przelotów, ale także ochrony krajobrazu polodowcowego, głazowisk w utworach morenowych, zarośli trzcinowych wokół wysp.

Jez. Mamry (Północne, Właściwe) jest najbardziej na północ wysuniętym zbiornikiem Wlk. Jez. Maz. Wyspy na jeziorze wchodzi w skład rezerwatu „*Wyspy na Jeziorach Mamry i Kisajno*”. Od strony półn.-zach. jezioro łączy się z Kanałem Mazurskim (unikatową budowlą hydrotechniczną na skalę światową). Rozpoczęte w 1911 r. prace nad bud. kanału były przerywane wybuchami kolejnych wojen światowych. Do uruchomienia kanału zabrakło prac wykończeniowych. Długość Kanału Mazurskiego to ok. 51 km, w tym 22 km odcinek jest położony na

terenie gmin Srokowo i Węgorzewo. Różnica poziomów wód wynosi ok. 111 m, dlatego na kanale wybudowano 10 śluz, 5 z nich znajduje się w Polsce. Przez jezioro prowadzi szlak Białej Floty pływającej z Giżycka do Węgorzewa. Na ichtiofaunę jez. Mamry składają się m.in.: sielawa, sieja, ukleja, płoć, leszcz, szczupak, okoń, węgorz, w niewielkich ilościach lin.

Jez. Niegocin jest jednym z trzech największych zbiorników wodnych systemu Wielkich Jezior Mazurskich. Roślinność zajmuje ok. 15% powierzchni dna jeziora. Ichtiofauna jeziora składa się m.in. z takich gat. Ryb, jak: leszcz, płoć, krąp, okoń, szczupak, sandacz węgorz i lin. Przez Niegocin biegnie szlak żeglowny z Giżycka do Mikołajek, Rucianego-Nidy i do Pisz.

Jez. Rydzówka jest wyłączone ze szlaku żeglugowego. Posiada skomplikowany układ hydrograficzny, wynikający z położenia na trasie Kanału Mazurskiego. Ok. 2 km od Mamr na Kanale znajduje się grodzia podpiętrzająca Mamry (zwierciadło wody Mamr leży na wysokości 116 m n.p.m., a jez. Rydzówka na 83 m n.p.m.). Poniżej jeziora znajduje się ukończona śluza Piaski. W celu ochrony miejsc lęgowych ptactwa wodno-błotnego oraz miejsc odpoczynku ptaków przelotnych w 1957 r. utworzono rezerwat faunistyczny o pow. 26 ha, obejmujący półwysep i wyspy jeziora². Na wyspach Wlk. Ostrów i Mała Kępa gniazdują kormorany i czaple siwe, a nad jeziorem można zaobserwować bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, kanię czarną i błotniaka stawowego. Ichtiofauna jeziora składa się m.in. z takich gat. jak: leszcz, płoć, okoń, lin, szczupak.

Jez. Ryńskie stanowi całość z jez. Tałty (w wyniku umownego podziału wyodrębniono 2 jeziora). Jest ono jez. rynnowym, wydłużonym z płn. wschodu na pld. zachód, sielawowym. Na jeziorze znajdują się trzy wyspy. W Rynie do jeziora dopływa woda z położonego wyżej Jez. Ołów. Woda płynie kanałem podziemnym wybudowanym przez Krzyżaków. Kanał zaopatrywał w wodę zamek w Rynie.

Jez. Stręgieł jest typu sandaczowego, a jego ichtiofaunę stanowią m.in.: sandacz, leszcz, lin, płoć, okoń, ukleja, węgorz i szczupak. Jezioro posiada bardzo urozmaiconą linię brzegową z trzema zatokami. W południowo-wschodniej części jeziora jedna z zatok tworzy jezioro Stręgielek.

² Zgodnie z Zarząd. Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 23.01.1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP 14, poz. 106 z 22.02.1957 r.), rezerwat nosi nazwę: Półwysep i Wyspy na Jez. Rydzewskim.

Jez. Świącajty nie jest samodzielny zbiornikiem wodny, tylko elementem kompleksu jez. Mamry. Zbiornik leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. W jez. Świącajty bytuje głównie sielawa, sieja, płoc, ukleja, leszcz, krąp, szczupak, okoń, węgorz, miętus i lin.

Jez. Tałty stanowi jedną całość z jez. Ryńskim. Zbiornik należy do jezior typu sielawowego. W granicach obszaru LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” leży północna i środkowa część jeziora.

Gospodarka rybacka na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” prowadzona jest także na ciekach wodnych, w szczególności na następujących rzekach obszaru:

Rzeka Węgorapa – jej długość to 139,9 km, w tym 43,9 km w granicach Polski. Za początkowy odcinek rzeki przyjmuje się jez. Mamry. W rejonie Węgorzewa rzeka rozwidla się na: Kanał Młyński i Węgorapę. Cechą charakterystyczną Węgorapy jest jej wykorzystywanie do produkcji energii elektrycznej³.

Rzeka Gołdapa – jej źródło znajduje się na wys. 204 m n.p.m. Zasadnicza część wód Gołdapy płynie Kanałem Brożajckim, łączącym się z Węgorapą, a pozostałą płynie naturalnym korytem rzeki.

Rzeka Sapina – jest prawobrzeżnym dopływem kompleksu Mamry o długości 42,1 km. Źródła Sapiny znajdują się w Zach. części Puszczy Boreckiej. Jest to rzeka pojezierna (odcinki przebiegające przez jeziora stanowią 41%), przepływa przez ciąg jezior: Żywy, Sołmaty, Żywki, Kruklin, Patelnia, Gołdapiwo, Pozezdrze, Stręgiel, a końcowy jej odcinek uchodzi do jeziora Świącajty.

Rzeka Liwna – jest prawobrzeżnym dopływem Gubra. Rzeka przepływa przez Krainę Wielkich Jezior Mazurskich i Nizinę Sępopolską. Na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” rzeka przepływa przez gminę Srokowo. Jej wody na tym odcinku zaliczane są do III kl. czystości.

Charakterystyka przyrodnicza obszaru

Kraina Wlk. Jez. Maz. to obszar wyjątkowy zarówno w skali kraju, jak i Europy. Jeziora, rzeki i kanały stanowią swoisty ekosystem. Jest on ostoją dla wielu gatunków fauny i flory. Wieloletnie zaniedbanie i brak świadomości odpowiedzialnego gospodarowania doprowadziły do pogorszenia się stanu

³ Wody rzeki zakwalifikowano do IV kl. Czystości.

środowiska naturalnego, a także do znacznej eutrofizacji jezior. Z badań WIOŚ w Olsztynie wynika, że wszystkie jeziora i rzeki subregionu wymagają podjęcia efektywnych przedsięwzięć ochronnych. W wielu przypadkach jest konieczna likwidacja źródeł zanieczyszczeń oraz wprowadzenie zdecydowanych zmian w sposobie użytkowania zlewni.

Jedną z ważnych atrakcji przyrodniczych i turystycznych gmin północnego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich są tereny leśne. Powierzchnia lasów w subregionie wynosi 47,5 tys. ha, co stanowiło 6,6% powierzchni lasów w województwie (średnia lesistość w regionie to 30,1%, zaś na obszarze LGR 23,7%). Wyraźny wpływ na stosunkowo niską lesistość tego terenu ma znaczna powierzchnia jezior przyczyniająca się do peryferyjnego rozmieszczenia lasów. Na uwagę zasługuje fakt, że w porównaniu do 2004 r. powierzchnia zajmowana przez lasy w subregionie wzrosła o ok. 540 ha. Najwyższy wskaźnik lesistości występuje na terenie gminy Kruklanki (53,8% ogółu powierzchni gminy). W pozostałych gminach wskaźnik lesistości utrzymuje się na poziomie niższym od średniej w województwie. W terenie gminy Kruklanki jest położona Puszcza Borecka stanowiąca najcenniejszy obszar leśny Pojezierza Mazurskiego. Charakteryzuje się ona dużym stopniem naturalności zbiorowisk roślinnych oraz dużą różnorodnością gatunków zwierząt.

Potwierdzeniem wyjątkowych walorów krajobrazowych i przyrodniczych obszaru jest fakt występowania licznych obszarów prawnie chronionych. Ich powierzchnia w 2007 r. wynosiła 124,8 tys. ha, tj. **62,2% obszaru aktywności LGR**, podczas gdy w województwie wskaźnik ten kształtował się średnio na poziomie 46,5%. W porównaniu do 1999 r. w większości gmin objętych analizą powierzchnia obszarów prawnie chronionych uległa zmniejszeniu. Jedynie w gminach: Ryn, Budry i Pozezdrze odnotowano wzrost ich powierzchni.

Udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni gmin kształtował się od 45,1% w gm. Srokowo do 90,6% w gm. Kruklanki.

Występujące w omawianym subregionie kolonie m.in. czapli siwej i kormorana są objęte ochroną. Wyjątkowe w skali międzynarodowej są: miejsca gnieźdzenia się licznych gatunków ptactwa wodno-błotnego oraz szata roślinna jez. Oświn (Rezerwat Siedmiu Wysp jest wpisany na listę Międzynarodowej Konwencji RAMSAR oraz Natura 2000), unikalne formy ochrony przyrody

nieożywionej (Rezerwat Wyspy na jez. Mamry, Dobskie i Kisajno) oraz rezerваты m.in. Rezerwat Piłackie Wzgórza, Mazury, Lipowy Jar, Wyspa Lipowa, Spytkowo Torfowisko, Perkuny, Nietleckie Bagno, Staświńskie Łąki, Bajory, czy Kałeckie Błota.

Cały objęty diagnozą obszar znajduje się w obrębie Zielonych Płuc Polski, a znaczna jego część objęta jest siecią NATURA 2000. W granicach gmin subregionu Wielkich Jez. Mazurskich do Sieci NATURA 2000 zakwalifikowano m.in.: Ostoję Warmińską (8781,7 ha), Jez. Oświn i Okolice (351,6 ha), Warmińskie Bociany (8865,1 ha) oraz Puszcę Borecką (189 km²). Wyjątkowość zasobów naturalnych potwierdza także duża liczba pomników przyrody, których na obszarze LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest ok. 500.

Wyniesienie nad poziom morza, duże nagromadzenie otwartych zbiorników wodnych, a także występowanie terenów podmokłych sprawia, że na analizowanym obszarze panują specyficzne warunki klimatyczne. Obszar, podobnie jak cały region, należy do najzimniejszych w Polsce.

Wpływ wód powierzchniowych zaznacza się w wilgotności powietrza, która w okresie letnim waha się od 60 do 80%. Najwięcej dni słonecznych przypada na maj i czerwiec oraz wrzesień, natomiast najmniej na listopad i grudzień. Na omawianym terenie w ciągu roku odnotowuje się ok. 110 dni z pełnym zachmurzeniem i ok. 160 dni z zachmurzeniem częściowym.

2.2.3. Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Obszar aktywności LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest zwartym terenem kulturowym, zajmowanym, niemal do początków epoki brązu, przez ludność bazującą na tradycjach zbieracko-łowieckich, której bytowanie na terenach pojeziernych wiąże się z powstaniem rybołówstwa. Do najpopularniejszych narzędzi połowowych należały harpuny, ościenie, zadziory oraz kościane haczyki, przy pomocy których łowiono głównie ryby z rodziny karpowatych oraz szczupaki i okonie⁴. Wraz z udoskonalaniem technik łowieckich w skład diety zaczęły wchodzić nowe gatunki ryb występujące w głębszych partiach zbiornika.

⁴ J. M. Łapo, *Rybołówstwo i spożycie ryb na dawnych ziemiach pruskich w świetle źródeł archeologicznych i archeoichtologicznych. W: Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Dziedzictwo kulinarne*, red. S. Achremczyk, Olsztyn 2007, s. 42-43.

W epoce żelaza omawiany obszar zajmowała kultura kurhanów zachodniobałtyjskich, która następnie przekształciła się w kulturę bogaczewską, utożsamianą z plemieniem Galindów. W okolicach Srokowa można dostrzec ślady osadnictwa zachodniobałtyjskich pobratymców Galindów, określanych jako ludność kultury Dollkeim – Kovrowo. We wczesnym średniowieczu obecny obszar LGR był pograniczem pruskich plemion Galindów, Bartów i Natangów⁵. Wraz z napływem osadników oraz rozwojem cywilizacji pojawiały się żelazne haczyki i haki, narzędzia pułapkowe i sieci. Również wiedza ówczesnych myśliwych dotycząca rybich zachowań stawała się coraz bogatsza. Duża liczba gatunków ryb poławiana była w okresie tarła oraz gromadnych wędrówek.

Za uznaniem ogromnej roli ryb w diecie ówczesnych osadników przemawiają wykopaliska. Liczne szczątki ryb oraz narzędzi połowowych będące wynikiem badań archeologicznych prowadzonych m.in. w Dudce, Pieczarkach, czy Paprotkach Kolonii potwierdzają, że ryby stanowiły podstawę wyżywienia ludności⁶, a nierzadko zasoby wód pozwalały przetrwać miejscowej ludności w czasach klęsk czy nieurodzaju⁷.

W późniejszym okresie rybołówstwo na wodach otwartych stało się podstawowym źródłem wyżywienia miejscowej ludności⁸. Na początku XX w. ludność zamieszkująca obszary nadjeziorne mogła bez problemów odławiać z nich ryby. Zostało to później zabronione, gdyż większość zbiorników była w posiadaniu dzierżawców bądź prywatnych właścicieli. Najemcy eksportowali złowione ryby (głównie sieje, sielawy i stynki) na tereny zaboru rosyjskiego. Ludność lokalna mogła zadowolić się jedynie mniej cennymi gatunkami ryb, pochodzącymi z różnych, nie zawsze legalnych źródeł.

Wyształcone wśród mieszkańców umiejętności przetwarzania ryb sprzyjały pozyskiwaniu surowca rybnego w ilościach większych niż wielkość jednorazowego spożycia przez rodzinę. Doskonalone z pokolenia na pokolenie techniki utrwalania ryb spowodowały, że ten kierunek stał się jedną z głównych gałęzi przetwórstwa żywności na Mazurach. Do najczęściej praktykowanych metod konserwacji ryb należało: suszenie, wędzenie, solenie, smażenie i robienie marynat rybnych.

⁵ *Małe ojczyzny w wielkim krajobrazie*. Fundacja „Dziedzictwo nasze”. Wyd. Mazurskie. Giżycko 2007.

⁶ J. M. Łapo, dz. cyt., s. 43-45.

⁷ W latach nieurodzaju na Mazurach (1823-1834) znaczna część połowów była przez konserwowana poprzez wędzenie czy opiekanie w piecu. Zob. F. Skowronnek, *Księga Mazur*, Olsztyn 2002, s. 37.

⁸ S. Cios, *Ryby w życiu Polaków od X do XIX w.*, Olsztyn 2007, s. 187-188.

Spośród tych wszystkich sposobów przed I wojną światową zaprzestano jedynie suszenia, zaś pozostałe metody konserwacji i przetwarzania są stosowane także obecnie⁹.

Do powstania wyspecjalizowanych grup rybaków łowiących cenne gatunki ryb przyczyniło się wprowadzenie gospodarki feudalnej przez Krzyżaków. Zakon zatrudniając zarządców nadzorował gospodarowanie ich zasobami oraz pobierał przysługujący mu udział. Działalność Krzyżaków przyczyniła się m.in. do udoskonalenia systemu dostaw żywych ryb, do czego używano wielkich beczek z wodą¹⁰.

O lokalnym charakterze rybołówstwa decydowała zasobność wód Pojezierza w ichtiofaunę¹¹. Działalność Krzyżaków miała wpływ na pozostałe sfery działalności społeczności lokalnej. Zapoczątkowany przez nich proces kolonizacji chrześcijańskiej objął początkowo półn.-zach. partie dzisiejszego obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” (XIV w.), później połd. i częściowo środkową jego część (XV w.). Część półn. i wschod. została zagospodarowana już po sekularyzacji Zakonu Krzyżackiego (od końca lat 20. XVI w.). Na tym obszarze przenikały się tradycje staropruskie, polskie, niemieckie, ruskie i litewskie, z których później wykształciła się grupa etniczna Mazurów zamieszkujących subregion do drugiej połowy XX w.¹²

Przełom XIX i XX w. w Prusach Wschodnich to okres intensywnego rozwoju dróg, połączeń kolejowych oraz wodnych. Powstała linia kolejowa łącząca Giżycko z Węgorzewem (ukończenie budowy – przełom 1905 i 1906 r.) oraz Kruklanki z Oleckiem (ukończenie budowy w 1908 r.). Ta inwestycja przyczyniła się do rozwoju infrastruktury: nasypów, wąwozów, dróg dojazdowych, wiaduktów, mostów, budynków dworcowych i mieszkalnych, przystanków kolejowych, ramp załadunkowych, nastawni itp., które obecnie są wykorzystywane do tworzenia szlaku rowerowego¹³. Nieco wcześniej, bo w XVIII w., w wyniku wpływów antropogenicznych powstał system dziewięciu kanałów i dwóch śluz komorowych łączących jeziora.

⁹ H. Koprowski, *Tradycyjne przetwórstwo żywności*, w: *Kultura ludowa Mazurów i Warmiaków*, red. J. Burszta, Olsztyn 1976, s. 390-393.

¹⁰ F. Skowronnek, dz. cyt., s. 36.

¹¹ D. Makowiecki, *Historia ryb i rybołówstwa w holocenie na Niżu Polskim w świetle badań archeoichtiologicznych*, Poznań 2003, s. 131, cyt. za: J. M. Łapo, dz. cyt., s. 47.

¹² *Małe ojczyzny ...*, dz. cyt.

¹³ *Strategia Zintegrowanego Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich*.

Systemat obejmuje jeziora połączone rzekami i kanałami. Główny szlak żeglugowy ma 86,8 km długości, natomiast ze szlakami bocznymi ogólna jego długość wynosi 106,2 km. Omawiany system jest największym w Polsce zespołem połączonych kanałami jezior o wyrównanym zwierciadle na wysokości 116 m n. p. m. Poziom ten jest utrzymany przez urządzenia piętrzące na rzece Węgorapie, Kanale Jeglińskim w Karwiku oraz jazie w miejscowości Kwik.

Po 1945 r. obszar obecnego LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” stał się miejscem zamieszkania dla polskich osadników z Kresów II RP (głównie Wileńszczyzny), mieszkańców wywodzących się z Suwalszczyzny i Mazowsza oraz dla ludności ukraińskiej i łemkowskiej, przesiedlonej nad mazurskie jeziora w ramach akcji „Wisła”, w 1947 r. Pozostali tutaj także przedwojenni mieszkańcy, utożsamiający się współcześnie z etosem niemieckim¹⁴. W sensie kulturowym 80% terytorium stanowiącego obszar działania LGR to region historycznych Mazur (Kraina Wielkich Jezior Mazurskich) i w ok. 20% region historycznej Litwy Pruskiej, a właściwie jej dawnego zachodniego pogranicza z Mazurami i dawną Barcją – określanej obecnie jako północna część Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i część Krainy Węgorapy (gmina Budry, północna część gminy Węgorzewo, wschodnia część gminy Srokowo).

Cechy pograniczne subregionu wyrażają się przede wszystkim w bogactwie śladów kulturowych, ich różnorodności i polimorficzności. Od wieków istniała tu wielokulturowość, wieloetniczność egzystująca w ramach jednej, geograficzno-przyrodniczej przestrzeni¹⁵.

Wśród obiektów krajobrazu kulturowego obszaru przeważają budowle sakralne, zespoły pałacowo-parkowe oraz dworsko-parkowe, zabudowa mieszkalna wsi i miasteczek oraz związana z nią zabudowa gospodarcza. Specyficznym elementem krajobrazu są pozostałości budownictwa obronnego (zamki, umocnienia) pochodzące z okresu od połowy XVIII w. do czasu II wojny światowej, a także grodziska strażnicze, zaliczane do obiektów archeologicznych.

Współczesne środowisko kulturowe tworzą stowarzyszenia artystów ludowych oraz wszelkie grupy nawiązujące do tradycji, jak muzea i zespoły folklorystyczne. Ważną rolę w kultywowaniu dziedzictwa kulturowego obszaru pełni Muzeum Kultury Ludowej

¹⁴ *Małe ojczyzny ...*, dz. cyt.

¹⁵ *Małe ojczyzny ...*, dz. cyt.

w Węgorzewie prowadzące szeroką aktywność na rzecz ochrony oraz propagowania twórczości ludowej i rękodzieła.

W wielu domach są przyrządzane tradycyjne potrawy, takie jak¹⁶: ryby w occie, sery kozie i kozio-owcze, babka ziemniaczana, bliny wileńskie, krostki, pierogi drożdżowe z pieczarkami, półgęsek (wędzony w jałowcowym dymie), drożdżowe warkocze, czy orzechówka (nalewka z zielonych orzechów włoskich).

2.3. Charakterystyka społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego

2.3.1. Charakterystyka potencjału demograficznego

Na terenie LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”, po zsumowaniu danych GUS dla gmin, na dzień 31 grudnia 2008 r., zameldowanych było łącznie na pobyt stały **55 643 osób**¹⁷. Z przeprowadzonej analizy wynika, że liczba ludności z roku na rok spada. W porównaniu do 2002 r. liczba ludności zmniejszyła się o 1,4 tys., tj. o 1,6%. Najliczniej zamieszkałymi gminami w 2008 r. były gminy Węgorzewo i Wydminy. W populacji ludności udział mężczyzn i kobiet utrzymywał się na prawie identycznym poziomie - na każdych 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet, podczas gdy w województwie było średnio o 5 kobiet więcej. Jedynie na terenie miejskim gminy Ryn współczynnik feminizacji osiągnął wartość na poziomie średniej dla województwa, natomiast w pozostałych gminach oscylował on w granicach od 97 kobiet na 100 mężczyzn w gminie Miłki do 102 na terenie miasta Węgorzewo.

Na obszarze LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” udział ludności w poszczególnych grupach wieku jest zbliżony do średniej w woj. warmińsko-mazurskim. Ludność w wieku przedproduk. w 2008 r. stanowiła 20,1% ogółu populacji mieszkającej na tym terenie (w woj. 20,8%), w wieku produkt. 64,5% (w woj. 65%), a w wieku poproduk. 15,4% (w woj. 14,1%). W stosunku do 1999r. zanotowano spadek liczby ludności w wieku przedproduk., a wzrost liczby ludności w wieku produkt. i poprodukcyjnym.

¹⁶ Tradycyjne produkty północnego obszaru WJM. Opracowanie w ramach projektu *Działania na rzecz poprawy...* Wyd. Mazurskie. Giżycko 2007.

¹⁷ Bank Danych Regionalnych GUS.

Pozytywny jest fakt, że wzrasta współczynnik przyrostu naturalnego. W 2008 r. był on dodatni i wyniósł 2,8, co jest wartością zbliżoną do średniej w województwie wynoszącej 2,4.

2.3.2. Charakterystyka potencjału gospodarczego

W latach 1999-2008 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w omawianym subregionie zwiększyła się o 13,8% i w 2008 r. wynosiła 3434 jednostek. Analizując ich przestrzenne zróżnicowanie należy zauważyć, że region jest stosunkowo słabo rozwinięty pod względem przedsiębiorczości. Największe zagęszczenie podmiotów znajdowało się w gminach Węgorzewo (37,8%) oraz Giżycko (16,9%), a więc w sąsiedztwie ośrodków miejskich. W tych samych gminach zanotowano również najwyższy wskaźnik liczby podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców, wynoszący odpowiednio 74,9 i 73,3. Wskaźnik ten na terenie pozostałych gmin obszaru LGD9 był bardzo zróżnicowany i wahał się od 31,3 w gminie Budry do 67,0 w gminie Kruklanki.

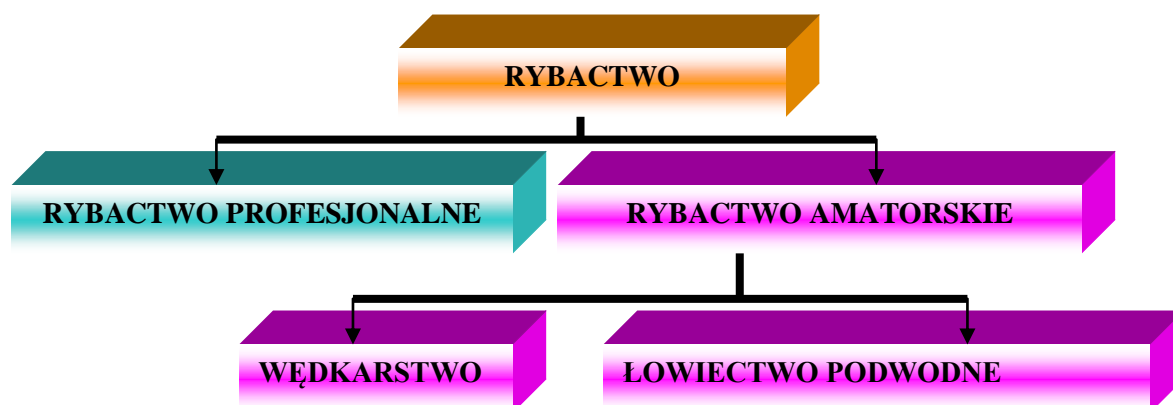
Wśród podmiotów, wg. sektorów ekonomicznych, działających na tym terenie największa ich liczba w 2007 r. była zarejestrowana w sektorze usług rynkowych oraz przemysłowym. Usługi nierynkowe i rolnictwo stanowiły łącznie ok. 20%. Branże o kluczowym znaczeniu to turystyka, rolnictwo i rybołówstwo.

Turystycznie rozwiniętymi gminami są Giżycko i Węgorzewo. Stanowią one ośrodki wczasowo-turystyczne subregionu. Na całym obszarze Wlk. Jez. Mazurskich systematycznie wzrasta liczba podmiotów świadczących usługi – powstają restauracje, bary, smażalnie ryb, ośrodki SPA i centra wypoczynkowo-konferencyjne, motele, hotele, pensjonaty, pokoje gościnne i gospodarstwa agroturystyczne. Dynamicznie rozwijają się także usługi związane z uprawianiem sportów wodnych (żeglarstwo, kajakarstwo, bojery) oraz wynajmem sprzętu żeglarskiego. Dynamicznie rozwijają się sporty aktywne: jazda konna, jazda rowerowa, *nordic walking*, kajakarstwo, biegi narciarskie. Gospodarstwa agroturystyczne, właściciele pokoi gościnnych i wiejskich pensjonatów serwują bogaty zestaw dań regionalnych, opartych o tradycyjne metody ich sporządzania i produkty ekologiczne. Zasadniczo poprawia się na obszarze LGR infrastruktura drogowa, sportowo-rekreacyjna i okołoturystyczna. Liczne festyny, jarmarki, imprezy kulturalne organizowane przez władze samorządowe i organizacje pozarządowe zachęcają turystów do odwiedzenia subregionu.

Jednym z zasadniczych problemów tego regionu jest stosunkowo duża stopa bezrobocia sięgająca w Powiecie Giżyckim 15% a Powiecie Węgorzewskim 26%, która w znacznym stopniu dotyka także sektor rybactwa i jego otoczenie.

2.4. Opis działalności związanej z połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, na obszarze objętym LSROR

Rybactwo to szerokie pojęcie, oznaczające działalność ludzką związaną z gospodarowaniem żywymi zasobami wód. Definiowane jako ogólny całościowy system instytucji, przedsięwzięć oraz regulacji prawnych tworzących podstawy do eksploatacji żywych zasobów wód. Biorąc pod uwagę powyższą definicję można za właściwą przyjąć następującą strukturę rybactwa:

Należy zaznaczyć że pojęcia RYBACTWA i RYBOŁÓSTWA nie są tożsame, toteż dla potrzeb ww Strategii przyjęto następujące definicje:

RYBOŁÓSTWO - to działalność ograniczająca się do poławiania organizmów wodnych.

RYBACTWO - to zespół działań na rzecz ichtiofauny i ekosystemów, które obok poławiania organizmów wodnych obejmują w swoim zakresie produkcję materiału zarybieniowego, zarybianie, chów i hodowlę organizmów wodnych zarówno w wodach powierzchniowych jak i akwakulturze. Obejmujące w tym także szereg działań chroniących naturalne środowisko.

Na obszarze LGR WJM o dominującej gospodarce **RYBACKIEJ** tradycyjnie prowadzony jest chów i hodowla ryb słodkowodnych. Gospodarstwa w większości przypadków pobierają wodę powierzchniową, której jakość i ilość istotnie limituje wielkość produkcji¹⁸. Podstawowym czynnikiem zaburzającym funkcjonowanie oraz rozwój szeroko rozumianej gospodarki rybacko-wędkarskiej jest eutrofizacja.

Przyczyn i czynników wpływających na pogorszenie się stanu ekosystemów i przyspieszających eutrofizację jest wiele, ale głównie są to zanieczyszczenia doprowadzane bezpośrednio do jezior.

Pomimo narastających zmian w jakości środowiska oraz odchodzenia od odłowów zasobów naturalnych, w subregionie utrzymuje się kilkanaście gospodarstw rybackich, których funkcjonowanie wiąże się z chowem, hodowlą, rybactwem jeziorowym, przetwórstwem wzmacniane dochodami z turystyki i rekreacji. Dominującą formą działalności jest gospodarka jeziorowa, którą zajmuje się 10 podmiotów, chowem i hodowlą - 7, a typowym przetwórstwem - 1. Gospodarka stawowa pomimo sprzyjających warunków naturalnych jest słabo rozwiniętym sektorem, podobnie jak i hodowla w akwakulturze (jeden podmiot we wsi Harsz – hodowla suma afrykańskiego ok 10-20 ton rocznie).

Głównymi partnerami reprezentującymi sektor gospodarczy w LGR są: Gospodarstwo Rybackie w Giżycku sp. z o.o., Gospodarstwo Rybackie PZW w Suwałkach zakłady w Węgorzewie, Gospodarstwo Rybackie w Mikołajkach sp. zo.o., Zarząd Okręgu PZW Okręg Olsztyński.

Gospodarstwo Rybackie w Giżycku istnieje od 1994 r. i zatrudnia 30 osób. Zarządza ono 17 jeziorami o łącznej powierzchni 11402,5 ha. Użytkowanych rybacko jest 14 jezior, z których roczny odłów wynosi ok. 100 t. Pozostałe 3 jez. tj. Byczek, Okrągłe i Paprotki przeznaczone są na łowiska specjalne. Gatunkami ryb tam występującymi są: karp, tołpyga, sum, lin, karaś, amur i szczupak. GR Giżycko posiada 19,46 ha powierzchni ewidencyjnej stawów przyjeziornych, w których jest produkowany narybek jesienny i kroczek szczupaka, lina i karpia w ilości 2,5 t. Poza ww. zasobami gospodarstwo posiada wylęgarnię szczupaka. Prowadzona hodowla pozwala na systematyczne zarybianie jezior oraz utrzymywanie stanu ichtiofauny na zadowalającym poziomie.

¹⁸ MRiRW, Strategia Rozwoju Rybołówstwa 2007-2013, 2007

Sytuacja gospodarki rybackiej na analizowanym obszarze jest odzwierciedleniem sytuacji w kraju. Na podstawie analizy wyników badań ankietowych, prowadzonych w listopadzie 2009 r. wśród osób zajmujących się działalnością rybacką można stwierdzić, że największym problemem dostrzeganym przez rybaków i wędkarzy jest inwazja kormorana. Jak wskazują ekspertyzy, znaczna liczba kolonii jest zlokalizowana na wszystkich jeziorach użytkowanych przez GR PZW w Węgorzewie i prawie wszystkich wodach GR w Giżycku oraz na blisko 1500 ha jezior innych użytkowników¹⁹.

Konsekwencją nadmiernie rozwijającej się populacji kormorana jest naruszenie równowagi biologicznej wód, ich degradacja oraz zmniejszenie walorów turystycznych i rekreacyjnych jezior. Czynione są starania mające na celu zmniejszenie populacji tych ptaków. Jednocześnie rosną koszty nieefektywnych zarybień, a profesjonalni rybacy łowią coraz mniej ryb. Również poważnym problemem jest brak zewnętrznych środków na zarybienie – pochodzą one najczęściej z zasobów kół PZW, bądź ze środków własnych dzierżawców. Jednak ta ilość przeznaczana na poprawę stanu ichtiofauny, a zarazem środowiska jest wciąż za mała.

Wędkarstwo, które staje się ważnym elementem gospodarki rybackiej niesie za sobą efekty pozytywne i jednocześnie zagrożenia. Turystyka wędkarska stymuluje rozwój lokalny, a jednocześnie przyczynia się do pogarszania stanu środowiska.

Taki stan jest następstwem między innymi niskiej świadomości ekologicznej społeczeństwa.²⁰

Nie bez znaczenia jest słaby i nieefektywny system monitoringu i nadzoru wód.

Na terenie LGR WJM przetwórstwem i handlem rybami zajmuje się od 1995 r. przedsiębiorstwo Pana W. Wojciula, zatrudniające od 10 do 20 osób. Działalność przedsiębiorstwa opiera się na wędzeniu, przetwarzaniu oraz sprzedaży ryb wędzonych, świeżych, mrożonych. Ponadto w ograniczonym zakresie przetwarzanie ryb jest realizowane w pozostałych GR. Do największych problemów w tej branży zalicza się wciąż zmniejszające się możliwości lokalnego pozyskiwania ryb.

W miejscowości Pieczarki, ma siedzibę Instytut Rybactwa Śródlądowego Zakład Rybactwa Jeziorowego - Doświadczalny Ośrodek Zarybieniowy mający kluczowe

¹⁹ T. Krzywosz, *Kormoran czarny a środowisko i gospodarka rybna*, Dział Informacji i Ekspertyz BliD Kancelarii Senatu RP., 2004, s. 2.

²⁰ K. Kozłowska, A. Hornatkiewicz - Żbik, UM woj. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Dep. Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, Biuro ds. Rybactwa, Wdrażanie racjonalnej gospodarki rybackiej na jeziorach woj. warmińsko-mazurskiego.

znaczenie naukowe - badawcze o zasięgu ogólnokrajowym. W Giżycku ma siedzibę filia IRŚ Zakład Rybactwa Jeziorowego prowadzący badania naukowe o znaczeniu ogólnokrajowym. Natomiast w Zespole Szkół Kształcenia Środowiska i Agrobiznesu w Giżycku, mieści się jedyne w Polsce Technikum Rybactwa Śródlądowego.

W granicach LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” znajduje się 60 obwodów rybackich, w województwie - 482 - co stanowi 12,5 % , w tym 19 zarządzanych jest przez dyrektora RZGW w Warszawie, pozostałe dzierżawione przez osoby prawne i fizyczne. Obwody Rybackie znajdujące się na terenie subregionu objętego LSROR przedstawiono w zał. 3.

Razem Obwody Rybackie na terenie LGR WJM obejmują ok 34,5 tysiąca ha powierzchni wód, w województwie 105.808,84 ha, co stanowi ok. 33% powierzchni wód na których jest prowadzona gospodarka rybacka w województwie.

Struktura odłowów w Województwie Warmińsko Mazurskim

Odłowy rybackie	Odłowy wędkarskie	Kormoran i inne
8,9 kg/ha	13,4 kg/ha	16,3 kg/ha
PROCENTOWY UDZIAŁ		
22,7 %	34,2%	43,1%

Źródło: Wyniki badań IRS – 2008 rok prof Tadeusz Krzywosz , Piotr Traczuk konferencja Stare Sady maj 2010 r

Przedstawiona struktura odłowów na obszarze województwa, mająca swoje bezpośrednie przełożenie na obszar LGR WJM, w dalszej części Strategii determinuje przyjmowane rozwiązania w celu poprawy sytuacji sektora, w tym przewiduje:

- 1. Podjęcie działań skutecznie ograniczających udział kormorana i innych zwierząt rybożernych do poziomu nie większego niż 20-30% udziału w ogólnych połowach na obszarze LGR WJM.**
- 2. Strukturalnego uporządkowania zasobów eksploatowanych przez wędkarzy, w celu racjonalizacji osiągniętych wyników ekonomicznych przez podmioty zarządzające zasobami.**
- 3. Dążenie do zmiany struktury połowów rybackich z preferencyjnym traktowaniem chowu i hodowli ryb, stawowej i w warunkach akwakultury.**

Celem tych działań będzie podniesienie efektywności ekonomicznej sektora rybactwa, przy utrzymaniu rygorów racjonalnej gospodarki rybackiej, jak i kanonów zrównowarzonego rozwoju obszaru LGR WJM.

2.5. Wskazanie, jaka liczba osób z obszaru objętego LSROR spełnia wymagania, o których mowa w § 2 ust.1 rozporządzenia, określenie rodzaju aktywności tych osób i powiązania z innymi sektorami gospodarki²¹

Osoby i podmioty spełniające wymogi rozporządzenia przedstawiono w tabeli 2.4. Dzierżawcami obwodów rybackich są głównie Gospodarstwo Rybackie w Giżycku, PZW Zarząd Główny, PZW Okręg Olsztyn oraz właściciele prywatni.

Ogólnie w branży rybackiej na terenie LGR zatrudnionych jest 98 osób / podmiotów spełniające wymogi ustawowe skupione w 18 podmiotach gospodarczych. W strefie około rybackiej zatrudnionych jest, w tym sezonowo około 350 – 450 osób.

Tabela 2.4. Osoby i podmioty spełniające wymogi rozporządzenia

lp	Nazwa podmiotu	Lokalizacja Gmina	Wskaźnik Ryback.	Pow. Rybacko Eksploat. Wód	Nr teczki
1	Wędzarnia Ryb, Handel i Przetwórstwo Rybne	Węgorzewo	1,0	0	1
2	GR PZW w Suwałkach Zakład Węgorzewo	Węgorzewo, Pozezdrze	17,6	6548,8 ha Stawy 18,28 ha	2
3	Stowarzyszenie Wędkarstwo dla Mazur	Węgorzewo	1,0	9,5 ha	3
4	Rocznik Adam	Węgorzewo	1,0	3,0 ha	4
5	Świątkowski Jan Stojak Jacek	Wydminy	2,0	89,9 ha	5
6	Thomas Dariusz Janusz Jaroszewski	Wydminy, Zelki	1,0	79,41 ha	6
7	Ewa Thomas	Wydminy, Zelki	1,0	7,75 ha	7
8	Adam Moroz	Wydminy	1,0	16,25 ha	8
9	Marcin Własiuk Jacek Rutkowski	Wydminy, Pamry	2,0	79,8 ha	9
10	Wiesław Chmielewski Alicja Chmielewska	Wydminy GR	2,0	862,4 ha	10

²¹ Dotyczy osób, o których jest mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nabrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

11	Gospodarstwo Rybackie w Giżycku sp. zoo	Giżycko, Pozezdrze	29,34	10811,6 ha Stawy 19,46 ha	11
12	Wacław Rawłuszko	Giżycko, Grajewo	2,0	18,1 ha	12
13	Jacek Kowalski	Giżycko	1,0	63,4 ha	13
14	Piotr Kołosiński	Miłki	1,0	50,6 ha	14
15	Paweł Kołosiński	Miłki	1,0	21,9 ha	15
16	Gospodarstwo Rybackie Mikołajki sp zoo	Mikołajki, Ryn	2,0	2527,4 ha	16
17	Tadeusz Ostaszewski	Ryn	1,0	7,56 ha	17
18	Bogusław Wyszynski	Wydminy	4,0	845,2 ha	18
19	Karol Smalec	Srokowo, Kaczory	1,0	711,0 ha	19
20	Eugeniusz Szczurko	Giżycko	1,0	4,84 ha	20
21	Doświadczalny Ośrodek Zarybieniowy DGAL, IRS	Pozezdrze	8,6	153,5 ha	21
22	Jasiński Eugeniusz	Pozezdrze	2,0	7,3 ha	22
23	Tadeusz Sarżyński	Kruklanki	1,0	1,7 ha	23
24	Okręg PZW Olsztyn	Węgorzewo, Budry, Kruklanki	7,0	152,5 ha	24
25	Henryk Sawicki	Giżycko	1,0	35,1 ha	25
26	Jarosław Beksiński	Giżycko	1,0	17,7 ha	26
27	GR Józef Bielanica	Giżycko	1,0	12,39 ha	27
28	G Jeziorowe Elk	Kruklanki, Wydminy	1,0	51,6 ha	28
29	Jankowski Marcin	Giżycko	1,0	0	29
30	Michał Andrzejewski	Giżycko	1,0	0	30
31	Karol Saczek	Pozezdrze	1,0	0	31
32	Smażalnia Ryb „U Rybaka”	Srokowo	1,0	0	32
RAZEM			98,54 1,801	23 047,52 ha Stawy 37,74 ha	

3. WSKAZANIE SILNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ OBSZARU OBJĘTEGO LSROR (ANALIZA SWOT)

Przestrzegając zasady uspołecznionego procesu planowania strategicznego pracę nad analizą SWOT oparto na wiedzy społeczności lokalnej. Na spotkaniach konsultacyjno-warsztatowych zorganizowanych w dniach 18 sierpnia i 25 sierpnia 2009 r. osoby zainteresowane utworzeniem LGR i wdrażaniem LSROR zidentyfikowały czynniki charakteryzujące sytuację na objętym strategią obszarze (wewnętrzne) – słabe i mocne strony oraz czynniki zewnętrzne (szanse lub zagrożenia) dla rozwoju subregionu.

Analiza odnosi się do obecnej sytuacji obszaru działalności LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, jednak usystematyzowanie wiedzy na temat mocnych i słabych strony obszaru oraz zewnętrznych zagrożeń i szans rozwoju daje podstawę do tworzenia spójnej LSROR poprzez właściwą identyfikację możliwości i strategicznych kierunków rozwoju. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli 3.1. Ważnym źródłem informacji ułatwiającym zdefiniowanie celów LSROR, były materiały jakie zostały opracowane w trakcie w spotkań (warsztatów), na których mieszkańcy subregionu „Wielkich Jezior Mazurskich” zidentyfikowali główne problemy lokalne. Wyniki sesji warsztatowej korespondują z wnioskami z opisu obszaru oraz z analizą SWOT.

Zgodnie z metodologią opracowywania dokumentów strategicznych sporządzone „drzewo problemów” (**załącznik nr 8**) jest pomocnym narzędziem przy określaniu celów, które w sposób schematyczny przedstawia problemy, hierarchizuje je i porządkuje odnosząc się zarówno do ich przyczyn, jak i generowanych przez nie skutków.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Warunki sprzyjające rozwojowi rybactwa śródlądowego (duża liczba jezior, dobrze rozwinięty system edukacji w zakresie rybactwa, zainteresowanie turystów potrawami z ryb); – Atrakcyjne położenie i wizerunek subregionu, jako wyjątkowego miejsca o walorach turystycznych (Wielkie Jeziora Mazurskie w finale konkursu na 7 Nowych Cudów Natury, położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski, Natury 2000, w obszarze nadgranicznym, obszar na którym znajdują się lub są planowane europejskie szlaki turystyczne); – Koncentracja podmiotów gospodarczych i instytucji związanych z sektorem rybackim – Technikum Rybactwa Śródlądowego działające przy Zespole Szkół w Giżycku, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w tym zajmujące się konfekcjonowaniem ryb (wędzarnie, sprzedaż bezpośrednia, gastronomia), połowem, chowem i hodowlą ryb; filie instytutów rybackich); – Walory krajobrazowe i przyrodnicze obszaru oraz zasoby dziedzictwa kulturowego (liczne lasy i jeziora o charakterze rynnowym, połączone ze sobą ciekami naturalnymi lub kanałami oraz drugi największy polski naturalny akwen - Jezioro Mamry, znaczna bioróżnorodność fauny i flory, wielowiekowa tradycja rybacka, wielokulturowość społeczności lokalnej obszaru, liczne zabytki – twierdza Boyen, Kanał Mazurski, zabytkowe dworki, pałace itp.); – Dobrze rozwinięty sektor organizacji pozarządowych oraz znaczne potencjalne zasoby siły roboczej (liczne organizacje zajmujące się promocją i rozwojem turystyki, w tym również rybactwa, obecność na rynku pracy absolwentów Zespołu Szkół Kształtowania Środowiska i Agrobiznesu w Giżycku). W tym dobrze postrzegana w lokalnej społeczności Lokalna Grupa Działania LGD 9 naturalny partner LGR. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niezadawalający stan i poziom rozwoju infrastruktury, w tym szczególnie związanej z obsługą ruchu turystycznego (pola biwakowe, kąpieliska, drogi dojazdowe do jezior, łowiska specjalne, przystanie, punkty widokowe, szlaki rowerowe, konne, kajakowe, porty, przystanie, mariny itp.); – Problemy związane z utrzymaniem czystości akwenów wodnych (niekontrolowany spływ nieczystości do jezior, brak zintegrowanego systemu zbiórki i utylizacji odpadów komunalnych w okresie nasilonego ruchu turystycznego na jeziorach, niedostatecznie rozwinięty system kanalizacji, niski poziom świadomości i odpowiedzialności za środowisko wśród turystów i mieszkańców subregionu); – Niesatysfakcjonujący poziom wykorzystania gospodarczego jezior (niezadawalający poziom współpracy i koordynacji działań na rzecz rozwoju sektora rybackiego –sprzeczne interesy użytkowników wód, niezadawalający poziom promocji rybołówstwa i spożycia ryb oraz zrównoważonej turystyki wodnej i wędkarstwa); – Postępująca degradacja zbiorników wodnych oraz zdekapitalizowana infrastruktura rybacka (postępująca eutrofizacja jezior, inwazja kormorana, wydry, bobra, norki amerykańskiej, niskie nakłady na inwestycje w infrastrukturę rybacką); – Niski poziom bezpieczeństwa publicznego nad wodą (niestrzeżone kąpieliska, niewystarczające wyposażenie w sprzęt techniczny jednostek OSP, utrudniony dostęp do wód – niewłaściwe użytkowanie linii brzegowej, niedostateczna liczba jednostek zajmujących się ratownictwem).

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Rozwijająca się w regionie Warmii i Mazur turystyka w oparciu o walory krajobrazowe, przyrodnicze, historyczne i kulturowe; – Wzrost zainteresowania turystyką kwalifikowaną (sporty wodne, ekoturystyka, kolarstwo, jazda konna, turystyka historyczna, duże zainteresowanie wędkarstwem); – Wzrost zapotrzebowania na produkty lokalne wśród turystów (w tym potrawy z ryb); – Rozwijająca się współpraca wewnątrz regionu, międzyregionalna i transgraniczna na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów atrakcyjnych turystycznie (rosnąca aktywność i zaangażowanie mieszkańców w rozwój regionu, rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa); – Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i krajowych na działania prorozwojowe w skali lokalnej (w tym związane z sektorem rybackim). – Duży poziom aktywności środowisk rybackich – gotowość tych środowisk do intensywnych działań w ramach LGR na rzecz poprawy położenia sektora. 	<ul style="list-style-type: none"> – Względnie krótki sezon turystyczny (zmienne warunki atmosferyczne – szczególnie wysokie wahania temperatur w okresie letnim, łagodne zimy); – Nadmierna biurokratyzacja i przepisy prawne utrudniające prowadzenie gospodarki rybackiej na akwenach wodnych (gospodarka zarybieniowa niedostosowana do rzeczywistych potrzeb, brak odszkodowań za straty spowodowane m.in. przez kormorany (nadmierna ochrona), brak konsekwencji w egzekwowaniu przepisów dotyczących ochrony przyrody, np. zakazu wstępu na wyspy); – Niezadawalający poziom wsparcia zewnętrznego zadań związanych z rozwojem obszarów wiejskich zależnych od rybactwa w stosunku do potrzeb, wysokie wymagania proceduralne umożliwiające pozyskanie środków; – Obserwowana recesja i związane z tym ryzyko załamania się koniunktury gospodarczej w kraju.

4. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OPISU OBSZARU I Z ANALIZY SWOT, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMÓW I POTRZEB SEKTORA RYBACTWA

Główne wnioski, jakie można przedstawić na podstawie diagnozy i analizy SWOT wskazują, że:

- objęty diagnozą subregion „Wielkich Jezior Mazurskich” cechuje bardzo niska gęstość zaludnienia zarówno na tle kraju, jak i woj. warmińsko-mazurskiego,
- problemem regionu jest wysoka stopa bezrobocia sięgająca od 15 do 26% mająca bezpośredni wpływ na sytuację sektora rybackiego
- w jego ogólnej powierzchni analizowanego subregionu wody stanowią znaczący odsetek, co predestynuje subregion do rozwoju gospodarki rybackiej,
- pomimo korzystnych warunków naturalnych i środowiskowych do chowu i hodowli ryb jest ona generalnie słabo rozwinięta (w tym stawowa), co dotyczy również niezadowolającej organizacji przetwórstwa i dystrybucji ryb,
- istnieje konieczność łagodzenia konfliktów związanych z aktywnością podmiotów prowadzących gospodarkę rybacką oraz podmiotów zajmujących się obsługą ruchu turystycznego, w tym związanego z żeglarstwem i sportami motorowodnymi,
- jest obserwowany narastający problem zachowania wysokich walorów środowiska naturalnego dotyczący zarówno zbiorników wodnych, jak i terenów do nich przyległych.
- nierozwiązane pozostają problemy dotyczące spełnienia standardów środowiskowych jakim powinny odpowiadać jednostki pływające po otwartych wodach na tym terenie,
- rozwój sektora rybackiego na terenie objętym LSROR jest głównie warunkowany zmianą dotychczas obowiązującego modelu gospodarowania – istnieje potrzeba odejścia od intensywnej eksploatacji rybackiej wód powierzchniowych na rzecz intensyfikacji hodowli ryb na wydzielonych akwenach wód powierzchniowych jak i rozwoju chowu i hodowli stawowej, jak i w warunkach akwakultury.
- nie bez znaczenia dla przyszłego rozwoju sektora pozostaje umiejętne połączenie działalności rybackiej z wykorzystaniem zasobów do uprawiania wędkarstwa w opraciu o stworzony system łowisk specjalnych.

Jak wynika z opisu obszaru, kluczowym zasobem Wielkich Jezior Mazurskich jest specyficzne środowisko z dużą ilością zbiorników wodnych, których racjonalne wykorzystanie powinno stanowić jeden z priorytetów LGR. Walory przyrodnicze obszaru, w połączeniu z rozwiniętym systemem edukacji w zakresie rybactwa oraz koncentracją podmiotów gospodarczych i instytucji związanych z omawianym sektorem, dają podstawę do inwestowania w rozwój lokalnej gospodarki rybackiej. Tego typu przedsięwzięcia mogą się przyczynić do wzrostu jakości życia mieszkańców. Działania podejmowane przez LGR należy ukierunkować na usuwanie zdefiniowanych w analizie SWOT ograniczeń, przede wszystkim na poprawę stanu i rozwój infrastruktury rybackiej oraz tej związanej z utrzymaniem czystości zbiorników i cieków wodnych.

Troska o środowisko naturalne ma duże znaczenie w kontekście wykorzystania posiadanych unikatowych walorów krajobrazowych i przyrodniczych oraz bogatych zasobów dziedzictwa kulturowego. Zasoby te mogą zostać wykorzystane w stymulowaniu rozwoju turystycznych funkcji obszaru. Mazury są znanym i cenionym wśród turystów miejscem wypoczynku i rekreacji, szczególnie dzięki czystemu środowisku, kompleksom leśnym i jeziorom oraz bioróżnorodności fauny i flory. Przewidywany wzrost liczby odwiedzających subregion turystów skłania do podjęcia, obok promocyjnych, również działań mających na celu zrównoważone wykorzystanie posiadanych zasobów w rozwoju turystyki i gospodarki zasobami jezior. Należy zadbać o poprawę stanu infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i bezpieczeństwem publicznym nad wodą, a także podjąć działania umożliwiające przedstawienie zróżnicowanej oferty uwzględniającej walory obszaru i wzrost zainteresowania turystyką kwalifikowaną. Z drugiej strony należy pamiętać, że wzmożony ruch turystyczny, oprócz oczywistych korzyści dla lokalnej gospodarki i mieszkańców, przyczyni się do narażenia obszaru na wyższy poziom antropopresji, co w połączeniu z istniejącymi problemami związanymi z utrzymaniem czystości zbiorników i cieków wodnych obliguje do podejmowania działań przeciwdziałających degradacji środowiska. Dlatego też jeziora, wraz z prowadzoną na nich gospodarką rybacką, należy traktować bardzo indywidualnie, z szerokim zastosowaniem rachunku ekonomiczno-ekologicznego. Wszelkie działania podejmowane na obszarze

Wielkich Jezior Mazurskich powinny być bezwzględnie prowadzone w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

Zmodernizowana i rozwinięta infrastruktura, w tym szczególnie związana z obsługą ruchu turystycznego, będzie służyła także mieszkańcom przyczyniając się do poprawy warunków i jakości życia na obszarze gmin subregionu Wielkich Jezior Mazurskich. Ponadto rozwój obiektów służących obsłudze ruchu turystycznego wpłynie korzystnie na liczbę nowych miejsc pracy i wzrost dochodów mieszkańców. Jednym z najważniejszych czynników warunkujących rozwój analizowanego subregionu jest aktywność gospodarcza i społeczna mieszkańców. Jak wynika z analizy SWOT do mocnych stron obszaru należą znaczne potencjalne zasoby siły roboczej, przygotowanej do podejmowania i rozwijania działalności w sektorze rybackim. Pobudzanie aktywności tych osób powinno stanowić jeden z priorytetów działalności LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”. Działalność gospodarcza (w tym innowacyjna) mieszkańców, szczególnie związana z sektorem rybackim przyczyni się nie tylko do rozwoju gospodarki w ogóle, ale także do zatrzymania degradacji i następnie wzmocnienia potencjału sektora rybackiego. Jest ważne, by LGR podejmowała działania mające na celu: wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych, rozwój przedsiębiorczości, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, również tych zorientowanych na dywersyfikację zatrudnienia w kierunku działalności poza sektorem rybackim lub około rybackim. Szansę dla rozwoju postaw przedsiębiorczych i przedsięwzięć innowacyjnych stanowi wzrost zapotrzebowania, szczególnie wśród turystów, na produkty lokalne, w tym szczególnie potrawy z ryb. Atrakcje dla mieszkańców i turystów mogą stanowić imprezy kulturalne, jarmarki, festyny popularyzujące długowiekową tradycję rybołówstwa na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich, promujące spożycie ryb wśród mieszkańców i przyjezdnych.

LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” powinna także wspierać różne formy współpracy i koordynować działania podmiotów gospodarczych i instytucji związanych z sektorem rybackim. Zarówno zapisy diagnozy obszaru, jak i analiza SWOT wskazują na znaczny potencjał istniejących podmiotów, przy jednoczesnej niezadowolającej liczbie podejmowanych inicjatyw. Wspólne przedsięwzięcia związane z realizacją celów strategii mogą skutkować efektem synergii, dzięki

czemu będzie możliwe racjonalne wykorzystanie zasobów istniejących zbiorników wodnych.

Z analizy SWOT wynika, że LGR powinna również oprzeć swoją działalność na liderach skupionych wokół organizacjach pozarządowych. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz różnych przedsięwzięć społecznych i edukacyjnych, może przyczynić się do rewitalizacji więzi społecznych, wskrzeszenia pamięci o wydarzeniach z życia wspólnoty, tradycjach lokalnych, czy ginących zawodach (w szczególności tych związanych z wielowiekową tradycją rybacką na Mazurach). Imprezy kulinarne promujące przyrządzanie potraw w oparciu o zasoby jezior, przyczynią się do integracji społecznej z jednej strony, z drugiej natomiast wpłyną na wzrost atrakcyjności obszaru poprzez promocję tradycji rybackiej. Takie działania uczynią obszar objęty LSROR niepowtarzalnym i wyjątkowym, co przy wykorzystaniu szansy wciąż rozwijającej się turystyki w tym turystyki wędkarskiej w regionie, będzie sposobem na przedłużenie sezonu turystycznego.

Ważną szansą umożliwiającą rozwój gospodarczy obszaru LGR jest fakt, że Wielkie Jeziora Mazurskie znalazły się w gronie 28 najpiękniejszych miejsc na świecie, obok Wysp Galapagos, Morza Martwego, Amazonki, Wielkiego Kanionu, Kilimandżaro czy wulkanu Wezuwiusz. Zakwalifikowanie się do finału światowego konkursu na 7 Nowych Cudów Natury, zorganizowanego przez szwajcarską Fundację „New7Wonders”, daje mazurskim jeziorom prestiż i przyczynia się do promocji obszaru nie tylko wśród turystów z Polski, ale z całego świata. Należy wykorzystać tę szansę, promować obszar Wielkich Jezior Mazurskich. Mazurskie jeziora powinny stać się miejscem atrakcyjnym turystycznie dla mieszkańców całego świata. Wzmożony ruch turystyczny, możliwy do osiągnięcia dzięki rozpoznawalności obszaru Wielkich Jezior Mazurskich, przyczyni się do jego gospodarczego rozwoju. Należy więc wspierać rozbudowę infrastruktury technicznej, zwłaszcza turystycznej, zadbać o rozwój oferty turystycznej, szczególnie w oparciu o zasoby przyrodnicze, w tym jeziora. Wszelkim działaniom prorozwojowym powinna towarzyszyć idea zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju, w celu zachowania środowiska naturalnego, największego skarbu obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

5. OKREŚLENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH LSROR, ŚRODKÓW SŁUŻĄCYCH DO ICH OSIĄGNIĘCIA ORAZ RODZAJÓW OPERACJI, KTÓRE MOGĄ UZYSKAĆ WSPARCIE W RAMACH WDRAŻANIA LSROR, A TAKŻE ICH PRZEWIDYWANEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

5.1. Określenie wizji, celów ogólnych i szczegółowych LSROR

Planowanie strategiczne jest sformalizowanym procesem długookresowych działań ukierunkowanych na określenie i realizację wyznaczonych celów. Podstawą definiowania celów jest wyczerpujący i szczegółowy opis obszaru oraz analiza jego zasobów i otoczenia zewnętrznego opracowana z udziałem zainteresowanych strategią mieszkańców. Po przygotowaniu diagnozy obszaru objętego LSROR przeprowadzone analizy - SWOT i analiza problemów pozwoliły na zidentyfikowanie i sformułowanie podstawowych założeń strategicznych oraz następującej wizji subregionu „Wielkich Jezior Mazurskich”:

**WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE KRAINĄ – ZASOBNĄ W RYBY,
O PRZYJAZNYM I CZYSTYM ŚRODOWISKU I AKTYWNYCH
MIESZKAŃCACH**

Tak określona wizja, bazująca na rzeczywistych zasobach obszaru LGR, uwzględniająca szanse i zagrożenia dla jego rozwoju oraz oczekiwania mieszkańców ma duże szanse powodzenia. Dążąc do realizacji przyjętej wizji oraz w odpowiedzi na zidentyfikowane podczas warsztatów i konsultacji społecznych problemy obszaru, zdefiniowano dwa cele ogólne:

1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”

2. Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gmin obszaru „Wielkich Jezior Mazurskich”

Wskazane cele stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców zależnych od sektora rybackiego. Mają one charakter długofalowy i umożliwiają realizację operacji w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich” 2007-2013. Przyjęte cele LSROR umożliwiają

współpracę różnych środowisk, a jednocześnie respektują specyficzne podejście do rozwiązywania problemów poprzez zintegrowane i synergiczne działania w sferze publicznej, społecznej i gospodarczej²².

Dążąc do sprecyzowania strategicznych kierunków rozwoju subregionu „Wielkich Jezior Mazurskich” dla każdego celu ogólnego określono cele szczegółowe oraz zdefiniowano operacje. Następnie zdefiniowano środki służące osiągnięciu zakładanych celów. Przyjęte do realizacji cele ogólne i szczegółowe przedstawiono w tabelach 5.1.

Tabela 5.1. Cele ogólne i szczegółowe

CELE OGÓLNE	
1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”	2. Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gmin obszaru Wielkich Jezior Mazurskich
CELE SZCZEGÓŁOWE	
1.1. <i>Działania na rzecz zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych</i>	2.1. <i>Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim</i>
1.2. <i>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich</i>	2.2. <i>Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów</i>
1.3. <i>Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior</i>	2.3. <i>Wspieranie inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów subregionu „Wielkich Jezior Mazurskich”</i>
1.4. <i>Rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior</i>	2.4. <i>Promocja obszaru „Wielkich Jezior Mazurskich”</i>

²² Szczególnie ważne przy definiowaniu celów było wykorzystanie wyników uspołecznionego procesu identyfikacji uwarunkowań lokalnych obszaru LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”.

5.2. Środki służące do osiągnięcia zakładanych celów, w ramach których realizowane będą operacje

Osiągnięciu celów LSROR będą służyć zidentyfikowane w trakcie 8 spotkań konsultacyjnych, które odbyły się w poszczególnych gminach, grupy operacji²³. Ważnym elementem każdej z tych grup jest szczegółowa projekcja operacji oraz przyporządkowanie ich poszczególnym celom Strategii, a także środkom Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (tab. 5.2).

Uznano, że jest niezbędne stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu dzięki włączeniu w proces opracowania operacji instytucji społecznych i gospodarczych oraz samorządów. Nad wdrażaniem LSROR będą czuwać poza Zarządem LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” i Komitetem także powoływane przez Zarząd Zespoły ds. Wdrażania LSROR. Ciała te będą wykonywać swoje zadania korzystając z pomocy biura LGR.

Do głównych zadań Zespołów ds. Wdrażania LSROR będzie należało koordynowanie prac poszczególnych osób, instytucji i członków LGR, w celu osiągnięcia efektu synergii w procesie wdrażania Strategii. Poszczególne zespoły skoncentrują swoje działania na następujących, ważnych dla subregionu, przedsięwzięciach mających charakter subprogramów:

W ramach prac zespołu koordynującego wdrażanie subprogramu „*Mazurskie wody*” jest planowany do realizacji szereg operacji związanych z modernizacją i budową infrastruktury poprawiającej gospodarcze wykorzystanie zbiorników i cieków wodnych, jak również poziom ich ochrony i zabezpieczającej

²³ Spotkania odbyły się w dniach: 7.12, 8.12, 14.12, 18.12, 23.12, 28.12, 29.12, 30.12. 2009 r.

przed postępującą degradacją. Główny nacisk w ramach realizacji podejmowanych działań będzie kładziony na operacje przyjmujące za cel rozwój sektora rybackiego, jednak w strategii zdecydowano się także na realizację działań przyczyniających się do rozwoju gospodarczej funkcji obszaru (w tym głównie turystycznej) w oparciu o zasoby jezior i rzeki, a także rozwijającej się produkcji stawowej. Argumentem potwierdzającym zasadność takiego podejścia jest fakt, że turystyka stymulując popyt na inne dobra i usługi, angażuje przedstawicieli różnych sektorów gospodarki przyczyniając się do ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego subregionu.

Uzgodnione cele szczegółowe, wdrażane w ramach subprogramu (środka) „**Mazurskie wody**”, to działania na rzecz:

- *zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych (cel 1.1.),*
- *poprawy bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich (cel 1.2.),*
- *wpierania racjonalnej gospodarki zasobami jezior (działania celu 1.3: 1.3.1 – 1.3.3),*
- *rozwoju infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem jezior (działania celu 1.4: 1.4.1 – 1.4.8)*

Operacje realizowane w ramach subprogramu (środka) „**Mazurskie ryby**” skupiać się będą wokół gospodarczego wykorzystania zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”, mając głównie na celu rozwój sektora rybackiego. Poprzez inicjowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz tworzenie odpowiedniej infrastruktury wdrożenie środka przyczyni się do ograniczenia zaniku sektora rybackiego, a także do poprawy sytuacji mieszkańców subregionu związanych z sektorem rybackim. W tym zakresie zasadne jest podejmowanie działań wykorzystujących posiadane zasoby jezior także w rozwoju turystyki. Oba te sektory uzupełniają się i wzajemnie napędzają popyt na oferowane przez siebie dobra i usługi. Duża liczba turystów przyczynia się do rozwoju podmiotów gospodarczych oferujących np. potrawy z ryb, czy wytwarzających produkty lokalne w oparciu o zasoby jezior, różnorodność i wysoka jakość oferty sprzyja z kolei wzrostowi liczby odwiedzających subregion.

Domeną realizowanych pod hasłem „**Mazurskie ryby**” operacji będzie ich korzystny wpływ na zachowanie wyjątkowych walorów przyrodniczych obszaru

realizacji LSROR, przyczyniających się szczególnie do zachowania bądź odtworzenia bioróżnorodności biologicznej zbiorników i cieków wodnych, w tym:

- *wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior (działania w ramach celu 1.3.: 1.3.4 – 1.3.14)*
- *rozwój infrastruktury związanej z gospodarczym wykorzystaniem jezior (działania w ramach celu 1.4.: 1.4.9 – 1.4.11)*
- *wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim (działania celu 2.2.: 2.1.1 – 2.1.6)*
- *Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów (działania celu 2.2.: 2.2.1 – 2.2.4)*

Środek III. „**Mazurska społeczność**” to cały wachlarz operacji mających na celu głównie odtworzenie i zachowanie głęboko zakorzenionej w społeczności lokalnej tradycji rybackiej oraz jej wykorzystanie w promocji subregionu, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności obszaru, a także, pośrednio, do poprawy poziomu życia. Podejmowane starania grupy roboczej powinny się przyczynić do utrzymania i tworzenia miejsc pracy na obszarach zależnych od rybactwa oraz tworzenia warunków sprzyjających rozpoczynaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej nie związanej z sektorem rybackim. Założenia te zostaną osiągnięte m.in. poprzez doradztwo i szkolenia oraz wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych szczególnie wśród młodych rybaków. Wspierane będą także działania tworzące sieci współpracy podmiotów różnych sektorów obszaru, koncentrujących się wokół działalności związanej z rybołówstwem śródlądowym, chowem i hodowlą oraz przetwórstwem ryb, a także sektorem turystycznym (handlowym i gastronomicznym), stanowiącym rynek zbytu dla ryb i przetworów rybnych. Środek służyć będzie realizacji następujących celów szczegółowych:

- *wspieraniu aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim (działania celu 2.1.: 2.1.7, 2.1.8)*
- *tworzeniu sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów (cel 2.2., działania: 2.2.5 – 2.2.7)*
- *wspieraniu inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (cel 2.3.)*

- *promocji obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (cel 2.4.)*

Zespoły członków LGR, odpowiedzialne za wdrażanie ww. środków, będą w szczególności zajmować się:

- koordynacją prac związanych z wdrażaniem środka,
- monitoringiem (analizą raportów z przebiegu realizacji odpowiednich działań),
- dostarczaniem syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych działań,
- nadzorem nad prawidłowością realizacji działań w ramach danego środka.

Stworzona sieć współpracy partnerów społecznych, gospodarczych i samorządowych pozwoli na uzyskiwanie wymiernych korzyści dla subregionu sprzyjających: usprawnieniu kanałów informacyjnych, wymianie doświadczeń i przeglądowi aktualnej sytuacji, a także wzmacnianiu wzajemnej mobilizacji i partnerstwa. Powiązanie i korelację celów głównych i szczegółowych oraz środków przedstawia załącznik nr 9

5.3. Rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie

Preferowane przez partnerów LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie rodzaje operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” ustalono na podstawie złożonych przez partnerów „fisz projektowych”²⁴ i prowadzonych w poszczególnych gminach spotkań.

Tabela 5.2. Zestawienie zidentyfikowanych i zaakceptowanych do realizacji w ramach LSROR operacji, według celów Strategii oraz ich zgodność z rodzajami operacji przewidzianymi do realizacji w rozporządzeniu²⁵.

Cel ogólny 1

Zrównoważone wykorzystanie zasobów Wielkich Jezior Mazurskich

Cel szczegółowy 1.1.	Zgodność z zapisami rozporządzenia
Działania na rzecz zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych	
1.1.1. Opracowanie i wdrożenie koncepcji systemu ochrony zbiorników wodnych (SOZB) (odbiór nieczystości z jachtów, sanitariaty i kontenery na śmieci w sąsiedztwie linii brzegowej)	§1, pkt. 1 lit. d

²⁴ Wzór „fisz projektowej” stanowiącej narzędzie oszacowania potrzeb beneficjentów w zakresie rodzaju operacji i ich budżetu stanowi zał. nr 4.

²⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybactwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

1.1.2. <i>Wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.1.3. <i>Działania na rzecz rozwoju systemu oczyszczania/odmulania wody w zbiornikach i ciekach wodnych</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.1.4. <i>Działania na rzecz budowy i modernizacji promenad i pasaży spacerowych oraz przybrzeżnych stref buforowych</i>	§1, pkt. 1 lit. d

Cel szczegółowy 1.2.

Wzrost bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich

1.2.1. <i>Działania na rzecz poprawy skuteczności ratownictwa wodnego (budowa slipów, remont łodzi, sprzętu, itp.)</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.2.2. <i>Utworzenie sieci „Przyjaznych Kąpielisk” (strzeżonych, z dogodnym dojazdem, parkingiem, zapleczem ratowniczym, sanitarnym, szkółkami pływania itp.).</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.2.3. <i>Działania na rzecz poprawy drożności, jakości i bezpieczeństwa szlaków wodnych wraz ze służącą temu infrastrukturą</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.2.4. <i>Wsparcie tworzenia punktów wczesnego ostrzegania i reagowania</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.2.5. <i>Budowa sieci obserwacyjno-widokowych nad jeziorami</i>	§1, pkt. 1 lit. d

Cel szczegółowy 1.3.

Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior

1.3.1. <i>Wspieranie tworzenia sieci łowisk specjalnych z przeznaczeniem dla wędkarzy, zarządzanych m.in. przez podmioty rybackie</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.3.2. <i>Wspieranie procesu tworzenia Regionalnego Ośrodka Zarybieniowego</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.3.3. <i>Wspieranie tworzenia obiektów służących hodowli ryb na częściach lub na otwartych zbiornikach wodnych oraz na stawach</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.3.4. <i>Wspieranie zachowania różnorodności biologicznej oraz działania na rzecz restytucji cennych i chronionych gatunków ryb lub innych organizmów wodnych</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.3.5. <i>Wspieranie badań na rzecz poprawy możliwości gospodarczego wykorzystania jezior i cieków wodnych</i>	§1, pkt. 1 lit. e
1.3.6. <i>Wspieranie działań mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej zbiorników i cieków wodnych obszaru Wielkich Jezior Mazurskich</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.3.7. <i>Wsparcie działań mających na celu przeciwdziałanie kłusownictwu na zbiornikach i ciekach wodnych</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.3.8. <i>Badania, monitoring, ocena stanu i jakości wód pod kątem rybackim i wędkarskim</i>	§1, pkt. 1 lit. e
1.3.9. <i>Organizacja seminariów, konferencji i wyjazdów umożliwiających wymianę doświadczeń, nabycie wiedzy i nawiązanie współpracy z innymi LGR w sferze zrównoważonego wykorzystania zasobów jezior</i>	§1, pkt. 2
1.3.10. <i>Zorganizowanie kursów i szkoleń zorientowanych na zrównoważone wykorzystanie zasobów jezior</i>	§1, pkt. 1 lit. e
1.3.11. <i>Organizacja imprez, festynów i akcji promujących gospodarcze wykorzystanie jezior</i>	§1, pkt. 1 lit. e
1.3.12. <i>Wsparcie działań na rzecz budowy i ochrony tarlisk</i>	§1, pkt. 1 lit. d

1.3.13. <i>Prowadzenie analiz potencjału społecznego, gospodarczego i kulturowego oraz opracowanie koncepcji rozwoju gospodarczego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich w oparciu o sektor rybacki</i>	§1, pkt. 1 lit. e
--	-------------------

Cel szczegółowy 1.4.

Rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior

1.4.1. <i>Tworzenie nowych i uporządkowanie istniejących miejsc biwakowych i ich przystosowanie do standardów związanych z rosnącymi potrzebami turystów i ochroną środowiska</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.2. <i>Wspieranie tworzenia zintegrowanego systemu informacji o wypożyczalniach/czarterowania sprzętu wodnego</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.3. <i>Wspieranie oznaczania i przystosowania do potrzeb ruchu turystycznego miejsc widokowych w sąsiedztwie jezior (miejsc do grillowania, palenia ognisk, postoju, itp.)</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.4. <i>Wspieranie standaryzacji zagospodarowania brzegów na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”.</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.5. <i>Wspieranie budowy i modernizacji małej infrastruktury turystycznej, w tym jej dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.6. <i>Budowa i rozbudowa portów i stanic rybacko-wędkarskich oraz infrastruktury rybackiej i wędkarskiej (w tym m.in. infrastruktura drogowa, sanitarna, pomocnicza, gastronomiczna, stanowiska serwisowe łodzi, ślipy itp.)</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.7. <i>Stworzenie, we współpracy z LGD9 i innymi podmiotami, jednolitego oznaczenia szlaków wodnych i terenów nadbrzeżnych związanych z turystyką</i>	§1, pkt. 1 lit. a
1.4.8. <i>Inwestycje melioracyjne związane z rekultywacją, w tym renaturyzacją i utrzymaniem zbiorników wodnych, regulacją możliwości retencyjnych wód przez realizację programu małej retencji, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, ukształtowaniem trasy regulacyjnej linii brzegowej</i>	§1, pkt. 1 lit. d
1.4.9. <i>Wspieranie działań na rzecz adaptacji istniejących lub budowy nowych obiektów pod działalność gospodarczą (kampingi, agroturystyka, wypożyczalnie sprzętu, łowiska dla wędkarzy itp.)</i>	§1, pkt. 1 lit. b
1.4.10. <i>Wspieranie tworzenia i rozbudowy gospodarstw agroturystycznych specjalizujących się w obsłudze wędkarzy i turystów, przetwórstwie itp., serwujących tradycyjne dania oparte na zasobach jezior i rzek</i>	§1, pkt. 1 lit. c
1.4.11. <i>Wyposażanie obiektów w zakresie niezbędnym do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z sektorem rybackim lub turystycznym</i>	§1, pkt. 1 lit. b

Cel ogólny 2

Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gmin obszaru Wielkich Jezior Mazurskich

Cel szczegółowy 2.1.

Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim

2.1.1. Organizacja szkoleń, warsztatów, zorientowanych na działania związane ze współpracą na rzecz wykreowania i sprzedaży produktów lokalnych w oparciu o zasoby jezior	§1, pkt. 1 lit. e
2.1.2. Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i dywersyfikacji źródeł dochodu, szczególnie mieszkańców subregionu związanych z sektorem rybackim	§1, pkt. 1 lit. b
2.1.3. Działania na rzecz organizacji systemu certyfikacji produktów lokalnych LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” wytwarzanych w oparciu o zasoby jezior	§1, pkt. 1 lit. c
2.1.4. Działania na rzecz wypromowania i zwiększania poziomu sprzedaży produktów lokalnych w oparciu o sektor rybacki (głównie z ryb)	§1, pkt. 1 lit. c
2.1.5. Wspieranie powstawania ofert turystycznych w pakietach, których elementem będą działalność rybacka i jej pokrewne (np. agroturystyka połączona z wędkarstwem, żeglarstwo z wycieczkami konnymi, imprezy plenerowe z promocją potraw z ryb itp.)	§1, pkt. 1 lit. a
2.1.6. Wsparcie gospodarstw prowadzących chów lub hodowlę ryb metodami tradycyjnymi lub wprowadzających ekologiczne metody produkcji ryb	§1, pkt. 1 lit. c
2.1.7. Działania na rzecz zwiększenia dostępności mieszkańców obszaru do informacji (dotyczących możliwości wykorzystywania zewnętrznych źródeł wsparcia, w tym przyczyniających się do restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia pracujących w sektorze rybactwa)	§1, pkt. 1 lit. b
2.1.8. Szkolenia i kursy związane ze zmianą kwalifikacji zawodowych mieszkańców	§1, pkt. 1 lit. b

Cel szczegółowy 2.2.

Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów

2.2.1. Wsparcie poprzez promocję podmiotów gospodarczych, szczególnie związanych z sektorem rybackim	§1, pkt. 1 lit. b
2.2.2. Stworzenie platformy współpracy LGR z instytucjami sprawującymi nadzór właścicielski nad wodami oraz z władzami samorządowymi	§1, pkt. 1 lit. e
2.2.3. Wspieranie procesu powstawania i rozwoju grup producenckich w sektorze rybackim	§1, pkt. 1 lit. c
2.2.4. Organizacja szkoleń, warsztatów, zorientowanych na działania związane ze współpracą na rzecz wypromowania produktów lokalnych	§1, pkt. 1 lit. e
2.2.5. Stworzenie strony internetowej umożliwiającej współpracę podmiotów działających na rzecz rozwoju obszaru Wielkich Jezior Mazurskich, w szczególności przyczyniającej się do sprzedaży produktów lokalnych oraz kompleksowej informacji o usługach na rzecz mieszkańców i turystów	§1, pkt. 1 lit. c
2.2.6. Organizacja seminariów, konferencji i wyjazdów umożliwiających wymianę doświadczeń, nabycie wiedzy i nawiązanie współpracy z innymi LGR	§1, pkt. 2
2.2.7. Wsparcie działań mających na celu wymianę doświadczeń z organizacjami pozarządowymi działającymi w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej na rzecz rozwoju obszarów zależnych od rybactwa	§1, pkt. 2

Cel szczegółowy 2.3.

Wspieranie inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania obszaru Wielkich Jezior Mazurskich

2.3.1. Wsparcie organizacji cyklicznych akcji dotyczących ochrony środowiska	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.2. Organizacja imprez, festynów i akcji promujących gospodarcze wykorzystanie jezior i ich zasobów z uwzględnieniem walorów kulturowych i ekologicznych	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.3. Wspieranie działań i akcji informacyjnych o stanie wód i zagrożeniach ekologicznych.	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.4. Wspieranie działań na rzecz organizacji miejsc tradycji i historii rybackiej (w tym wioska rybacka – aktywne poznawanie tradycji, historii i kultury rybackiej, stoiska z produktami lokalnymi, miejsca ekspozycji sprzętu, sztuki ludowej itp.)	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.5. Działania na rzecz rewitalizacji obiektów historycznych i kulturowych, w szczególności świadczących o tradycji i historii rybołówstwa	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.6. Wsparcie organizacji imprez integracyjnych promujących dziedzictwo kulturowe (np. „Regionalne Święto Ryby”, biesiady, jarmarki – „Jarmark Rybacki”, konkursy: kulinarne na potrawy z ryb, wędkarskie; warsztaty rybackie itp.)	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.7. Wsparcie organizacji cyklicznych zawodów i wydarzeń sportowo - rekreacyjnych promujących atrakcyjne miejsca i zasoby Mazur.	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.8. Wspieranie działań na rzecz wypromowania wędkarstwa i nurkowania jako atrakcji turystycznej obszaru LGR.	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.9. Wsparcie tworzenia ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza wokół jezior, oraz konkursów proekologicznych (edukacja ekologiczna mieszkańców i turystów)	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.10. Działania informacyjne i edukacyjne zwiększające świadomość ekologiczną wśród mieszkańców i uświadamiające korzyści ze stosowania rozwiązań proekologicznych	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.11. Działania edukacyjne mające na celu wzrost kwalifikacji aktywnych mieszkańców obszaru (członków organizacji pozarządowych, członków grup nieformalnych itp.)	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.12. Wspieranie aktywności twórczej mieszkańców obszaru Wielkie Jeziora Mazurskie opierającej się na kultywowaniu lokalnych wartości (zakładów rzemieślniczych i lokalnych artystów w zakresie: promowania działalności, komercjalizacji produktów, przywracania tradycyjnych technologii)	§1, pkt. 1 lit. a
2.3.13. Organizacja konferencji, seminariów, wyjazdów przyczyniających się do wzrostu wiedzy nt. ratownictwa wodnego oraz umożliwiających wymianę doświadczeń	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.14. Wsparcie organizacji edukacyjnych akcji społecznych przyczyniających się do wzrostu świadomości zasad bezpiecznego przebywania nad wodą	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.15. Organizacja imprez, pokazów, zawodów, akcji promujących jednostki zajmujące się ratownictwem	§1, pkt. 1 lit. e
2.3.16. Szkolenia z zakresu zasad skutecznego ratownictwa wodnego	§1, pkt. 1 lit. e

Cel szczegółowy 2.4.

Promocja obszaru Wielkich Jezior Mazurskich

2.4.1. Opracowanie i publikacja materiałów informacyjnych promujących walory przyrodnicze i kulturowe subregionu „Wielkie Jeziora Mazurskie” (między innymi mapy, plany tematyczne, przewodniki, informatory, broszury, monografie, albumy)	§1, pkt. 1 lit. e §1, pkt. 2
--	---------------------------------

2.4.2. Przygotowanie i prowadzenie strony internetowej promującej obszar Wielkie Jeziora Mazurskie, informującej o działalności LGR	§1, pkt. 1 lit. e
2.4.3. Działania na rzecz promocji obszaru w ramach konkursu na 7 Nowych Cudów Natury	§1, pkt. 1 lit. e
2.4.4. Organizacja i przeprowadzenie imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych promujących obszar, jako jeden z 7. Nowych Cudów Natury	§1, pkt. 1 lit. e
2.4.5. Opracowanie i wydanie folderów promujących obszar Wielkie Jeziora Mazurskie, (np. kalendarz wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych)	§1, pkt. 1 lit. e
2.4.6. Publikacja i emisja materiałów reklamowych (spotów TV) o subregionie jako miejscu atrakcyjnym turystycznie oraz oferowanych produktach lokalnych wytwarzanych w oparciu o zasoby jezior i rzek	§1, pkt. 1 lit. e

Wskaźniki realizacji LSROR

Cel LSROR	Wskaźniki realizacji celów LSROR		Źródła weryfikacji wskaźników
	Wskaźniki	Wartość docelowa na rok 2015	
Cel ogólny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”	Wskaźniki oddziaływania: <ul style="list-style-type: none"> – spadek poziomu nieczystości przedostających się do cieków i zbiorników wodnych obszaru, – wzrost różnorodności gatunkowej ryb, restytucja zagrożonych gatunków. 	+ 5% + 7%	Dane statystyczne publikowane przez Powiatowe wydziały środowiska w zakresie liczby podmiotów podłączanych do publicznej sieci ściekowo - kanalizacyjnej. Dokumentacja w urzędach gminy, w siedzibie LGR (raport z przeprowadzonych badań, wyniki). Dane pochodzące od rybackich użytkowników wód i IRS (m.in. odłowy kontrolne).
<i>Cel szczegółowy 1.1.</i> Działania na rzecz zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba kontenerów na śmieci usytuowanych w sąsiedztwie linii brzegowej zbiorników wodnych obszaru, – liczba sanitariatów usytuowanych w sąsiedztwie linii brzegowej zbiorników wodnych obszaru, – liczba km promenad i pasaży, – liczba km przybrzeżnych stref buforowych. 	100 50 15 35	Dokumentacja w urzędach gminy, w siedzibie LGR.
<i>Cel szczegółowy 1.2.</i> Wzrost bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba kąpielisk skupionych w sieci „Przyjaznych Kąpielisk”, – liczba wspartych jednostek ratownictwa wodnego, – liczba punktów wczesnego ostrzegania i reagowania nad jeziorami. 	15 6 10	Dokumentacja w siedzibie wnioskodawcy, LGR, w urzędach gminy.
<i>Cel szczegółowy 1.3.</i> Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba powstałych łowisk specjalnych, – liczba badań zrealizowanych w ramach celu, – liczba podjętych działań mających na celu zachowanie bioróżnorodności biologicznej zbiorników wodnych, – liczba seminariów, konferencji, szkoleń i wyjazdów związanych ze zrównoważonym wykorzystaniem jezior, – liczba uczestników w/w seminariów, konferencji, szkoleń i wyjazdów. 	15 10 20 10 300	Dokumentacja w siedzibie LGD (raporty z badań, sprawozdania ze szkoleń, konferencji, seminariów, listy obecności, certyfikaty). Artykuły w prasie lokalnej.
<i>Cel szczegółowy 1.4.</i> Rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba wyposażonych podmiotów prowadzących działalność w sektorze rybackim lub turystycznym, – liczba cieków lub zbiorników wodnych zagospodarowanych na cele prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze rybackim i turystycznym, – liczba miejsc użyteczności publicznej i infrastruktury turystycznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, – liczba wyznaczonych i przygotowanych szlaków wodnych, – liczba wybudowanych, przebudowanych lub oznakowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie rzek i jezior, 	20 10 10 2 10	Dokumentacja w siedzibie LGR, wnioskodawców, w urzędach gminy.

Cel ogólny 2. Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców gmin obszaru Wielkich Jezior Mazurskich	Wskaźniki oddziaływania: <ul style="list-style-type: none"> – wzrost poziomu przedsiębiorczości na obszarze działalności LGR, – wzrost poziomu aktywności społecznej mieszkańców, lokalnych organizacji pozarządowych, osób związanych z sektorem rybackim. 	+ 3% + 5%	Dane statystyczne publikowane przez GUS oraz PUP. Dane z badań ankietowych prowadzonych dwa razy w roku styczeń i grudzień (w siedzibie LGR). Artykuły w prasie regionalnej. Strony internetowe LGR i wnioskodawców.
<i>Cel szczegółowy 2.1.</i> Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej, prowadzących działalność w sektorze rybackim, – przychody podmiotów działających w sektorze rybackim, – liczba nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa, – liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw, – liczba nowych miejsc pracy poza sektorem rybactwa, – liczba wytworzonych i wypromowanych produktów lokalnych, – liczba szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, dywersyfikacji źródeł dochodu oraz zmiany kwalifikacji zawodowych mieszkańców, głównie związanych z sektorem rybackim, – liczba przeszkolonych z w/w zakresu. 	2 5-6 10 -20 3 10 -30 1 10 120	Wpisy do ewidencji działalności gospodarczej w gminach. Dokumentacja projektowa (lista obecności na szkoleniach, program szkoleń, sprawozdanie, lista wydanych certyfikatów). Oświadczenia, dokumentacja w siedzibie wnioskodawców. Wyniki akcji ankietowych prowadzonych przez LGR
<i>Cel szczegółowy 2.2.</i> Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospod. (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba baz danych o producentach produktów lokalnych i usługodawcach obszaru m.in. działających w sektorze rybackim, – liczba grup producenckich powstałych w sektorze rybackim, – liczba podjętych wspólnych inicjatyw na rzecz rozwoju obszaru, – liczba konferencji, seminariów, wyjazdów przyczyniających się do nawiązywania współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy podmiotami gospodarczymi, społecznymi i publicznymi obszaru. 	1 1 5 5	Dokumentacja projektowa w siedzibie wnioskodawcy i LGR (listy obecności na spotkaniach, konferencjach, seminariach). Artykuły z prasy regionalnej. Strony internetowe LGR i wnioskodawców.
<i>Cel szczegółowy 2.3.</i> Wspieranie inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania obszaru Wielkich Jezior Mazurskich	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych imprez społeczno-kulturalnych związanych z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji sektora rybactwa, – liczba osób uczestniczących w w/w imprezach, – liczba przedsięwzięć edukacyjnych przyczyniających się do zwiększenia świadomości zasad bezpiecznego przebywania nad wodą oraz ekologicznej mieszkańców i turystów. 	5 400-700 15	Dokumentacja w siedzibie LGR i wnioskodawców (m.in. sprawozdania z imprez, akcji, zawodów, konkursów, konferencji, szkoleń, listy obecności) Artykuły w prasie lokalnej. Strony internetowe LGR i wnioskodawców.
<i>Cel szczegółowy 2.4.</i> Promocja obszaru Wielkich Jezior Mazurskich	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – liczba imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych promujących obszar, jako jeden z 7. Nowych Cudów Natury, – liczba osób uczestniczących w imprezach zrealizowanych w ramach celu – liczba wydanych materiałów informacyjnych i promocyjnych – liczba spotów TV promujących subregion i produkty lokalne – liczba użytkowników odwiedzających stronę internetową promującą i informującą o działalności LGR 	4 500 10 1-3 50-80 tysięcy	Dokumentacja w siedzibie LGR (m.in. sprawozdania z imprez). Dane administratora strony WWW. Artykuły w prasie lokalnej.

Mając na względzie uwarunkowania lokalne i sprawną realizację celów Strategii, w ramach trójsektorowego partnerstwa, LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, w ramach spotkań i konsultacji w środowisku lokalnym, dokonała zestawienia operacji preferowanych do wdrożenia, które przedstawiono poniżej.

Rodzaje operacji możliwe do realizacji w ramach wdrażania osi 4. PO Ryby ²⁶	Preferowane operacje	Beneficjenci
<p>Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa (§1, pkt. 1 lit. a rozporządzenia)</p>	<p>Przyczyniające się do utrzymania istniejących lub tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze:</p> <p>1.4.2. Zorganizowanie zintegrowanego systemu wypożyczalni sprzętu wodnego</p> <p>1.4.6. Budowa i rozbudowa portów i stanic rybacko-wędkarskich oraz infrastruktury rybackiej i wędkarskiej (w tym m.in. infrastruktura drogowa, sanitarna, pomocnicza, gastronomiczna, stanowiska serwisowe łodzi, slipy itp.)</p> <p>2.1.5. Wspieranie łączenia ofert turystycznych w jeden produkt (np. agroturystyka połączona z wędkarstwem, żeglarstwo z wycieczkami konnymi, imprezy plenerowe z promocją potraw z ryb itp.)</p> <p>Związane z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji sektora rybactwa:</p> <p>2.3.4. Wspieranie działań na rzecz organizacji miejsc tradycji i historii rybackiej (w tym wioska rybacka – aktywne poznawanie tradycji, historii i kultury rybackiej, stoiska z produktami lokalnymi, miejsca ekspozycji sprzętu, sztuki ludowej itp.)</p> <p>2.3.5. Działania na rzecz rewitalizacji obiektów historycznych i kulturowych, w szczególności świadczących o tradycji i historii rybołówstwa</p> <p>2.3.6. Wsparcie organizacji imprez integracyjnych promujących dziedzictwo kulturowe (np. „Regionalne Święto Ryby”, biesiady, jarmarki – „Jarmark Rybacki”, konkursy: kulinarne na potrawy z ryb, wędkarskie; warsztaty rybackie itp.)</p> <p>2.3.12. Wspieranie aktywności twórczej mieszkańców obszaru Wielkie Jeziora Mazurskie opierającej się na kultywowaniu lokalnych wartości (zakładów rzemieślniczych i lokalnych artystów w zakresie: promowania działalności, komercjalizacji produktów, przywracania tradycyjnych technologii)</p>	<p>Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną albo podmiot organizacyjny wyodrębniony na podstawie dokumentów statutowych lub założycielskich w strukturze osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej (zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego).</p>
<p>Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa, w drodze tworzenia dodatkowych miejsc</p>	<p>Przyczyniające się do utrzymania istniejących lub tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze:</p> <p>1.3.1. Wspieranie tworzenia sieci łowisk specjalnych</p> <p>1.4.2. Zorganizowanie zintegrowanego systemu wypożyczalni sprzętu wodnego</p> <p>1.4.6. Budowa i rozbudowa portów i stanic rybacko-wędkarskich oraz infrastruktury rybackiej i wędkarskiej (w tym m.in. infrastruktura drogowa, sanitarna, pomocnicza, gastronomiczna, stanowiska serwisowe łodzi, slipy itp.)</p>	<p>Beneficjenci j/w, spełniający dodatkowo odpowiednie kryteria²⁷</p>

²⁶ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybactwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

poza tym sektorem (§1, pkt. 1 lit. b rozporządzenia)	2.1.5. Wspieranie łączenia ofert turystycznych w jeden produkt (np. agroturystyka połączona z wędkarstwem, żeglarstwo z wycieczkami konnymi, imprezy plenerowe z promocją potraw z ryb itp.)	
Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa (§1, pkt. 1 lit. c rozporządzenia)	<p>Przyczyniające się do utrzymania istniejących lub tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze:</p> <p>1.4.10. Wspieranie tworzenia i rozbudowy gospodarstw agroturystycznych specjalizujących się w obsłudze wędkarzy i turystów, przetwórstwie itp., serwujących tradycyjne dania oparte na zasobach jezior i rzek</p> <p>Związane z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji sektora rybactwa:</p> <p>2.1.6. Wsparcie gospodarstw prowadzących chów lub hodowlę ryb metodami tradycyjnymi lub wprowadzających ekologiczne metody produkcji ryb</p> <p>2.1.3. Działania na rzecz organizacji systemu certyfikacji produktów lokalnych LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” wytwarzanych w oparciu o zasoby jezior</p> <p>2.1.4. Działania na rzecz wypromowania i zwiększania poziomu sprzedaży produktów lokalnych w oparciu o sektor rybacki (głównie z ryb)</p>	j.w. Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”
Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej (§1, pkt. 1 lit. d rozporządzenia)	<p>Przyczyniające się do utrzymania istniejących lub tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze:</p> <p>1.1.1. Opracowanie i wdrożenie koncepcji systemu ochrony zbiorników wodnych (SOZB) (odbiór nieczystości z jachtów, sanitariaty i kontenery na śmieci w sąsiedztwie linii brzegowej)</p> <p>1.1.2. Wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji</p> <p>1.2.2. Utworzenie sieci „Przyjaznych Kąpielisk”(strzeżonych, z dogodnym dojazdem, parkingiem, zapleczem ratowniczym, sanitarnym, szkółkami pływania itp.).</p> <p>1.2.4. Wsparcie tworzenia punktów wczesnego ostrzegania i reagowania</p> <p>1.2.5. Budowa sieci obserwacyjno-widokowych nad jeziorami</p>	Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”

²⁷ 1. Prowadzący działalność na obszarze gmin objętych LSROR:

- a) jako uprawniony do rybactwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z późn. zm.²⁾), z wyłączeniem organu administracji publicznej wykonującego uprawnienia właściciela wody w zakresie rybactwa śródlądowego, lub
- b) jako podmiot, któremu wydano zezwolenia na prowadzenie chowu lub hodowli ryb w polskich obszarach morskich na podstawie przepisów o rybołówstwie, lub
- c) w zakresie :

- przetwórstwa, obrotu produktami rybołówstwa lub akwakultury lub unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych lub powstałych w sektorze rybactwa
- związanym z obsługą sektora rybactwa, w szczególności produkcję, konserwację lub naprawę sprzętu służącego do prowadzenia działalności połowowej, lub

2. Będący osobą fizyczną zamieszkałą na obszarze gmin objętych LSROR, która utraciła miejsce pracy w wyniku trwałego zaprzestania prowadzenia działalności przez podmioty wymienione w pkt. 1.

	<p>1.3.2. <i>Wpieranie procesu tworzenia Regionalnego Ośrodka Zarybieniowego</i></p> <p>1.3.3. <i>Wspieranie tworzenia obiektów służących hodowli ryb na częściach lub na otwartych zbiornikach wodnych i stawach</i></p> <p>Związane z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji sektora rybactwa:</p> <p>1.3.4. <i>Wspieranie zachowania różnorodności biologicznej oraz działania na rzecz restytucji cennych i chronionych gatunków ryb lub innych organizmów wodnych</i></p> <p>1.3.6. <i>Wspieranie działań mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej zbiorników i cieków wodnych obszaru Wielkich Jezior Mazurskich</i></p> <p>1.3.12. <i>Wsparcie działań na rzecz budowy i ochrony tarlisk</i></p>	
<p><i>Funkcjonowanie LGR oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności (§1, pkt. 1 lit. e rozporządzenia)</i></p>	<p>Przyczyniające się do utrzymania istniejących lub tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze:</p> <p>1.3.8. <i>Badania, monitoring, ocena stanu i jakości wód pod kątem rybackim i wędkarskim</i></p> <p>1.3.10 <i>Zorganizowanie kursów i szkoleń zorientowanych na zrównoważone wykorzystanie zasobów jezior</i></p> <p>1.3.13. <i>Prowadzenie analiz potencjału społecznego, gospodarczego i kulturowego oraz opracowanie koncepcji rozwoju gospodarczego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich w oparciu o sektor rybacki</i></p> <p>2.3.11. <i>Działania edukacyjne mające na celu wzrost kwalifikacji aktywnych mieszkańców obszaru (członków organizacji pozarządowych, członków grup nieformalnych itp.)</i></p> <p>Związane z wykorzystaniem i pielęgnowaniem tradycji sektora rybactwa:</p> <p>1.3.11. <i>Organizacja imprez, festynów i akcji promujących gospodarcze wykorzystanie jezior</i></p> <p>2.4.6. <i>Publikacja i emisja materiału reklamowego (spotu TV) o subregionie jako miejscu atrakcyjnym turystycznie oraz oferowanych produktach lokalnych wytwarzanych w oparciu o zasoby jezior i rzek</i></p>	<p>Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”</p>
<p><i>Promowanie współpracy międzyregionalnej lub międzynarodowej (§1, pkt. 2 rozporządzenia)</i></p>	<p>1.3.9. <i>Organizacja seminariów, konferencji i wyjazdów umożliwiających wymianę doświadczeń, nabycie wiedzy i nawiązanie współpracy z innymi LGR w sferze zrównoważonego wykorzystania zasobów jezior</i></p> <p>2.2.7. <i>Wsparcie działań mających na celu wymianę doświadczeń z organizacjami pozarządowymi działającymi w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej na rzecz rozwoju obszarów zależnych od rybactwa</i></p>	<p>Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”</p>

5.4. Przewidywany wpływ planowanych do wsparcia rodzajów operacji na środowisko

Ocenę przewidywanego wpływu planowanych do wsparcia rodzajów operacji na środowisko sporządzono z podziałem planowanych operacji na trzy wyodrębnione grupy działań obejmujące wspomniane wcześniej zestawy działań (środki) takie jak: „Mazurskie wody”, „Mazurskie ryby” i „Mazurska społeczność”.

Zaplanowane do realizacji operacje w ramach środka „**Mazurskie wody**” w bezpośredni sposób wpłyną na wzrost zakresu i skali ochrony, a tym samym na poprawę stanu środowiska naturalnego wszystkich jezior i rzek obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”. Jednym z celów, do osiągnięcia którego przyczynią się operacje jest ochrona Wielkich Jezior Mazurskich przed zanieczyszczeniami ze źródeł rozproszonych, co będzie realizowane m.in. poprzez zorganizowanie zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych oraz rozbudowę infrastruktury technicznej uwzględniającej wartości środowiska przyrodniczego. Jak wskazuje Strategia Rozwoju Rybołówstwa 2007-2013, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej przynoszą coraz większą poprawę jakości śródlądowych wód powierzchniowych, dlatego właśnie także te działania uzyskają wsparcie w ramach realizacji LSROR. Zakłada się, że realizacja środka przyczyni się do utworzenia sprawnej i skutecznej ochrony środowiska oraz wsparcia funkcji ekologicznych i procesów samoodnawialności przyrody, przyczyniając się do przywracania biologicznej ciągłości śródlądowych wód powierzchniowych, zwłaszcza w rejonach pozostających pod silną sezonową antropopresją turystyczną.

Operacje wdrażane w ramach środka II. „**Mazurskie ryby**” zakładają wykorzystanie potencjału obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” do jego zrównoważonego rozwoju, poprawiającego jego atrakcyjność oraz generującego nowe miejsca pracy i przyczyniającego się tym samym do wzrostu dochodów społeczności lokalnej. Należy jednak zaznaczyć, że zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału jezior będzie przebiegało zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a więc będzie się opierało na trzech filarach: opłacalności gospodarczej, dobrostanie społecznym i poszanowaniu środowiska naturalnego. Tak rozumiany proces rozwoju służyć będzie równoważeniu szans dostępu obecnego i przyszłych pokoleń, różnych grup

interesów, społeczności regionalnych i lokalnych do zasobów środowiska przyrodniczego w sposób zapewniający zachowanie trwałości procesów przyrodniczych. Nie bez znaczenia pozostaje prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód, dzięki czemu możliwe będzie zdiagnozowanie negatywnych skutków oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze oraz podjęcie odpowiednich działań naprawczych. Postępująca eutrofizacja jezior wpływa negatywnie na śródlądową działalność połowową przyczyniając się do zmniejszenia różnorodności biologicznej zbiorników i cieków wodnych. Realizowane operacje będą przeciwdziałały bądź minimalizowały skutki antropopresji przyczyniającej się do eutrofizacji, przez co będą miały pozytywny wpływ na środowisko naturalne obszaru LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”. W rezultacie podejmowane działania na rzecz ochrony środowiska zmniejszą skutki wieloletnich zaniedbań, wesprą potencjał tkwiący w biologicznej różnorodności subregionu oraz ograniczą dalszą jego dewastację.

Operacje wdrażane w ramach środka III. „**Mazurska społeczność**” to przede wszystkim działania miękkie, zorientowane na wzrost świadomości, wiedzy i umiejętności mieszkańców subregionu Wielkich Jezior Mazurskich. Ich wpływ na środowisko wyraża się w wykreowaniu, kształtowaniu i utrwalaniu proekologicznych zachowań i wzorców konsumpcji. Podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców, a organizacja konkursów proekologicznych i promocja zachowań przyjaznych środowisku przyczyni się do rozpowszechnienia wiedzy o stanie środowiska naturalnego, przyczynach i skutkach zanieczyszczeń oraz konieczności podejmowania działań naprawczych. Organizacja corocznych akcji oczyszczania terenów nadbrzeżnych będzie miała wpływ na ograniczenie negatywnych skutków działalności człowieka oraz przyczyni się do wypracowania nawyku troski o środowisko naturalne, co będzie skutkowało większą dbałością o środowisko naturalne w przyszłości.

6. WYKAZANIE ZWIĄZKU I SPÓJNOŚCI PRZYJĘTYCH W LSROR CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ Z WNIOSKAMI WYNIKAJĄCYMI Z OPISU OBSZARU I ANALIZY SWOT ORAZ CELAMI OSI 4 ZAWARTYMI W PROGRAMIE OPERACYJNYM „ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SEKTORA RYBOŁÓWSTWA I NADBRZEŻNYCH OBSZARÓW RYBACKICH 2007-2013”

Specyfika obszaru została uwzględniona w planowaniu strategicznym i stanowi podstawę rozwoju subregionu. Wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych w rozwoju gospodarczym i społecznym subregionu Wielkich Jezior Mazurskich, przy zachowaniu troski o środowisko naturalne stało się priorytetem LGR, czego wyrazem jest zdefiniowanie celu ogólnego 1. następująco: **„Zrównoważone wykorzystanie zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”.**

Unikalne walory przyrodnicze, duża liczba jezior i rzek oraz różnorodna fauna i flora, stanowią o wyjątkowości mazurskiego krajobrazu. Niestety, jak wskazuje diagnoza, zanieczyszczanie oraz postępująca degradacja zbiorników wodnych jest poważnym problemem wpływającym negatywnie na ekonomiczne aspekty gospodarczego wykorzystania jezior oraz rozwój turystyki. Postępująca eutrofizacja jezior spowodowana niewydolnością systemu gospodarowania odpadami powoduje „kurczenie się” zasobów zbiorników wodnych, które obecnie znajdują się w trudnej sytuacji z biologicznego punktu widzenia i wymagają natychmiastowego podjęcia środków zaradczych. Ratunkiem dla środowiska naturalnego obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest opracowanie i wdrożenie koncepcji systemu ochrony zbiorników wodnych obejmującego m.in. odbiór nieczystości z jachtów, ustawienie kontenerów na śmieci i sanitariatów w sąsiedztwie linii brzegowej. Problem stanowi także niekontrolowany spływ nieczystości do jezior spowodowany głównie niedostatecznie rozwiniętym systemem kanalizacji obszaru LGR oraz stosowaniem nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w rolnictwie. W ramach wdrażania LSROR preferowane będą operacje wspierające działania na rzecz budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji, a także te przyczyniające się do zmniejszenia presji rolnictwa na środowisko. W związku z powyższym zdecydowano się na zawarcie w LSROR szeregu powiązanych ze sobą operacji, których celem jest **Zorganizowanie zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych** (cel szczegółowy 1.1.).

Działania związane z ochroną i poprawą środowiska naturalnego będą skutkowały zachowaniem równowagi i różnorodności biologicznej w środowisku wodnym, a tym samym zróżnicowaniem asortymentu i wzrostem produkcji ryb przyczyniając się do **rozwoju sektora rybackiego** na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich (cel główny osi 4 PO).

Do odtworzenia i zachowania zasobów ryb w równowadze biologicznej przyczyni się także realizacja celu szczegółowego 1.3. **Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior**. Opis obszaru oraz analiza SWOT wskazują, że jeziora i rzeki subregionu są jego najcenniejszym zasobem. Dodatkowo wielowiekowa tradycja rybacka oraz znaczne zasoby ludzkie przygotowane do trudnienia się rybactwem śródlądowym (m.in. absolwenci Zespołu Szkół Kształtowania Środowiska i Agrobiznesu w Giżycku) uzasadniają potrzebę podjęcia działań zmierzających do wykorzystania posiadanego potencjału w rozwoju sektora rybackiego. Wspierana więc będzie racjonalna gospodarka zasobami jezior oraz podejmowane działania mające na celu rozwój infrastruktury z nią związanej. Wzmocnienie nacisku na ochronę środowiska w procesie gospodarowania zasobami jezior będzie sprzyjało odnowie zasobów oraz poprawie jakości ryb, przyczyniając się tym samym do **wzrostu konkurencyjności i rentowności sektora**. Realizacja operacji w ramach celu szczegółowego 1.3 wpisuje się więc w cele osi priorytetowej 4. przyczyniając się do rozwoju, a tym samym **minimalizacji zaniku sektora rybackiego** oraz pośrednio, poprzez wzrost dochodów mieszkańców i ogólny rozwój subregionu, **do poprawy jakości życia w społecznościach rybackich**.

Przewidziane do realizacji operacje w ramach celu szczegółowego 1.3. zakładają **wsparcie racjonalnej gospodarki zasobami jezior**. Podejmowane w ramach tego celu operacje będą sprzyjać tworzeniu lub przywracaniu działalności gospodarczej związanej z sektorem rybackim oraz rozwijaniu ekoturystyki. Takie podejście wydaje się zasadne w świetle wyników badań naukowych, które potwierdzają, fakt że wraz z rosnącą eutrofizacją wód śródlądowych zmienia się charakter śródlądowej działalności połowowej. Jak wynika z analizy sytuacji w obszarze rybołówstwa śródlądowego w Polsce zawartej w Strategii Rozwoju Rybołówstwa 2007-2013, produkcja na rynek żywnościowy staje się mniej istotna

w stosunku do wzrastającej sukcesywnie roli zarządzania zasobami ryb dla celów rekreacyjnych.

Przejawem powyższej tendencji jest dynamiczny rozwój rekreacyjnego łowienia ryb w powierzchniowych wodach śródlądowych obserwowany od wielu lat na obszarze LGR WJM.

Trendy te zostaną wykorzystane do rozwoju usług związanych z wędkarstwem, co będzie skutkowało wzrostem dochodów, a poprzez dywersyfikację działalności społeczno- -gospodarczej tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy, zarówno dla osób związanych z sektorem rybackim, jak i turystycznym, przyczyniając się tym samym do **rekonwersji obszarów dotkniętych zmianami w sektorze**, czyli realizacji celu głównego osi 4.

W związku z rozwijającym się ruchem turystycznym jest zasadne podejmowanie działań wykorzystujących posiadane zasoby jezior także w rozwoju turystyki. Oba te sektory uzupełniają się i wzajemnie napędzają popyt na oferowane przez siebie dobra i usługi. Duża liczba turystów przyczynia się do rozwoju podmiotów gospodarczych oferujących np. potrawy z ryb czy wytwarzających produkty lokalne w oparciu o zasoby jezior. Różnorodność i wysoka jakość ww. oferty może przyczynić się do przyciągnięcia turystów. Jest więc ważne podejmowanie działań przyczyniających się do rozwoju małej infrastruktury umożliwiającej podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej związanej z rybactwem oraz tej, niezbędnej do obsługi ruchu turystycznego, co zostanie osiągnięte w wyniku realizacji celu szczegółowego 1.4. **Rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem jezior**. Należy zaznaczyć, że zmodernizowana lub nowa infrastruktura turystyczna oraz nowe usługi, do rozwoju których przyczyni się wzmożony ruch turystyczny będą nie tylko przyczyniały się do wzrostu atrakcyjności obszaru, ale także będą służyły społeczności lokalnej przyczyniając się do **poprawy jakości życia na obszarach zależnych od rybactwa**, a więc będą realizowały cel osi 4.

Poprawie poziomu życia mieszkańców obszaru Wielkich Jezior Mazurskich będzie sprzyjać budowa, remont lub modernizacja przystani rybackich, stanic wędkarskich i portów turystycznych, dzięki czemu tworzone będą nowe miejsca pracy oraz utrzymywane już istniejące. Operacje służące m.in. wspieraniu działań na rzecz adaptacji istniejących lub nowych terenów pod działalność gospodarczą oraz

umożliwiający wyposażenie obiektów w zakresie niezbędnym do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z sektorem rybackim lub turystycznym będą miały korzystny wpływ na rozwój usług na obszarze zależnym od rybactwa. Przyczynią się one również do **minimalizacji zaniku sektora rybackiego** oraz do ułatwienia **różnicowania zatrudnienia w kierunku działalności poza sektorem rybackim**, realizując tym samym cele główne osi priorytetowej 4.

Dążenie do wykorzystania mocnych stron obszaru związanych przede wszystkim z sektorem rybackim o podłożu społecznym, gospodarczym i przyrodniczym pozwoliło na zdefiniowanie drugiego celu priorytetowego działalności LGR, którym jest **wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru Wielkich Jezior Mazurskich**. Jak wykazała analiza SWOT obszar LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” charakteryzuje się znacznymi potencjalnymi zasobami siły roboczej, zdolnymi do podjęcia zatrudnienia w sektorze rybackim i poza nim. Należy tu wspomnieć o absolwentach Zespołu Szkół Kształtowania Środowiska i Agrobiznesu w Giżycku, którzy po ukończeniu nauki uzyskują tytuł technika rybactwa śródlądowego. Umożliwia to podjęcie pracy zawodowej głównie w zakresie planowania i organizacji gospodarstwa rybackiego, wykonywania zabiegów składających się na technologie produkcji rybackiej, prowadzenia uproszczonej rachunkowości i obliczania opłacalności produkcji rybackiej oraz stosowania zasad marketingu w prowadzeniu działalności gospodarczej. Inicjowanie i wspieranie aktywności m.in. tych osób oraz rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru realizowane będzie w ramach celu szczegółowego 2.1 **Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim**. Niewątpliwie obecność na rynku pracy wykształconych, młodych i chętnych do działania osób przyczyni się do **zatrzymania procesu powolnego zmniejszania znaczenia sektora rybackiego**, realizując tym samym cel główny osi priorytetowej 4. Wdrażanie operacji w ramach celu szczegółowego 2.1. przyczyni się ponadto do **rekonwersji obszarów dotkniętych zmianami w sektorze rybactwa**, czyli realizacji celu głównego osi 4. Preferowane będą działania zakładające wsparcie osób rozpoczynających lub rozwijających działalność gospodarczą poza sektorem rybołówstwa, m.in. poprzez doradztwo i szkolenia, wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i rozwój przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej. W tym miejscu wspomnieć

należy, że restrukturyzacja rynku pracy obszaru działalności LGR dokonywana będzie z uwzględnieniem potrzeby wdrażania zasad ekorozwoju, co w praktyce oznacza zwiększenie udziału dziedzin przyjaznych środowisku a eliminację uciążliwych dla przyrody i ludności Wielkich Jezior Mazurskich. Dla problematyki wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców należy uznać za najważniejsze rozwijanie szerokiej oferty edukacyjnej stosownej do potrzeb i aspiracji mieszkańców oraz uwzględniającej potrzeby i możliwości obszaru.

Dodatkowo, w ramach wdrażania LSROR, będą prowadzone operacje mające na celu inspirowanie działań społeczności lokalnej nastawionych na rozwój oraz wprowadzanie innowacji i ulepszeń zarówno w sektorze rybackim, jak i poza nim. Przedsiębiorczość będzie źródłem nowych miejsc pracy w sferze usług turystycznych i okołoturystycznych, przyczyniając się do **rekonwersji sektora rybackiego** (cel główny osi 4).

Rozwojowi przedsiębiorczości powinna towarzyszyć innowacyjność, opierająca się na potrzebach rynku, sprawnym marketingu sprzedaży, znajomości trendów i procesów mających wpływ na konkurencyjność subregionu. Innowacyjne rozwiązania wprowadzane w gospodarstwach rybackich przyczynią się do **podniesienia wartości produktów rybołówstwa i akwakultury**, co może zostać wykorzystane do wytwarzania wysokiej jakości produktów lokalnych w oparciu o zasoby wód.

Produkty lokalne, stanowiące wyróżnik obszaru, stają się coraz częściej dodatkową atrakcją dla turystów. W ramach realizacji LSROR wspierane będą działania zmierzające do poszerzenia oferty regionalnych potraw, bazujących głównie na potrawach z ryb. Dla odwiedzających jest ważne spróbowanie czegoś nowego, oryginalnego, związanego z tradycją i kulturą danego regionu. Należy przy tym pamiętać, że konsumenci stają się coraz bardziej wymagający jeżeli chodzi o jakość produktów, dlatego zaplanowano do realizacji stworzenie systemu certyfikacji produktów lokalnych LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

Zauważalny wśród turystów wzrost zainteresowania specyfiką regionu stwarza możliwość podjęcia działań mających na celu wykreowanie i promocję produktów lokalnych, które przyczynią się do poszerzenia oferty turystycznej i wzrostu atrakcyjności obszaru, jednocześnie umożliwiając przedsiębiorcom rozszerzenie oferty. Posiadane zasoby naturalne, głównie duża liczba jezior, zostaną wykorzystane do stworzenia produktów lokalnych, co w połączeniu z ogólnopolskimi kampaniami społecznymi propagującymi spożycie ryb będzie prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich **minimalizując zanik rybołówstwa, a odchodzącym z sektora rybactwa zapewni możliwość podjęcia zatrudnienia** w sektorze usług turystycznych lub okołoturystycznych.

W ramach wdrażania celu szczegółowego 2.1 podejmowane będą także działania, których celem jest wsparcie gospodarstw prowadzących chów lub hodowlę ryb metodami tradycyjnymi oraz tych, które zdecydują się dostosować charakter prowadzonej działalności hodowlanej do wymogów obowiązujących na terenie obszarów Natura 2000, co korzystnie wpłynie na ochronę przyrody, zachowanie różnorodności genetycznej, utrzymanie retencji wód i bogactwa krajobrazu stawowego, przyczyniając się tym samym do **wzrostu atrakcyjności zamieszkania** na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich.

Duża koncentracja podmiotów i instytucji związanych z sektorem rybackim oraz chęć wykorzystania posiadanych przez nich zasobów, wiedzy i doświadczenia do rozwoju gospodarczego obszaru skłoniła do zawarcia w LSROR celu szczegółowego 2.2. **Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów.** W ramach realizowanych operacji usprawniona zostanie współpraca między władzami publicznymi, organizacjami reprezentującymi sektor rybacki, grupami rybackimi oraz podmiotami świadczącymi usługi gastronomiczne, a osiągnięty w ten sposób efekt synergii współdziałania przyczyni się do intensyfikacji rozwoju gospodarczego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich oraz wzrostu jakości oferowanych usług czy produktów lokalnych. Budowanie układów sieciowych przyczyni się do integracji podmiotów w lokalnej działalności gospodarczej oraz pozwoli na koncentrację środków materialnych, rozwój metod marketingowych

i skrócenie kanałów dystrybucyjnych certyfikowanych produktów lokalnych, co będzie skutkowało **minimalizacją zaniku sektora rybackiego**.

Włączenie jak największej liczby podmiotów w sieci kooperacji zaopatrujące mieszkańców i turystów w wysokiej jakości produkty lokalne bądź świadczące usługi na wysokim poziomie, w miejscach i formie odpowiadającej potrzebom i gustom klientów wpłynie wydatnie na **poprawę jakości życia na obszarach zależnych głównie od rybactwa**.

W LSROR zaplanowano ponadto działania, które nie tylko promują posiadane zasoby, ale także przyczyniają się do ochrony walorów przyrodniczych i kultywowania tradycji. W ramach realizacji celu szczegółowego 2.3 **Wsparcie inicjatyw społeczny i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów Wielkich Jezior Mazurskich** preferowane będą operacje mające na celu wzmacnianie i ożywianie lokalnej tożsamości kulturowej dzięki ochronie i pielęgnowaniu lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturowego. Wspierane będą inicjatywy dążące do odtworzenia zwyczajów, pieśni, legend, obrzędów charakterystycznych dla obszaru LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, i pielęgnacji ginących zawodów oraz wytworów ich pracy. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na kultywowanie tradycji związanej z rybołówstwem śródlądowym ze względu na fakt, że jest to jedna z tradycyjnych form korzystania z zasobów naturalnych na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich, w tym między innymi z rozszerzeniem działania **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie** w obszarze rybactwa i z nim związanej tradycji. W tym przypadku rekonstrukcje narzędzi czy łodzi, techniki połowu stosowane przez dziesiątki lat, odtworzenie osad i wiosek z głęboko zakorzenioną tradycją i działalnością rybacką zostaną wykorzystane do wzbogacenia oferty turystycznej obszaru, a także do rozwój tożsamości społeczności zamieszkującej obszar zależny od rybactwa. Atrakcjami dla mieszkańców i osób odwiedzających subregion będą organizowane imprezy kulturalne i folklorystyczne, imprezy sportowe i sportowo-rekreacyjne, inscenizacje wydarzeń historycznych oraz obserwacje przyrodnicze np. ścieżki edukacyjne, wycieczki przyrodnicze, co przyczyni się do **wzrostu atrakcyjności obszaru**.

W ramach celu szczegółowego 2.3 wspierane będą także wszelkiego rodzaju inicjatywy edukacyjne, szczególnie edukacja ekologiczna przyczyniająca się do wzrostu świadomości potrzeby dbania o środowisko naturalne, zwłaszcza w kontekście zachowania unikalnych walorów przyrodniczych (Natura 2000, Zielone Płuca Polski).

Unikalne w skali kraju i świata walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne, stanowiące o oryginalności i wyjątkowości obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” są cennymi zasobami, których wykorzystanie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności obszaru oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Będąc świadomym jak wielką rolę w przyciągnięciu odwiedzających odgrywa promocja obszaru oraz w kontekście ogromnej konkurencji na rynku turystycznym zdecydowano o zawarciu w LSROR celu 2.4 **Promocja obszaru Wielkich Jezior Mazurskich**, która będzie polegała głównie na opracowaniu i dystrybucji materiałów w postaci map, planów, przewodników, broszur, albumów oraz baz internetowych informujących o obiektach dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego subregionu i zachęcających turystów z kraju i z zagranicy do odwiedzania ciekawych miejsc na terenie obszaru LGR. Do promowania zostaną także wykorzystane środki masowego przekazu, a jeden z tematów promocji będzie stanowił fakt, że Wielkie Jeziora Mazurskie są w finale plebiscytu *New 7 Wonders* i **pretendują do tytułu jednego z cudów natury**, co znacząco podnosi prestiż tego obszaru. Promowane będą ponadto m.in. produkty lokalne wykorzystujące zasoby wód czy imprezy kulturalne propagujące tradycję i wykorzystujące zasoby obszaru. Za przykład posłużyć może zamiar organizacji cyklicznej imprezy tematycznej pt. „Jarmark Rybacki”, której jedną z atrakcji będzie konkurs kulinarny na najlepsze potrawy z ryb. Współpraca członków LGR należących do sektora społecznego, gospodarczego i publicznego zaowocuje opracowaniem spójnego kalendarza wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych odbywających się na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich. Wszystkie te działania przyczynią się do wzrostu atrakcyjności mazurskich jezior dla odwiedzających, a intensyfikacja turystyki spowoduje rozwój gospodarczy obszaru umożliwiając **dywersyfikację zatrudnienia osób związanych z sektorem rybackim**, zwiększając dochody mieszkańców oraz **poprawiając jakość życia społeczności lokalnych**.

7. PLAN BUDŻETU LSROR, Z PODZIAŁEM NA DWULETNI OKRESY, UWZGLĘDNIAJĄCY ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA FINANSOWANIE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW OPERACJI

Budżet LSROR dla obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” został zaplanowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”⁵⁶.

Przy kalkulacji budżetu przyjęto, według danych GUS – Banku Danych Regionalnych, liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze gmin wchodzących w skład LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” na dzień 31.12.2008 r. wynoszącą **54 707 osób**. Dodatkowo wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację LSROR uzależniona jest od liczby osób, o których mowa w § 2 ust. 1 wspomnianego wyżej rozporządzenia, przypadających na 1 000 mieszkańców obszaru objętego LSROR zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31.12.2008 r. Na obszarze działania LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest ponad **98,54 osób**, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia, w związku z czym tzw. „*współczynnik rybackości*” na tym obszarze wynosi **1,801** co daje kwotę **536 zł** na osobę. Biorąc powyższe pod uwagę, budżet jaki potencjalnie jest do dyspozycji Lokalnej Grupy Rybackiej „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” na wdrażanie LSROR, wynikający z iloczynu liczby mieszkańców subregionu „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” i kwoty 536 zł, wynosi **29 322 952,00 zł**. Zredukowany w wyniku konkursu MRiRW do **27.341.671,46 zł**

Budżet LSROR dla obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” został rozdysponowany z podziałem na:

- 1) Kwoty planowane na operacje realizowane przez wnioskodawców ubiegających się o pomoc w ramach środka 4.1 „*Rozwój obszarów zależnych od rybactwa*”, w tym na:

⁵⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 162 poz. 1292

- wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa (§1, pkt. 1 lit. a),
- restrukturyzację i reorientację działalności gospodarczej oraz dywersyfikację zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem (§1, pkt. 1 lit. b),
- podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa (§1, pkt. 1 lit. c),
- ochronę środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej (§1, pkt. 1 lit. d),
- funkcjonowanie lokalnej grupy rybackiej oraz nabywanie umiejętności i aktywizację lokalnych społeczności (§1, pkt. 1 lit. e).

2) Kwoty planowane na operacje realizowane przez LGR w ramach środka

„Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej”

(§1, pkt. 2)

Określając szczegółowy budżet, w rozbiciu na dwuletnie okresy realizacji LSROR przyjęto, zgodnie z wytycznymi, następujące założenia:

- na finansowanie operacji realizowanych w ramach wdrażania LSROR przez podmioty społeczne i gospodarcze zarezerwowano nie mniej niż 50% środków finansowych będących w dyspozycji LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”
- na finansowanie „Funkcjonowania lokalnej grupy rybackiej oraz nabywania umiejętności i aktywizacji lokalnych społeczności” zarezerwowano 10% budżetu LSROR,
- na finansowanie „Wsparcia na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej” przeznaczono nie więcej niż 5 % budżetu, a dokładnie 2,99%.

Procedura alokacji środków

W przypadku niewykorzystania puli środków w jednym z dwuletnich okresów, na podstawie rocznego, a następnie dwuletniego raportu z realizacji LSROR sporządzanego przez Komitet, WZC Stowarzyszenia może podjąć decyzję o alokacji środków finansowych pomiędzy środkami lub przeniesienia niewykorzystanych środków finansowych na kolejny, dwuletni okres bez zmiany ich

alokacji pomiędzy osiami. Propozycja alokacji pomiędzy osiami musi uwzględniać dynamikę wnioskowania w każdym z działań, z uwzględnieniem konsultacji z członkami LGR, w celu wykluczenia kumulacji wniosków dotyczących danego działania w kolejnym okresie. Taka alokacja wymagać będzie nowelizacji LSROR i aneksu do umowy o realizację LSROR z instytucją zarządzającą programem.

Tabela 7.1. Budżet LSROR z podziałem na środki

Środki osi 4 – PO Ryby	Łączna pula środków finansowych na realizację LSROR w okresie 2010-2015	Procent ogólnej puli środków
Środek 4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:	26 521 449,46 zł	97,01
Środek 4.1a	7 928 808,00 zł	29
Środek 4.1b	4 921 329,00 zł	18
Środek 4.1c	4 101 107,00 zł	15
Środek 4.1d	6 836 203,46 zł	25
Środek 4.1e Funkcjonowanie LGR, w tym:	2 734 002,00 zł	9,9
<i>a) koszty bieżące LGR</i>	1 913 802,00 zł	7,0
<i>b) nabywanie umiejętności i aktywizacja społeczności lokalnej</i>	820 200,00 zł	3,0
Środek 4.2. Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	820 222,00 zł	2,99
Razem budżet LSROR	27 341 671,46 zł	100,00

Tabela 7.2. Preferowana wartość pomocy na operacje w ramach środka 4.1

Wyszczególnienie	Wartość dotacji w zł		Procent budżetu przeznaczony na środek
	maksymalna	preferowana	
Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa (dofinansowane do 85% kosztów kwalifikowanych)	1 000 000	400 000	29,0
Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia (dofinansowane do 60% kosztów kwalifikowanych)	300 000	150 000	18,0

Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług (dofinansowane do 60% kosztów kwalifikowanych)	200 000	150 000	15,0
Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego (dofinansowane do 100% kosztów kwalifikowanych)	1 000 000	300 000	25,0

Tabela 7.2A Liczba możliwych operacji w stosunku do preferowanych wielkości dofinansowania

Wyszczególnienie	Preferowana wartość dotacji	Budżet	Liczba operacji
4.1a Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	400 000	7 928 808,00 zł	20
4.1b Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia	150 000	4 921 329,00 zł	33
4.1c Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług	150 000	4 101 107,00 zł	27
4.1d Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego	300 000	6 836 203,46 zł	23
RAZEM		23 787 447,46 zł	103

Tabela 7.3. Plan budżetu LSROR (Środki finansowe pochodzące z Europejskiego Funduszu Rybackiego)

Rodzaj operacji	Środek 4.1 Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:									Środek 4.2 Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Razem oś priorytetowa 4 „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”
	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem	Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa	Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej	Funkcjonowanie lokalnej grupy rybackiej, zwanej dalej „LGR”, oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności						
1	2		3		4		5		6	7	8
	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny	Sektor publiczny	Sektor gospodarczy i sektor społeczny			
2010-2011	150 000	428 808	50 000	300 000	60 000	250 000	700 000	100 000	380 000	30 000	2 448 808
2012-2013	2 000 000	4 000 000	350 000	3 121 329	400 000	2 291 107	4 300 000	536 203,46	1 500 000	495 111	18 993 750,46
2014-2015	350 000	1 000 000	100 000	1 000 000	100 000	1 000 000	1 000 000	200 000	854 002	295 111	5 899 113
Razem	2 500 000	5 428 808	500 000	4 421 329	560 000	3 541 107	6 000 000	836 203,46	2 734 002	820 222	27 341 671,46

Tabela 7.3A Plan budżetu dla środka 4.1.e i 4.2

Tabela 1. Ramy Budżetowe środek 4.1.e Bieżące administrowanie LGR								
Dział		Nazwa	Lata realizacji					RAZEM
			2011	2012	2013	2014	2015	
A. OSOBOWE	1	Biuro LGR	140.000	250.000	250.000	240.000	100.000	1.640.000
	2	Komitet LGR	25.000	50.000	50.000	50.000	5.000	
	3	Zarząd LGR	40.000	120.000	120.000	120.000	80.000	
RAZEM			205.000	420.000	420.000	410.000	185.000	
B. Wyposażenie Biura	1	Zakup sprzętu i urządzeń	78.000	0	0	0	0	78.800
C. Koszty utrzymania biura	1	Materiały biurowe	5.000	10.000	10.000	10.000	5.000	280.000
	2	Pozostałe koszty	30.000	60.000	60.000	60.000	30.000	
RAZEM			35.000	70.000	70.000	70.000	35.000	
OGÓLEM			318.000	490.000	490.000	480.000	220.000	1.998.000

Tabela 2 Ramy Budżetowe środek 4.1.e Nabywanie umiejętności i aktywizacja społeczności lokalnej								
Lata realizacji			2011	2012	2013	2014	2015	RAZEM
A. Badania obszaru LSROR	1	Prowadzenie analiz, badań obszaru LSROR pod kątem prowadzonej gospodarki rybackiej	0	10.000	15.000	15.000	3.000	43.000
	2	Prowadzenie analiz, badań obszaru LSROR pod kątem stanu środowiska aturalnego	0	5.000	10.000	10.000	0	25.000
	3	Przygotowanie, druk i dystrybucja wyników badań		5.000	5.000	5.000	7.000	22.000
RAZEM			0	20.000	30.000	30.000	10.000	90.000
B. Działania promujące LSROR i LGR	1	Opracowanie, druk i dystrybucja materiałów promocyjnych	11.700	8.000	23.000	23.000	9.000	74.700
	2	Działania promocyjne w mediach lokalnych, regionalnych i centralnych	3.000	5.000	15.000	15.000	10.000	48.000
	3	Tworzenie i obsługa baz	1.000	2.000	2.000	2.000	1.000	8.000

		danych						
RAZEM			14.700	15.000	35.000.	35.000	20.000	119.700
C. Szkolenia pracowników Biura LGR, członków Komitetu i Zarządu LGR	1	Koszty najmu sprzętu i pomieszczeń	2.000	1.500	1.000	1.000	0	5.500
	2	Wynagrodzenie lektorów i prowadzących szkolenia	2.000	1.500	1.500	1.500	0	6.500
	3	Koszty zakwaterowania i wyżywienia uczestników	4.500	2.500	1.000	1.000	0	9.000
	4	Koszty opracowania i druku materiałów szkoleniowych	1.500	1.500	1.500	1.500	1.000	7.000
RAZEM			10.000	7.000	5.000	5.000	1.000	28.000
D. Przedsięwzięcia promocyjno – kulturalne Wdrażanie projektu zintegrowanej kampanii promocyjnej	1	Koszty najmu sprzętu i pomieszczeń	2.500	3.000	3.000	3.000	1.000	12.500
	2	Wynagrodzenie prowadzących	1.500	2.000	2.000	2.000	1.000	8.500
	3	Koszty zakupu upominków i nagród	2.000	5.000	5.000	5.000	4.000	21.000
	4	Koszty zakwaterowania i wyżywienia	3.000	7.000	5.000	5.000	2.000	22.000
	5	Koszty opracowania i druku materiałów promocyjnych	1.000	8.000	15.000	15.000	2.000	41.000
RAZEM			10.000	25.000	30.000	30.000	10.000	105.000
E. Działania aktywizujące lokalną społeczność Wdrażanie projektu „Mazurskie Centrum Wędkarstwa”	1	Koszty najmu sprzętu i pomieszczeń	2.000	8.000	8.000	7.000	5.000	30.000
	2	Wynagrodzenie lektorów i prowadzących szkolenia	0	4.000	4.000	2.000	1.000	11.000
	3	Koszty zakwaterowania i wyżywienia uczestników	3.000	4.000	4.000	4.000	2.000	17.000
	4	Koszty opracowania i druku materiałów promujących i szkoleniowych	1.500	20.000	20.000	20.000	5.000	66.500
	5	Wdrażanie Koncepcji „Mazurskie Centrum Wędkarstwa”	3.500	92.000	49.481	46.821	21.000	212.802
RAZEM			10.000	128.000	85.481	79.821	44.000	347.242
F. Ocena realizacji i aktualizacja LSROR	1	Badania efektywności wdrażania LSROR	0	6.000	6.000	3.000	5.000	20.000

	2	Aktualizacja LSROR	0	4.000	4.000	4.000	5.000	17.000
	3	Promocja LSROR	0	5.000	5.000	3.000	5.000	18.000
RAZEM			0	15.000	15.000	10.000	15.000	55.000
OGÓŁEM			34.700	220.000	220.000	180.302	90.000	745.002

Tabela 3. Ramy Budżetowe środek 4.2 Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej

Lata realizacji			2011	2012	2013	2014	2015	RAZEM
A. Organizacja szkoleń, spotkań, konferencji	1	Wynagrodzenie osób realizujących przedsięwzięcie	0	10.000	10.000	10.000	4.950	36.950
	2	Podróże, pobyt, wyżywienie uczestników	30.000	60.000	60.000	60.000	30.000	248.000
	3	Koszty opracowania i druku materiałów szkoleniowych i promocyjnych	0	25.000	25.000	25.000	15.000	100.000
RAZEM			30.000	95.000	95.000	95.000	49.950	364.950
B. Podróże studyjne	1	Koszty transportu	0	40.000	40.000	40.000	0	120.000
	2	Koszty żywienia i zakwaterowania	0	60.000	60.000	60.000	0	180.000
	3	Koszty opracowania i druku materiałów szkoleniowych i promocyjnych	0	15.000	15.000	15.000	0	45.000
	4	Tłumaczenia materiałów	0	5.000	5.000	5.000	0	15.000
	5	Zakup upominków i nagród	0	5.000	5.000	5.000	0	15.000
RAZEM			0	125.000	125.000	125.000	0	375.000
C. Udział w targach i wystawach	1	Koszty transportu	0	5.000	5.000	5.000	3.000	18.000

	2	Koszty żywienia i zakwaterowania	0	10.000	10.000	10.000	9.000	39.000
	3	Koszty opracowania i druku materiałów szkoleniowych i promocyjnych	0	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000
	4	Tłumaczenia materiałów	0	5.000	5.000	5.000	1.000	16.000
	5	Zakup upominków i nagród	0	5.000	5.000	5.000	1.739	16.739
RAZEM			0	30.000	30.000	40.000	19.739	119.739
OGÓŁEM			30.000	240.000	240.000	250.000	60.222	820.222

8. OPIS PROCEDUR OCENY OPERACJI PRZEZ KOMITET

W celu stworzenia sprawnego i transparentnego dla potencjalnych wnioskodawców systemu przyznawania wsparcia z budżetu LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, opracowano procedury oceny operacji przez Komitet zapewniające demokratyczność i jawność podejmowanych decyzji.

Procedury opracowano zgodnie z:

- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobów realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013” (Dz. U. Nr 162, poz. 1292)
- Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z dnia 5 lipca 2007 r. w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym,
- Regulaminem Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”,
- Statutem Lokalnej Grupy Rybackiej „Wielkie Jeziora Mazurskie”.

Zadaniem Lokalnej Grupy Rybackiej jest przygotowanie i przekazywanie informacji potencjalnym wnioskodawcom o możliwościach skorzystania z części dotacji

przewidzianych w Programie Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013”. W związku z tym LGR będzie m.in. organizować szkolenia i spotkania informacyjne. Szczegółowe warunki i tryb ubiegania się o dotacje będą określać m.in.:

- wnioskodawców uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie operacji,
- minimalne i maksymalne kwoty dotacji,
- wymagania dotyczące wkładu własnego,
- terminy i miejsce składania wniosków,
- procedurę odwoławczą,
- osoby do kontaktu.

Nabór wniosków o wsparcie realizacji projektów będzie prowadzony w terminach, o których LGR poinformuje na swojej stronie internetowej z odpowiednim wyprzedzeniem i poprzedzony zostanie szkoleniami i doradztwem dla potencjalnych wnioskodawców. Wzory wniosków wraz z dokumentacją konkursową będą dostępne na stronie LGR i w jej biurze. Wśród pracowników biura LGR zostaną wytypowane osoby, które będą udzielały kompleksowej pomocy przy sporządzaniu wniosków o dofinansowanie.

Procedury wewnętrzne wyboru operacji przez LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”, które będą realizowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich, określają szczegółowy zakres działań i odpowiedzialności poszczególnych organów w procesie oceny wniosków o dofinansowanie. Do LSROR załączono wzory dokumentów, które będą wykorzystywane do ogłaszania konkursów, prowadzenia naborów i weryfikacji wniosków. Określono również kryteria wyboru wniosków konkursowych, które wskażą spójność zgłaszanych operacji z celami Strategii oraz zapewnią obiektywność i przejrzystość procedur wyboru projektów.

Komitet będzie dokonywał oceny zgodności operacji z LSROR w oparciu o ustaloną procedurę, z zastosowaniem kryteriów wyboru określających przyjęte priorytety LGR.

Wiele kwestii związanych z procedurą wyboru operacji przez LGROR zostało zawarte w Regulaminie Komitetu, stanowiącym załącznik nr 6 do LSROR. Pozostałe kwestie reguluje przedstawiona w tym rozdziale Strategii procedura.

8.1. Ocena zgodności operacji z LSROR wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami

Procedurę oceny zgodności operacji z LSROR wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z kryteriami wyboru szczegółowo reguluje rozdział VII Regulaminu Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” (§ 24-29).

8.1.1. Zgodność operacji z LSROR

Po dyskusji nad wnioskiem Komitet przeprowadza głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSROR. Procedura ta polega na dokonaniu oceny zgodności celów i zakresu operacji z celami ogólnymi, szczegółowymi i środkami przewidzianymi do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Po zarządzeniu głosowania każdy członek Komitetu dokonuje indywidualnie oceny zgodności operacji z LSROR poprzez zgodne z instrukcją wypełnienie „**Karty oceny zgodności operacji z LSROR**”, której wzór przedstawia **Załącznik nr 8.5 do LSROR**.

Formularz „**Karty oceny zgodności operacji z LSROR**” zawiera następujące pytania pomagające ustalić zgodność operacji z LSROR:

Sekcja 1.

- Czy operacja jest realizowana na terenie działania LGR ?
- Czy Operacja jest zgodna z rodzajami operacji możliwych do wsparcia, wymienionymi w Rozporządzeniu z dnia 15.10.2009 rok?

Sekcja 2.

- czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu ogólnego LSROR?

Sekcja 3.

- czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego LSROR?

Operacja zostanie uznana za zgodną z LSROR, w przypadku uzyskania pozytywnych wskazań sekcji 1 i przynajmniej po jednym w sekcjach 2 i 3.

Zgodnie z § 28 ust. 1 Regulaminu Komitetu głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSROR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na „**Karcie oceny zgodności operacji z LSROR**” **sformułowaniu**: „Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSROR”.

Po zebraniu wypełnionych „**Kart oceny zgodności operacji z LSROR**” komisja skrutacyjna dokonuje podliczenia oddanych głosów. Decyzja Komitetu w sprawie uznania operacji za zgodną z LSROR jest pozytywna, jeśli zwykła większość ważnie oddanych głosów została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSROR (§ 28 ust. 4). Szczegółowy tryb głosowania zawarto w rozdziale VII Regulaminu Komitetu (zał. nr 6).

Uznanie operacji za zgodną z LSROR skutkuje przekazaniem wniosku do dalszej oceny według kryteriów wyboru. Wnioski dotyczące operacji, co do których Komitet podjął negatywną decyzję w sprawie uznania ich zgodności z LSROR nie są dalej rozpatrywane.

8.1.2. Weryfikacja wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami

Jeżeli operacja została uznana za zgodną z LSROR, Komitet przeprowadza ocenę tej operacji według kryteriów wyboru przyjętych przez LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, zgodnie z § 29 Regulaminu Komitetu.

Po zarządzeniu głosowania każdy członek Komitetu dokonuje indywidualnie oceny operacji poprzez zgodne z instrukcją wypełnienie formularza „**Karta oceny operacji według kryteriów wyboru**”, odpowiedniej do typu ocenianej operacji, której wzór stanowi załącznik nr 8.2 do LSROR.

Ocena operacji przez członka Komitetu polega na przyznaniu punktów za poszczególne kryteria, a następnie ich zsumowaniu i wpisaniu obliczonej oceny łącznej w pozycji formularza „SUMA PUNKTÓW”.

Po zebraniu wypełnionych formularzy „**Karty oceny operacji według kryteriów wyboru**” komisja skrutacyjna ustala wynik głosowania w taki sposób, że sumuje oceny łączne wyrażone na poszczególnych kartach w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów. Wynik jest oceną Komitetu dotyczącą spełniania kryteriów wyboru przez daną operację.

Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru przewodniczący obrad sporządza listę ocenionych

operacji, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny. W przypadku gdy kilka operacji uzyskało tę samo liczbę punktów, o kolejności na liście poszczególnych operacji decyduje kolejność wpływu wniosku o przyznanie pomocy do Biura (§ 30 ust. 3 Regulaminu Komitetu).

Listę bezzwłocznie podaje się do wiadomości publicznej, w szczególności do wiadomości wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy.

8.2. Sposób wyboru operacji przez LGR

Po zakończeniu naboru wniosków o pomoc, który będzie prowadzony zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” rozpocznie postępowanie mające na celu ocenę zgodności złożonych wniosków z LSROR i dokonanie wyboru operacji do finansowania. Postępowanie to będzie prowadzone według zasad i procedur opisanych poniżej, zgodnych z treścią Statutu Stowarzyszenia oraz Regulaminu Komitetu²⁹.

1. Organem dokonującym oceny zgodności wniosków z LSROR i wyboru operacji do finansowania jest Komitet LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”. Komitet rozpatruje wnioski i podejmuje decyzje w ich sprawie podczas swoich posiedzeń zwoływanych zgodnie z rozdziałem IV Regulaminu Komitetu.
2. Przed posiedzeniem Komitetu jego członkowie zapoznają się ze wszystkimi materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia. Oryginały wniosków podlegają udostępnieniu członkom Komitetu na miejscu w Biurze (§ 14 ust. 2 Regulaminu Komitetu).
3. Przed otwarciem posiedzenia członkowie Komitetu potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności. Posiedzenie Komitetu jest prawomocne (quorum)

²⁹ Szczegółowa procedura oceny operacji przez Komitet została zawarta w Regulaminie Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” stanowiącym załącznik nr 8.1 do LSROR.

jeżeli uczestniczy w nim co najmniej połowa członków Komitetu (§ 17 ust. 3 Regulaminu Komitetu).

4. Komitet podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem procedury oceny operacji wg kryteriów wyboru (podrozdział 8.1.2), w obecności co najmniej połowy członków Komitetu (§ 17 ust. 4 Regulaminu Komitetu).
5. Komitet rozpatruje wnioski w kolejności odpowiadającej kolejności ich złożenia do Biura LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”.
6. Przed rozpatrzeniem wniosku członkowie Komitetu składają pisemne oświadczenie o bezstronności. W razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności członka Komitetu znajduje zastosowanie procedura jego wyłączenia od udziału w dokonywaniu wyboru operacji opisana w podrozdziale 8.4 oraz rozdziale VI Regulaminu Komitetu.
7. Rozpatrzenie wniosków poprzedzone jest dyskusją nad ocenianymi operacjami. Podczas dyskusji nad wnioskiem Przewodniczący udziela głosu według kolejności zgłoszeń. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Komitetu, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu jako eksperci w dziedzinie operacji będących przedmiotem posiedzenia Komitetu.
8. Szczegółowa procedura oceny operacji z LSROR oraz według kryteriów wyboru została określona w podrozdziale 8.1.
9. Niezwłocznie po dokonaniu oceny operacji pod względem zgodności z LSROR oraz spełniania kryteriów wyboru, sporządza się listę:
 - 1) operacji niezgodnych z LSROR,
 - 2) operacji zgodnych z LSROR ocenionych według kryteriów wyboru w kolejności uzyskanych punktów w ramach tej oceny zawierającą informację o operacjach rekomendowanych oraz nierekomendowanych do dofinansowania ze względu na limit dostępnych środków, określony w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji.

Po otrzymaniu list Biuro niezwłocznie upublicznia wyniki oceny na stronie internetowej LGR i dostępnych listach w Biurze LGR.

10. Listę rankingową ocenionych operacji LGR przekazuje niezwłocznie wnioskodawcom, informując ich na piśmie o:

- 1) zgodności operacji z LSROR albo jej niezgodności z LSROR, wskazując przyczyny niezgodności;
 - 2) liczbie punktów uzyskanych w ramach tej oceny oraz miejscu na liście ocenionych operacji;
 - 3) możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny.
11. Po upływie terminu, w którym wnioskodawcy mogli składać odwołania od wyników głosowania w sprawie oceny operacji, Przewodniczący Komitetu zwołuje posiedzenie Komitetu w celu rozpatrzenia odwołań i podjęcia decyzji o wyborze operacji do finansowania zgodnie z procedurą określoną w podrozdziale 8.3 LSROR oraz § 31 Regulaminu Komitetu.
12. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia został uznany za zgodny z LSROR oraz uzyskał liczbę punktów klasyfikujących go do objęcia dofinansowaniem zostaje umieszczony na liście wniosków ocenionych według kryteriów wyboru na pozycji odpowiadającej liczbie otrzymanych punktów.
13. Komitet dokonuje wyboru operacji do wysokości limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji. W roku, w którym LGR po raz ostatni poda do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, Komitet dokonuje wyboru operacji do wysokości 120% limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków.
14. Decyzja Komitetu o wybraniu operacji do finansowania ma formę uchwały.
15. Zgodnie z § 32 Regulaminu Komitetu w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie, Komitet sporządza, z uwzględnieniem wyników oceny operacji dokonanej na skutek złożonych odwołań, listy:
- 1) wybranych operacji, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru operacji ze wskazaniem operacji, które mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji,
 - 2) niewybranych operacji,

Następnie Komitet przekazuje te listy, wraz z uchwałami Komitetu w sprawie wyboru operacji oraz złożonymi wnioskami o dofinansowanie, właściwemu organowi samorządu województwa.

16. W tym samym terminie (do 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie) LGR informuje na piśmie wnioskodawcę o:
- 1) wybraniu operacji albo jej niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania,
 - 2) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru operacji, miejscu na liście wybranych operacji oraz czy operacja mieści się w ramach limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji.

8.3. Sposób odwołania się od decyzji komitetu³⁰

Niezwłocznie po dokonaniu oceny operacji pod względem zgodności z LSROR oraz spełniania kryteriów wyboru, LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” umieszcza listę wniosków spełniających kryteria zgodności z LSROR według liczby otrzymanych punktów na stronie internetowej i informuje w formie pisemnej, listem za potwierdzeniem doręczenia wnioskodawców o decyzji Komitetu w sprawie złożonych wniosków, w szczególności o:

1. zgodności operacji z LSROR albo jej niezgodności z LSROR, wskazując przyczyny niezgodności;
2. liczbie punktów uzyskanych w ramach tej oceny oraz miejscu na liście ocenionych operacji;
3. możliwości, terminu i sposobu złożenia odwołania od wyników tej oceny.

Informacja przekazywana wnioskodawcom powinna wskazywać, które z ocenionych operacji mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji.

W terminie 7 dni od daty podania do wiadomości publicznej na stronie internetowej LGR listy ocenionych przez Komitet wniosków, wnioskodawca ma możliwość osobiście w Biurze LGR złożyć pisemne odwołanie od oceny Komitetu z uzasadnieniem i wskazaniem części procedury, w której nastąpiło uchybienie.

W tym samym terminie wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura.

³⁰ Procedura odwołania się od decyzji Komitetu została zawarta w § 31 *Regulaminu Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”*.

Wniosek zostanie ponownie rozpatrzony przez Komitet w terminie do 21 dni od poprzedniego posiedzenia, na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie wskazane przez wnioskodawcę.

Odwołanie pozostanie bez rozpatrzenia w przypadku, gdy:

1. Zostanie wniesione po terminie,
2. Zostanie wniesione przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie,
3. Nie zawiera pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.

Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia został uznany za zgodny z LSROR oraz uzyskał liczbę punktów klasyfikujących go do objęcia dofinansowaniem zostaje umieszczony na liście wniosków ocenionych według kryteriów wyboru zawierającej informację o operacjach rekomendowanych do dofinansowania oraz nierekomendowanych do dofinansowania ze względu na limit dostępnych środków, określony w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji na pozycji odpowiadającej liczbie zdobytych punktów w procesie oceny. Ten fakt może spowodować przesunięcia na liście .

Niezwłocznie po rozpatrzeniu odwołań przez Komitet wnioskodawcy są powiadamiani o decyzji podjętej w stosunku do odwołania właściwym pismem. LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” niezwłocznie powiadamia wnioskodawców, których wnioski, w związku ze zmianami listy rankingowej wprowadzonymi podczas procedury odwoławczej, nie zakwalifikowały się do dofinansowania (pomimo wcześniejszej informacji o rekomendowaniu wniosku do dofinansowania).

Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji może zostać złożony tylko jeden raz. Decyzje Komitetu podjęte w trybie rozpatrzenia odwołania są ostateczne.

Niezwłocznie po rozpatrzeniu odwołań, lecz nie później niż w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie, Komitet sporządza ostateczną listę (z uwzględnieniem wyników oceny operacji dokonanej na skutek złożonych odwołań) niewybranych operacji oraz operacji wybranych ze wskazaniem operacji, które mieszczą się w ramach limitu

dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji.

W tym samym terminie LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” przekazuje powyższe listy wraz z uchwałami Komitetu w sprawie wyboru operacji oraz złożonymi wnioskami o dofinansowanie właściwemu organowi samorządu województwa oraz informuje na piśmie wnioskodawcę o wynikach oceny operacji.

8.4. Tryb i sposób wyłączenia członka komitetu od udziału w dokonywaniu wyboru operacji, w ramach wystąpienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności

Procedura wyłączenie członka Komitetu od udziału w dokonywaniu wyboru operacji została określona w rozdziale VI Regulaminu Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”. Regulamin funkcjonowania Komitetu stanowi, że pracami Komitetu kieruje Przewodniczący, a w razie jego nieobecności Wiceprzewodniczący, zwani dalej przewodniczącym obrad³¹. Przed każdym posiedzeniem Komitetu jego członkowie składają na ręce przewodniczącego obrad pisemną deklarację poufności i bezstronności co do wyboru operacji, nad którymi prowadzone będzie głosowanie. Oświadczenie składa się na formularzu, którego wzór określa zał. nr 1 do Regulamin Komitetu.

Zgodnie z § 22 Regulaminu Komitetu z udziału w dokonywaniu wyboru operacji wyłączany jest członek Komitetu, jeżeli istnieją wątpliwości co do jego bezstronności obejmujące w szczególności:

- 1) ubieganie się o dofinansowanie operacji przez tego członka Komitetu,
- 2) udział członka Komitetu w przygotowywaniu rozpatrywanego wniosku lub zamiar uczestniczenia w realizacji operacji stanowiącej przedmiot wniosku,
- 3) pozostawanie w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i bycie związanym z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli
z wnioskodawcą ubiegającym się o udzielenie finansowego wsparcia w ramach LSROR, jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o dofinansowanie operacji w ramach LSROR;

³¹ § 7 ust. 2 oraz § 8 ust. 1 *Regulaminu Komitetu*.

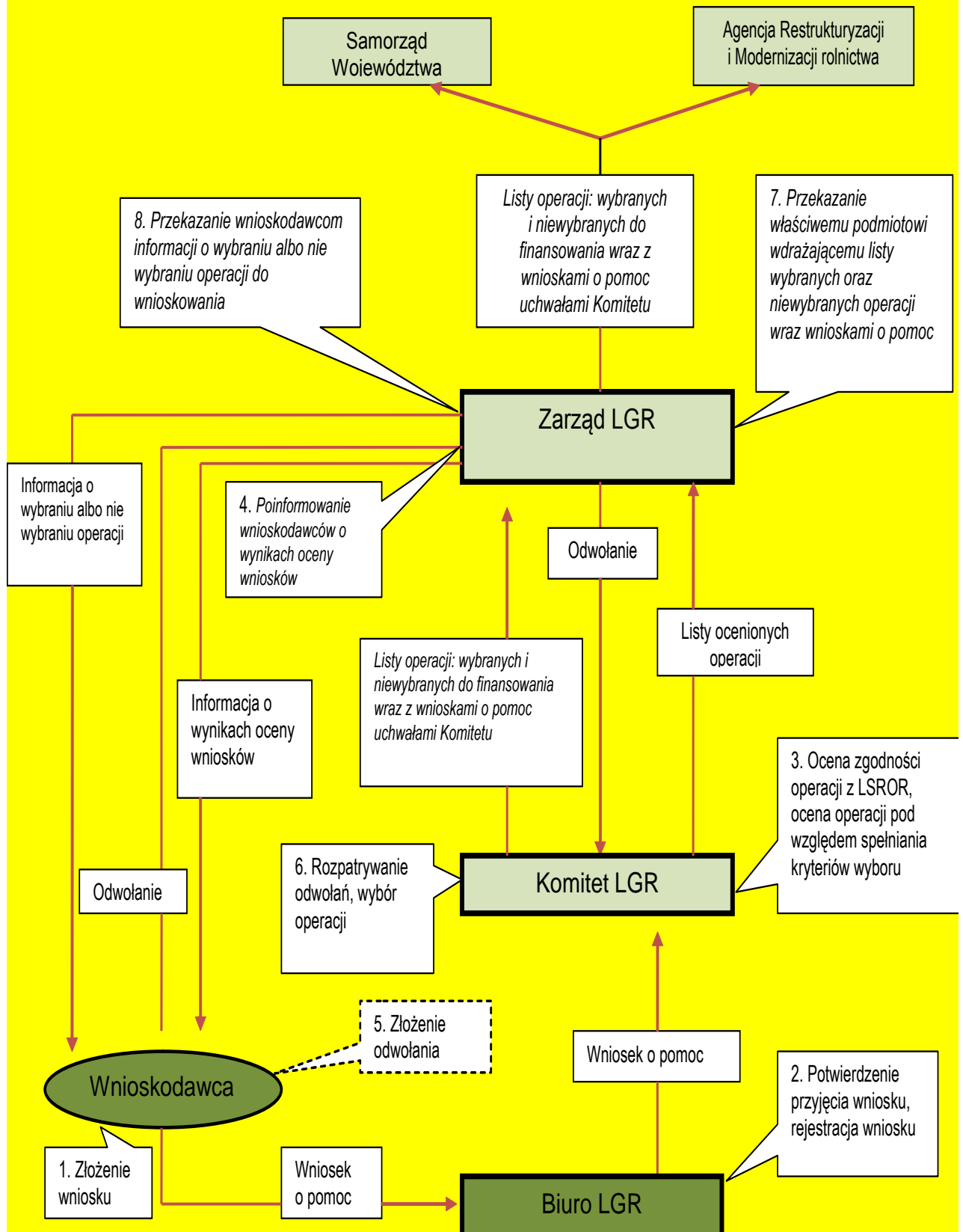
- 4) pozostawanie przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia posiedzenia Komitetu w stosunku pracy lub zlecenia z wnioskodawcą ubiegającym się o udzielenie finansowego wsparcia w ramach LSROR lub bycie członkiem władz wnioskodawcy ubiegającego się o dofinansowanie operacji w ramach LSROR;
- 5) pozostawanie z wnioskodawcą ubiegającym się o udzielenie finansowego wsparcia w ramach LSROR w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności członka Komitetu.
- 6) Inne powody uniemożliwiające bezstronną ocenę wniosku.

Członków Komitetu, którzy nie złożą oświadczenia o bezstronności, przewodniczący obrad wyłącza z udziału w rozpatrywaniu danego wniosku. W przypadku wystąpienia innych niż wymienione powyżej uzasadnionych wątpliwości co do obiektywnej oceny operacji przez członka Komitetu o jego wykluczeniu decydują pozostali członkowie Komitetu zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym na wniosek zainteresowanego lub innego członka Komitetu³².

³² Zgodnie z § 23 *Regulaminu Komitetu* ... przewodniczący obrad może wszcząć głosowanie nad przywróceniem członka Komitetu do udziału w wyborze operacji. Wszczęcie tego głosowania może nastąpić dopiero po wysłuchaniu członka Komitetu, którego dotyczy sprawa.

Schemat graficzny procedury oceny i wyboru operacji

LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Załącznik nr 8.1. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI WEDŁUG KRYTERIÓW WYBORU
*Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności
 obszarów zależnych od rybactwa*

NUMER KONKURSU:
 NUMER WNIOSKU:
 TYTUŁ PROJEKTU:
 NAZWA WNIOSKODAWCY:.....

Instrukcja wypełniania karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

Karta oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru jest wypełniana przez członków Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” w sposób trwały (długopisem lub piórem). Ocena musi być liczbą całkowitą, nie może być ułamkiem np. 1,5; 2,75. Przyznane punkty odnośnie każdego z kryteriów mnożone są przez wskaźnik wagowy ustalony przy poszczególnych kryteriach. Wnioski ocenione według kryteriów wyboru, które otrzymały ocenę co najmniej 50% punktów ogólnej ich sumy (85 punktów) umieszczane są na liście rankingowej operacji rekomendowanych do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	KRYTERIA WYBORU OPERACJI	Waga	Maksymalny wynik	Ocena projektu
1	KOMPLETNOŚĆ WNIOSKU			
	0 – wniosek jest niekompletny, 1 – wniosek jest kompletny.	5	5	
2	CZŁONKOSTWO W LGR			
	0 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR i nie posiada miejsca zamieszkania lub siedziby na obszarze gmin objętych LSROR, 1 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR ale posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze gmin objętych LSROR, 2 – wnioskodawca jest członkiem LGR.	3	6	
3	REALIZACJA CELÓW LSROR			
	Wdrożenie operacji przyczyni się do realizacji: 1 – jednego celu szczegółowego, 2 – dwóch celów szczegółowych, 3 – trzech i więcej celów szczegółowych.	10	30	
4	DOŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY			
	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) w ostatnich 3 latach. 0 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ani nie posiada odpowiednich zasobów rzeczowych i ludzkich umożliwiających realizację operacji, 1 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ale posiada odpowiednie zasoby rzeczowe i ludzkie gwarantujące sprawną realizację operacji, 2 – wnioskodawca zrealizował od 1 do 3 projektów, 3 – wnioskodawca zrealizował powyżej 3 projektów.	2	6	
5	WIELKOŚĆ DOTACJI			
	Wnioskodawca zwraca się o udzielenie wsparcia w wysokości: 0 – powyżej 400 tys. PLN, 1 – od 300 tys. PLN do 400 tys. PLN, 2 – od 200 tys. PLN do 300 tys. PLN, 3 – poniżej 200 tys. PLN.	5	15	
6	WKLAD WŁASNY WNIOSKODAWCY			
	0 – wkład własny nie większy niż 15% 1 – wkład własny od 15% do 25% 2- wkład własny od 25% do 35% 3- wkład własny większy niż 35%	4	12	

7	INNOWACYJNOŚĆ OPERACJI			
	0 – operacja nie ma charakteru innowacyjnego, 1 – operacja ma charakter innowacyjny min. na poziomie lokalnym,	10	10	
8	ZWIĄZEK Z SEKTOREM RYBACKIM			
	0 – operacja nie jest powiązana z sektorem rybackim, 1 – operacja zakłada wykorzystanie i pielęgnowanie tradycji sektora rybackiego, 2 – wnioskodawca jest podmiotem zajmującym się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, 3 – operacja przyczynia się do utrzymania istniejących lub tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze rybackiego albo poza sektorem rybackiego dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze.	10	30	
9	ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA OPERACJI			
	Realizacja operacji lub jej oddziaływanie dotyczy: 1 – jednej miejscowości, 2 – jednej gminy, 3 – obszaru LGR.	5	15	
10	WPŁYW NA ROZWÓJ OBSZARU			
	Działalność, której dotyczy operacja przyczyni się do: 1 – poszerzenia oferty lub infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej obszaru albo wzmocnienia jej marki turystycznej, 2 – rozwoju infrastruktury związanej z gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior.	4	8	
11	WYKORZYSTANIE LOKALNYCH ZASOBÓW			
	0 – projekt nie nawiązuje do promocji lokalnego dziedzictwa, 1 – projekt uwzględnia wykorzystanie lub promocję zasobów dziedzictwa historyczno-kulturowego lub przyrodniczego, 2 – projekt uwzględnia wykorzystanie lub promocję zasobów historyczno-kulturowych związanych z sektorem rybackim, 3 – projekt przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.	4	12	
12	ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO			
	1 – projekt jest neutralny dla środowiska 2 – projekt oddziałuje pozytywnie na środowisko.	10	20	
SUMA PUNKTÓW			169	

.....
Imię i nazwisko

.....
Data i podpis

Załącznik nr 8.2. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI WEDŁUG KRYTERIÓW WYBORU

Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa, w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem

NUMER KONKURSU:

NUMER WNIOSKU:

TYTUŁ PROJEKTU:

NAZWA WNIOSKODAWCY:.....

Instrukcja wypełniania karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

Karta oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru jest wypełniana przez członków Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” w sposób trwały (długopisem lub piórem). Ocena musi być liczbą całkowitą, nie może być ułamkiem np. 1,5; 2,75. Przyznane punkty odnośnie każdego z kryteriów mnożone są przez wskaźnik wagowy ustalony przy poszczególnych kryteriach.

Wnioski ocenione według kryteriów wyboru, które otrzymały ocenę co najmniej 50% ogólnej sumy punktów (62 punktów) umieszczane są na liście rankingowej operacji rekomendowanych do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	KRYTERIA WYBORU OPERACJI	Waga	Maksymalny wynik	Ocena projektu
1	KOMPLETNOŚĆ WNIOSKU			
	0 – wniosek jest niekompletny, 1 – wniosek jest kompletny.	5	5	
2	CZŁONKOSTWO W LGR			
	0 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR i nie posiada miejsca zamieszkania lub siedziby na obszarze gmin objętych LSROR, 1 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR ale posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze gmin objętych LSROR, 2 – wnioskodawca jest członkiem LGR.	3	6	
3	REALIZACJA CELÓW LSROR			
	Wdrożenie operacji przyczyni się do realizacji: 1 – jednego celu szczegółowego, 2 – dwóch celów szczegółowych, 3 – trzech i więcej celów szczegółowych.	10	30	
4	DOŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY			
	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) w ostatnich 3 latach. 0 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ani nie posiada odpowiednich zasobów rzeczowych i ludzkich umożliwiających realizację operacji, 1 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ale posiada odpowiednie zasoby rzeczowe i ludzkie gwarantujące sprawną realizację operacji, 2 – wnioskodawca zrealizował od 1 do 3 projektów, 3 – wnioskodawca zrealizował powyżej 3 projektów.	1	3	
5	WIELKOŚĆ DOTACJI			
	Wnioskodawca zwraca się o udzielenie wsparcia w wysokości: 0 – powyżej 250 tys. PLN, 1 – od 200 tys. PLN do 250 tys. PLN,	5	15	

	2 – od 100 tys. PLN do 200 tys. PLN, 3 – poniżej 100 tys. PLN.			
6	WKŁAD WŁASNY WNIOSKODAWCY			
	0 – wkład własny nie większy niż 40%, 1 – wkład własny większy niż 40%.	5	5	
7	INNOWACYJNOŚĆ OPERACJI			
	0 – operacja nie ma charakteru innowacyjnego, 1 – operacja ma charakter innowacyjny min. na poziomie lokalnym.	10	10	
8	POWSTANIE NOWYCH MIEJSC PRACY			
	0 – projekt nie przewiduje utworzenia nowych miejsc pracy, 2 – projekt przewiduje utworzenie do 2 miejsc pracy, 4 – projekt przewiduje utworzenie do 4 miejsc pracy, 6 – projekt przewiduje utworzenie powyżej 4 miejsc pracy.	5	30	
9	POWSTANIE NOWYCH ŹRÓDEŁ DOCHODU			
	1 – projekt wspiera już istniejącą działalność, 2 – operacja przyczynia się do powstania całkiem nowej działalności.	10	20	
SUMA PUNKTÓW			124	

.....
Imię i nazwisko

.....
Data i podpis

Załącznik nr 8.3. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI WEDŁUG KRYTERIÓW WYBORU

Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa

NUMER KONKURSU:
 NUMER WNIOSKU:
 TYTUŁ PROJEKTU:
 NAZWA WNIOSKODAWCY:.....

Instrukcja wypełniania karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

Karta oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru jest wypełniana przez członków Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” w sposób trwały (długopisem lub piórem).

Ocena musi być liczbą całkowitą, nie może być ułamkiem np. 1,5; 2,75. Przyznane punkty odnośnie każdego z kryteriów mnożone są przez wskaźnik wagowy ustalony przy poszczególnych kryteriach.

Wnioski ocenione według kryteriów lokalnych, które otrzymały ocenę co najmniej 50% ogólnej sumy punktów (97 punkty) umieszczane są na liście rankingowej operacji rekomendowanych do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	KRYTERIA WYBORU OPERACJI	Waga	Maksymalny wynik	Ocena projektu
1	KOMPLETNOŚĆ WNIOSKU			
	0 – wniosek jest niekompletny, 1 – wniosek jest kompletny.	5	5	
2	CZŁONKOSTWO W LGR			
	0 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR i nie posiada miejsca zamieszkania lub siedziby na obszarze gmin objętych LSROR, 1 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR ale posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze gmin objętych LSROR, 2 – wnioskodawca jest członkiem LGR.	3	6	
3	REALIZACJA CELÓW LSROR			
	Wdrożenie operacji przyczyni się do realizacji: 1 – jednego celu szczegółowego, 2 – dwóch celów szczegółowych, 3 – trzech i więcej celów szczegółowych.	10	30	
4	DOŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY			
	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) w ostatnich 3 latach. 0 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ani nie posiada odpowiednich zasobów rzeczowych i ludzkich umożliwiających realizację operacji, 1 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ale posiada odpowiednie zasoby rzeczowe i ludzkie gwarantujące sprawną realizację operacji, 2 – wnioskodawca zrealizował od 1 do 3 projektów, 3 – wnioskodawca zrealizował powyżej 3 projektów.	3	9	
5	WIELKOŚĆ DOTACJI			
	Wnioskodawca zwraca się o udzielenie wsparcia w wysokości: 0 – powyżej 180 tys. PLN, 1 – od 150 tys. PLN do 180 tys. PLN, 2 – od 100 tys. PLN do 150 tys. PLN, 3 – poniżej 100 tys. PLN.	5	15	

6	WKŁAD WŁASNY WNIOSKODAWCY			
	0 – wkład własny nie większy niż 40%, 1 – wkład własny 40%.- 50% 2 – wkład własny powyżej 50%	10	20	
7	INNOWACYJNOŚĆ OPERACJI			
	0 – operacja nie ma charakteru innowacyjnego, 1 – operacja ma charakter innowacyjny min. na poziomie lokalnym.	10	10	
8	POWSTANIE NOWYCH MIEJSC PRACY			
	0 – projekt nie przewiduje utworzenia nowych miejsc pracy, 2 – projekt przewiduje utworzenie do 2 miejsc pracy, 4 – projekt przewiduje utworzenie do 4 miejsc pracy, 6 – projekt przewiduje utworzenie powyżej 4 miejsc pracy.	5	30	
9	PRODUKTY LOKALNE			
	Realizowane operacje polegają na: 1 – upowszechnianiu i zwiększaniu poziomu sprzedaży już istniejących produktów lokalnych, 2 – wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych, 3 – wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych wykorzystujących zasoby jezior i rzek.	6	18	
10	STATUS WNIOSKODAWCY			
	0 – wnioskodawca jest niezwiązany z sektorem rybackim, 1 – zakres operacji wiąże się z sektorem rybackim, 2 – wnioskodawca spełnia wymogi, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia ³³ .	10	20	
11	WPŁYW NA WZROST ATRAKCYJNOŚCI OBSZARU			
	Realizacja operacji przyczyni się do: 1 – rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa, 2 – rozwoju usług związanych z sektorem rybackim lub turystycznym, 3 – podniesienia wartości produktów rybactwa.	10	30	
SUMA PUNKTÓW			193	

Imię i nazwisko

Data i podpis

³³ Dotyczy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Załącznik nr 8.4. Wzór karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI WEDŁUG KRYTERIÓW WYBORU

Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybnictwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybnictwa, w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej

NUMER KONKURSU:
 NUMER WNIOSKU:
 TYTUŁ PROJEKTU:
 NAZWA WNIOSKODAWCY:.....

Instrukcja wypełniania karty oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru

Karta oceny zgodności operacji według kryteriów wyboru jest wypełniana przez członków Komitetu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” w sposób trwały (długopisem lub piórem).

Ocena musi być liczbą całkowitą, nie może być ułamkiem np. 1,5; 2,75. Przyznane punkty odnośnie każdego z kryteriów mnożone są przez wskaźnik wagowy ustalony przy poszczególnych kryteriach.

Wnioski ocenione według kryteriów lokalnych, które otrzymały ocenę co najmniej 50% ogólnej sumy punktów (76 punktów) umieszczane są na liście rankingowej operacji rekomendowanych do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	KRYTERIA WYBORU OPERACJI	Waga	Maksymalny wynik	Ocena projektu
1	KOMPLETNOŚĆ WNIOSKU			
	0 – wniosek jest niekompletny, 1 – wniosek jest kompletny.	5	5	
2	CZŁONKOSTWO W LGR			
	0 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR i nie posiada miejsca zamieszkania lub siedziby na obszarze gmin objętych LSROR, 1 – wnioskodawca nie jest członkiem LGR ale posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę na obszarze gmin objętych LSROR, 2 – wnioskodawca jest członkiem LGR.	3	6	
3	REALIZACJA CELÓW LSROR			
	Wdrożenie operacji przyczyni się do realizacji: 1 – jednego celu szczegółowego, 2 – dwóch celów szczegółowych, 3 – trzech i więcej celów szczegółowych.	10	30	
4	DOŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY			
	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) w ostatnich 3 latach. 0 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ani nie posiada odpowiednich zasobów rzeczowych i ludzkich umożliwiających realizację operacji, 1 – wnioskodawca nie zrealizował żadnego projektu ale posiada odpowiednie zasoby rzeczowe i ludzkie gwarantujące sprawną realizację operacji, 2 – wnioskodawca zrealizował od 1 do 3 projektów, 3 – wnioskodawca zrealizował powyżej 3 projektów.	3	9	
5	WIELKOŚĆ DOTACJI			
	Wnioskodawca zwraca się o udzielenie wsparcia w wysokości: 0 – powyżej 300 tys. PLN, 1 – od 201 tys. PLN do 299 tys. PLN, 2 – od 100 tys. PLN do 200 tys. PLN,	4	12	

	3 – poniżej 100 tys. PLN			
6	INNOWACYJNOŚĆ OPERACJI			
	0 – operacja nie ma charakteru innowacyjnego, 1 – operacja ma charakter innowacyjny min. na poziomie lokalnym.	10	10	
7	STATUS WNIOSKODAWCY			
	0 – wnioskodawca jest niezwiązany z sektorem rybackim, 1 – zakres operacji wiąże się z sektorem rybackim, 2 – wnioskodawca spełnia wymogi, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia ³⁴ .	5	10	
8	ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA OPERACJI			
	Realizacja operacji lub jej oddziaływanie dotyczy: 1 – jednej miejscowości, 2 – jednej gminy, 3 – obszaru LGR.	3	9	
9	ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO			
	0 – projekt jest neutralny dla środowiska 2 – projekt oddziałuje pozytywnie na środowisko. 3 – projekt dotyczy poprawy stanu środowiska	6	18	
10	WSPIERANIE ODBUDOWY ZASOBÓW JEZIOR			
	0 – operacja nie przyczynia się do zachowania i odbudowy zasobów zbiorników wodnych, 1- operacja przyczynia się do zachowania zasobów zbiorników wodnych, 2 – operacja przyczynia się do zachowania i rozbudowy różnorodności biologicznej jezior.	15	30	
11	WPŁYW NA TWORZENIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU OCHRONY ZBIORNIKÓW WODNYCH			
	0 – operacja nie przyczynia się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych, 3 – realizacja operacji przyczyni się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych.	4	12	
SUMA PUNKTÓW			151	

Imię i nazwisko

Data i podpis

³⁴ Dotyczy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Załącznik nr 8.5. Karta oceny zgodności operacji z LSROR (wzór)

LOKALNA GRUPA RYBACKA „WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE”			
<p>podpis Przewodniczącego Komisji</p> <p>Skrutacyjnej</p>	<i>nr karty</i>	KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI z Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Rybackich	
	<i>data oceny</i>	<i>nr wniosku o dofinansowanie</i>	<i>imię i nazwisko członka Komitetu</i>
Wnioskodawca :	<i>nazwa podmiotu lub imię i nazwisko ubiegającego się o wsparcie</i>		
Nazwa operacji:	<i>nazwa operacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie złożonym przez wnioskodawcę</i>		
Wnioskowana kwota dofinansowania			
Wniosek dotyczy działania			
Instrukcja: <i>należy wybrać odpowiedź i zaznaczyć X - w odpowiednim polu</i>		4.1.a Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	
		4.1.b Restrukturyzacja lub reorientacja działalności gospodarczej lub dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem	
		4.1.c Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa	
		4.1.d Ochrona środowiska lub dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności lub przywracania potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej	
Ocena kryteriów zgodności z LSROR			
Instrukcja: W odniesieniu do każdego pytania należy odpowiedzieć „TAK” lub „NIE” przez postawienie znaku „X” w odpowiednim polu.			
1.Czy operacja spełnia warunki brzegowe zgodności z LSROR i założeniami osi 4 PO „Ryby” 2007-2013 ?			
tak	nie	1.1 Czy operacja jest realizowana na terenie działania LGR ?	
tak	nie	1.2 Czy Operacja jest zgodna z rodzajami operacji możliwych do wsparcia, wymienionymi w Rozporządzeniu z dnia 15.10.2009 rok MRiRW	
2. Czy operacja przyczynia się do osiągnięcia przynajmniej jednego z celów ogólnych LSROR ?			
tak	nie	2.1 Zrównoważone wykorzystanie zasobów „Wielkich Jezior Mazurskich”	

tak	nie	2.2 Wzrost aktywności społeczno- -gospodarczej mieszkańców gmin obszaru Wielkich Jezior Mazurskich
3. Czy operacja przyczynia się do osiągnięcia przynajmniej jednego z celów szczegółowych LSROR ?		
tak	nie	3.1. 1. Działania na rzecz zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych
tak	nie	3.1.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich
tak	nie	3.1.3. Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior
tak	nie	3.1.4. Rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego i gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior
tak	nie	3.2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim
tak	nie	3.2.2. Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych i samorządów
tak	nie	3.2.3. Wspieranie inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów subregionu „Wielkich Jezior Mazurskich”
tak	nie	3.2.4. Promocja obszaru „Wielkich Jezior Mazurskich”
Końcowa ocena zgodności operacji z LSROR		
<i>Instrukcja: Odpowiedź pozytywna może być tylko i wyłącznie w przypadku pozytywnych wskazań sekcji 1 i przynajmniej po jednym w sekcjach 2 i 3</i>		
„Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSROR”.		
<i>Instrukcja: zakreślić kołem właściwą odpowiedź.</i>		
Data i czytelny podpis członka Komitetu LGR dokonującego oceny		

9. WSKAZANIE KRYTERIÓW WYBORU OPERACJI

LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, jako instytucja wdrażająca LSROR, decyduje o przyjęciu zestawu kryteriów, dzięki którym będzie możliwy wybór operacji najefektywniej oddziałujących na realizację celów LSROR.

Kryteria wyboru operacji w ramach wdrażania LSROR dla LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” zostały ustalone zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia (§ 1) i Regulaminu Komitetu (§ 28 i § 29), uwzględniając interesy sektora rybackiego, oraz zgodnie z praktyką wdrażania programów strategicznych mówiącą, że realizowane operacje powinny wynikać z analizy SWOT.

Ocena składa się z dwóch części:

1. Oceny zgodności operacji z LSROR

2. Oceny operacji według kryteriów wyboru

Warunkiem przejścia do oceny operacji według kryteriów wyboru jest uzyskanie przez operację pozytywnej oceny za zgodność z LSROR.

Ze względu na zróżnicowany charakter operacji, które będą rozpatrywane i oceniane przez Komitet, zaleca się stosowanie odmiennych zestawów kryteriów do różnych zakresów operacji. Odpowiednie karty oceny operacji według kryteriów wyboru stanowią załączniki nr 8.1, 8.2, 8.3 i 8.4. oraz załącznik 8.5 dla oceny zgodności operacji z LSROR

9.1. Efekty realizacji operacji

W ramach konsultacji założeń LSROR i jej procedur ustalono, że kryteria, które zagwarantują wybór operacji umożliwiających osiągnięcie najlepszych efektów wdrażania LSROR, to:

1. Powstanie nowych miejsc pracy

- 0 pkt. – *projekt nie przewiduje utworzenia nowych miejsc pracy,*
- 2 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie do 2 miejsc pracy,*
- 4 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie do 4 miejsc pracy,*
- 6 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie powyżej 4 miejsc pracy.*

2. Powstanie nowych źródeł dochodu

- 1 pkt. – *projekt wspiera już istniejącą działalność,*
- 2 pkt. – *operacja przyczynia się do powstania całkiem nowej działalności.*

3. Wpływ na rozwój obszaru

Działalność, której dotyczy operacja przyczyni się do:

- 1 pkt. – *poszerzenia oferty lub infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej obszaru albo wzmocnienia jej marki turystycznej,*
- 2 pkt. – *rozwoju infrastruktury związanej z gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior.*

4. Zasięg operacji

Realizacja operacji lub jej oddziaływanie dotyczy:

- 1 pkt. – *jednej miejscowości,*
- 2 pkt. – *jednej gminy,*
- 3 pkt. – *obszaru LGR.*

9.2. Wpływ planowanej operacji na osiągnięcie zakładanych celów LSROR

Kryteria oceny wszystkich zakresów operacji zostały ustalone w taki sposób, aby umożliwiały wybór tych operacji, które w największym stopniu przyczyniają się do realizacji celów LSROR.

Kryteria, które w szczególności preferują operacje przyczyniające się do wdrażania LSROR to:

1. Realizacja celów LSROR

Wdrożenie operacji przyczyni się do realizacji:

- 1 pkt. – *jednego celu szczegółowego,*
- 2 pkt. – *dwóch celów szczegółowych,*
- 3 pkt. – *trzech i więcej celów szczegółowych.*

2. Innowacyjność operacji

Przyjęta definicja innowacyjności

Przez innowację należy rozumieć prace związane z przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania, a także przygotowaniem do sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów i usług (oferty) przeznaczonych do wprowadzenia na rynek albo innego wykorzystania w praktyce lub wprowadzenie unowocześnionego procesu dystrybucji.

Innowacja produktowa - to wszelkiego rodzaju zmiany polegające na udoskonaleniu wyrobu już wytwarzanego przez przedsiębiorstwo.

Innowacja procesowa (technologiczna) - to zmiana w stosowanych przez przedsiębiorstwo metodach wytwarzania / metodach świadczenia usług.

Innowacja organizacyjna - jest wprowadzaniem nowej metody organizacji w biznesowych praktykach przedsiębiorstwa.

Innowacja marketingowa – to zastosowanie nowej metody marketingowej obejmującej znaczące zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej lub modelu biznesowym.

Definicja przyjęta za publikacją na stronie www.Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości.

W ramach trzech działań opisanych w LSROR za innowacyjne będą uznawane operacje:

Mazurskie wody – operacje wprowadzające nie stosowane dotychczas na obszarze LGR technologie oraz rozwiązania organizacyjne gwarantujące efektywne utrzymanie wód w wysokiej klasie czystości.

Mazurskie ryby – operacje wprowadzające nie stosowane dotychczas na obszarze LGR technologie chowu i hodowli oraz przetwarzania i dystrybucji ryb.

Mazurska społeczność – operacje wprowadzające nie stosowane dotychczas na obszarze LGR rozwiązania organizacyjne w ramach tworzenia i promocji lokalnych produktów związanych z rybactwem i wędkarstwem.

- 0 pkt. – *operacja nie ma charakteru innowacyjnego,*
- 1 pkt. – *operacja ma charakter innowacyjny min. na poziomie lokalnym.*

3. Wpływ na rozwój obszaru

Działalność, której dotyczy operacja przyczyni się do:

- 1 pkt. – *poszerzenia oferty lub infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej obszaru albo wzmocnienia jej marki turystycznej,*
- 2 pkt. – *rozwoju infrastruktury związanej z gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior.*

4. Wykorzystanie lokalnych zasobów

- 0 pkt. – *projekt nie wykorzystuje żadnego lokalnego dziedzictwa,*
- 1 pkt. – *projekt wykorzystuje zasoby dziedzictwa historyczno-kulturowego lub przyrodniczego,*
- 2 pkt. – *projekt wykorzystuje zasoby historyczno-kulturowe związane z sektorem rybackim,*
- 3 pkt. – *projekt przyczynia się do ochrony dziedzictwa przyrodniczego.*

5. Oddziaływanie na środowisko

- 1 pkt. – *projekt jest neutralny dla środowiska,*
- 2 pkt. – *projekt oddziałuje pozytywnie na środowisko.*

6. Powstanie nowych miejsc pracy

0 pkt. – *projekt nie przewiduje utworzenia nowych miejsc pracy,*

2 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie do 2 miejsc pracy,*

4 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie do 4 miejsc pracy,*

6 pkt. – *projekt przewiduje utworzenie powyżej 4 miejsc pracy.*

7. Powstanie nowych źródeł dochodu

1 pkt. – *projekt wspiera już istniejącą działalność,*

2 pkt. – *operacja przyczynia się do powstania całkiem nowej działalności.*

8. Produkty lokalne

„Produkt lokalny to wyrób lub usługa, z którymi utożsamiają się mieszkańcy regionu, wytwarzane w sposób niemasywny i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych. Produkt lokalny staje się wizytówką regionu poprzez wykorzystanie jego specyficznego i niepowtarzalnego charakteru oraz angażowanie mieszkańców w rozwój przedsiębiorczości lokalnej”. (Definicja produktu lokalnego przyjęta na potrzeby LSROR według publikowanej na stronie www Fundacji Partnerstwo dla Środowiska)

Realizowane operacje polegają na:

1 pkt. – *upowszechnianiu i zwiększaniu poziomu sprzedaży już istniejących produktów lokalnych,*

2 pkt. – *wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych,*

3 pkt. – *wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych wykorzystujących zasoby jezior i rzek.*

9. Wpływ na wzrost atrakcyjności obszaru

Realizacja operacji przyczyni się do:

1 pkt. – *rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa,*

2 pkt. – *rozwoju usług związanych z sektorem rybackim lub turystycznym,*

3 pkt. – *podniesienia wartości produktów rybactwa.*

10. Wspieranie odbudowy zasobów jezior

0 pkt. – *operacja nie przyczynia się do odbudowy zasobów zbiorników wodnych,*

3 pkt. – *operacja przyczynia się do zachowania różnorodności biologicznej jezior.*

11. Wpływ na tworzenie zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych

0 pkt. – *operacja nie przyczynia się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych,*

3 pkt. – *realizacja operacji przyczyni się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych.*

9.3. Znaczenie operacji dla rozwoju sektora rybackiego lub ograniczenia zjawiska zaniku tego sektora na obszarze objętym LSROR

Przy określaniu kryteriów wyboru operacji kładziono szczególny nacisk na respektowanie interesów sektora rybackiego. W związku z powyższym „Karty oceny operacji wg kryteriów wyboru” zawierają szereg kryteriów gwarantujących wybór operacji mających znaczenie dla sektora rybackiego, które przedstawiono poniżej.

1. Związek z sektorem rybackim

- 0 pkt. – operacja nie jest powiązana z sektorem rybackim,
- 1 pkt. – operacja zakłada wykorzystanie i pielęgnowanie tradycji sektora rybactwa,
- 2 pkt. – wnioskodawca jest podmiotem zajmującym się połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb,
- 3 pkt. – operacja przyczynia się do utrzymania istniejących lub tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze rybactwa albo poza sektorem rybactwa dla osób zatrudnionych do tej pory w tym sektorze.

2. Powstanie nowych miejsc pracy

- 0 pkt. – projekt nie przewiduje utworzenia nowych miejsc pracy,
- 2 pkt. – projekt przewiduje utworzenie do 2 miejsc pracy,
- 4 pkt. – projekt przewiduje utworzenie do 4 miejsc pracy,
- 6 pkt. – projekt przewiduje utworzenie powyżej 4 miejsc pracy.

3. Powstanie nowych źródeł dochodu

- 1 pkt. – projekt wspiera już istniejącą działalność,
- 2 pkt. – operacja przyczynia się do powstania całkiem nowej działalności.

4. Wspieranie odbudowy zasobów jezior

- 0 pkt. – operacja nie przyczynia się do odbudowy zasobów zbiorników wodnych,
- 3 pkt. – operacja przyczynia się do zachowania różnorodności biologicznej jezior.

5. Wpływ na tworzenie zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych

- 0 pkt. – operacja nie przyczynia się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych,
- 3 pkt. – realizacja operacji przyczyni się do tworzenia zintegrowanego systemu zbiorników wodnych.

6. Status wnioskodawcy

- 0 pkt. – wnioskodawca jest niezwiązany z sektorem rybackim,
- 1 pkt. – zakres operacji wiąże się z sektorem rybackim,

2 pkt. – wnioskodawca spełnia wymogi, o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia³⁵.

7. Oddziaływanie na środowisko

1 pkt. – projekt jest neutralny dla środowiska

2 pkt. – projekt oddziałuje pozytywnie na środowisko.

8. Wykorzystanie lokalnych zasobów

0 pkt. – projekt nie wykorzystuje żadnego lokalnego dziedzictwa,

1 pkt. – projekt wykorzystuje zasoby dziedzictwa historyczno-kulturowego lub przyrodniczego,

2 pkt. – projekt wykorzystuje zasoby historyczno-kulturowe związane z sektorem rybackim,

3 pkt. – projekt przyczynia się do ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

9. Produkty lokalne

Realizowane operacje polegają na:

1 pkt. – upowszechnianiu i zwiększaniu poziomu sprzedaży już istniejących produktów lokalnych,

2 pkt. – wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych,

3 pkt. – wykorzystaniu innowacyjnych pomysłów w celu wykreowania nowych produktów lokalnych wykorzystujących zasoby jezior i rzek.

10. Wpływ na wzrost atrakcyjności obszaru

Realizacja operacji przyczyni się do:

1 pkt. – rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa,

2 pkt. – rozwoju usług związanych z sektorem rybackim lub turystycznym,

3 pkt. – podniesienia wartości produktów rybactwa.

10. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTOWANIA LSROR

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich dla obszaru działalności LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” powstała w ramach projektu nr WND-POKL.06.03.00-28-022/09 pt. „Lokalna Grupa Rybacka szansą na aktywizację społeczności obszarów wiejskich zależnych od rybactwa” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”,

³⁵ Dotyczy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Działania 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich” PO Kapitał Ludzki.

Pomysłodawcą i realizatorem projektu była Lokalna Grupa Działania Związek Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD 9). Proces budowania partnerstwa, jak również przygotowania i konsultacji LSROR był więc ułatwiony dzięki wykorzystaniu doświadczenia LGD 9 oraz istniejących struktur Lidera.

Koordynację nad opracowaniem LSROR powierzono osobie, która wcześniej zajmowała się problemami sektora rybackiego na obszarze LGD 9. Dodatkowo w każdej zainteresowanej udziałem w tworzeniu LGR i opracowaniu LSROR gminie wytypowano osoby (koordynatorów gminnych). Osoby te zgromadziły niezbędne informacje z terenu gmin umożliwiające zidentyfikowanie przedstawicieli sektora rybackiego. Koordynatorzy gminni byli również odpowiedzialni za upowszechnianie informacji o tworzonej LGR i opracowywanej LSROR oraz nt. zasad udziału we wdrażaniu osi 4 PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, a także zapraszali osoby reprezentujące sektor rybacki i społeczny na spotkania i warsztaty, których celem było opracowanie LSROR. Grupa inicjatywna koordynująca prace nad strategią liczyła 17 osób (w tym 8 osób związanych z sektorem rybackim), które to osoby wraz z Koordynatorem:

- propagowały informacje i opracowania związane z tworzeniem strategii wśród mieszkańców obszaru,
- prowadziły badania ankietowe,
- zbierały dane źródłowe do diagnozy i wskaźnika rybackości,
- brały udział we wszystkich spotkaniach i warsztatach.

W procesie tworzenia LSROR brali także udział eksperci zewnętrzni odpowiedzialni za:

- przygotowywanie dokumentów niezbędnych podczas prac nad strategią, w tym m.in. fisze projektowe, kwestionariusza ankiety itp.,
- prowadzenie warsztatów i spotkań,
- udzielanie informacji na temat projektu, zasad wdrażania osi 4 PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, warunków działalności LGR oraz założeń LSROR,

- przeprowadzenie konsultacji społecznych,
- ostateczną redakcję dokumentu.

Prace nad strategią miały charakter uspołecznionego procesu planowania, przy szerokim udziale społeczności lokalnej, a w szczególności przy udziale osób związanych z sektorem rybackim. Na różnych etapach pracy nad strategią brali udział przedstawiciele firm i instytucji prowadzących działalność w sektorze rybackim, reprezentujący ogółem **ok. 87% osób**, które spełniło warunki, o których mowa w § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji LSROR w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nabrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Listę tych osób zamieszczono w załączniku nr 5 do LSROR.

LSROR dla LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” powstała zgodnie ze standardami procesu planowania strategicznego, czyli od etapu diagnozy poprzez analizę SWOT, identyfikację problemów, zdefiniowanie wizji, celów, preferowanych operacji i oczekiwanych wskaźników. Na każdym etapie tworzenia LSROR przedstawiciele sektora publicznego, gospodarczego i społecznego brali czynny udział w opracowywaniu niniejszej strategii i mieli realny wpływ na identyfikowanie problemów i potrzeb obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

Schemat prac nad Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Rybackich

Etapy tworzenia LSROR dla LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”:

1. Spotkanie informacyjno-promocyjne z mieszkańcami obszaru.
2. Analiza dokumentów źródłowych umożliwiających opracowanie diagnozy.
3. Szkolenia z zakresu zasad wdrażania osi 4 PO Ryby w ramach projektu pt. „Lokalna Grupa Rybacka szansą na aktywizację społeczności obszarów wiejskich zależnych od rybactwa” oraz szkolenia zorganizowane przez „Agrolinię” na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
4. Spotkania konsultacyjno-warsztatowe umożliwiające opracowanie założeń LSROR (analiza SWOT, identyfikacja problemów, określenie wizji obszaru, celów ogólnych i szczegółowych oraz środków i rodzajów operacji, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR).
5. Fisze projektowe (identyfikacja zapotrzebowania na konkretne rodzaje operacji)
6. Badanie ankietowe (dane nt. działalności związanej z sektorem rybackim na obszarze LGR).
7. Konsultacje roboczej wersji LSROR (miały charakter ciągły – materiał przesyłano poszczególnym członkom zespołu e-mail oraz prezentowano na spotkaniach).
8. Przyjęcie LSROR przez Komitet Założycielski (Budry - 28.12.2009 r.), a następnie przez Walne Zebranie Członków (Węgorzewo - 22.01.2010 r.).

W trakcie przygotowania i konsultowania LSROR zorganizowano **łącznie 22 spotkania**, których szczegółowy grafik przedstawiono w tabeli 10.1.

Tabela 10.1. Harmonogram procesu przygotowania i konsultacji LSROR LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

WYSZCZEGÓLNIENIE	DATA I MIEJSCE
Spotkanie informacyjno-promocyjne z mieszkańcami obszaru – Spotkanie uruchomiło proces realizacji projektu, do którego zaproszono 23 gminy. Pozytywnie odpowiedziało 10 samorządów, co spowodowało objęcie działaniem projektu populacji ok. 85 tys. mieszkańców. – Udział w spotkaniu wzięło 25 osób, w tym reprezentujących: sektor publiczny – 10, sektor społeczny – 3 i sektor prywatny – 12.	14.07.2009 r., Węgorzewo
Szkolenie nt. możliwości i korzyści wynikających ze wspólnego działania w ramach Lokalnej Grupy Rybackiej na rzecz rozwoju obszarów rybackich oraz zakładania i prowadzenia Lokalnej Grupy Rybackiej Szkolenie przygotowało przedstawiciele samorządów oraz podmiotów gospodarczych i społecznych zarówno do pracy nad tworzeniem Stowarzyszenia jak i budowy LSROR. Uczestniczyło 17 osób, reprezentujących sektor publiczny (9 osób) oraz prywatny i społeczny	18.08.2009 r., Ogonki 25.08.2009 r., Ogonki

(8 osób).	
<p>Szkolenie organizowane przez „Agrolinię” na zlecenie MRiRW</p> <p>W rezultacie prowadzonego szkolenia 24 osoby otrzymały certyfikaty wydane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi potwierdzające wiedzę z zakresu wdrażania osi 4. PO Ryby. Uczestniczyły 24 osoby, w tym reprezentujących sektor: publiczny – 10, prywatny 9, społeczny – 5.</p>	<p>03.09.2009 r., Ogonki</p> <p>23 i 24.09.2009 r., Węgorzewo</p>
<p>Konferencja przeprowadzona w ramach konsultacji LSROR</p> <p>Na spotkaniu przeprowadzono konsultacje diagnozy oraz warsztaty, podczas których pracowano nad analizą SWOT oraz identyfikacją problemów obszaru. Uczestniczyły 23 osoby w tym reprezentujące sektory: publiczny – 11, społeczny i prywatny – 12.</p> <p>Efektom pracy było stworzone Drzewo Problemów (załącznik do LSROR) dla obszaru LSROR</p>	<p>10.09.2009 r., Giżycko</p>
<p>Zebrańie Założycielskie Lokalnej Grupy Rybackiej „Wielkie Jeziora Mazurskie” oraz konsultacja LSROR</p> <p>Członkami założycielami Stowarzyszenia zdecydowało się zostać 23 osoby, w tym 6-ciu rybackich użytkowników wód.</p> <p>Drugą część spotkania poświęcono warsztatom, których wynikiem było określenie wizji obszaru i zdefiniowanie celów ogólnych i szczegółowych LSROR, oraz dyskusji nad proponowanymi rodzajami operacji zaplanowanych do realizacji w ramach wdrażania LSROR. W zebraniu uczestniczyło 31 osób, w tym 10 reprezentujących sektora publ., 3 – społeczny i 18 – prywatny.</p>	<p>22.10.2009 r., Węgorzewo</p>
<p>Spotkanie przedstawicieli sektora publicznego na temat rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września i 15 października 2009 r. w kontekście budowy LSROR.</p> <p>Konsultacje celów strategii oraz zebranie kolejnych pomysłów na operacje realizowane w ramach LSROR (fiszki projektowe).</p> <p>Uczestniczyło 10 osób reprezentujących samorządy biorące udział w projekcie.</p> <p>W efekcie zaproponowano treść celów głównych i szczegółowych dla LSROR</p>	<p>10.11.2009 r., Węgorzewo</p>
<p>Spotkanie przedstawicieli sektora prywatnego – rybackich użytkowników wód nt. LSROR. Omówienie Rozporządzeń MRiRW z dnia 29 września i 15 października 2009 r.</p> <p>Konsultacje celów strategii, zebranie fisz projektowych oraz ankiet zawierających dane nt. działalności związanej z sektorem rybackim na obszarze LGR.</p> <p>Uczestniczyło 18 przedstawicieli gospodarstw rybackich, rolników oraz indywidualnych rybackich użytkowników wód.</p> <p>Główne problemy podniesione przez uczestników na spotkaniu to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona środowiska – czystość wód; 2. Wydajność ekonomiczna gospodarstw rybackich w kontekście problemu kormorana czarnego; 3. Problem klusownictwa i efektywności państwowej straży rybackiej; 	<p>3.12.2009 r., Węgorzewo</p>

4. Rozwój wędkarstwa (infrastruktura) jako alternatywnego źródła dochodów dla gospodarstw rybackich	
<p>Spotkanie Komitetu Założycielskiego LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” z zespołem przygotowującym LSROR</p> <p>Przedstawienie i omówienie zapisów strategii.</p> <p>W rezultacie spotkania przyjęto pierwszy projekt LSROR. Jednocześnie zostały ustalone procedury i tryb bieżącej aktualizacji LSROR w miarę napływu informacji z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jak i wyników identyfikacji tzw. wskaźnika rybackości na terenie objętym planowaniem. Zakończenie prac nad identyfikacją wskaźnika rybackości określono na dzień 10 lutego 2010 r. Ostateczne zakończenie prac aktualizacyjnych LSROR określono na 15 lutego 2010 r.</p> <p>Główne problemy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Właściwe rozłożenie ciężaru w LSROR w relacjach sektor rybacki - sektor turystyki; 2. Podniesienie problemu zmiany form gospodarowania – preferencyjne traktowanie chowu i hodowli ryb. <p>Uczestniczyło 7 osób, w tym Komitet Założycielski – 3 oraz Zespół Ekspertów – 4.</p>	4.12.2009 r., Węgorzewo
<p>Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Pozezdrze</p> <p>Uczestniczyło: 12 radnych, 8 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW), 3 przedstawicieli NGO</p>	7.12.2009 r., Pozezdrze
<p>Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Wydminy</p> <p>Uczestniczyło: 10 radnych, 4 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW), 5 przedstawicieli NGO, 5 właścicieli gospodarstw agroturystycznych.</p>	8.12.2009 r., Wydminy
<p>Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Powiatu Węgorzewskiego</p> <p>Uczestniczyło: 14 radnych, 8 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW), 3 przedstawicieli PZW, 8 przedstawicieli NGO, 8 właścicieli gospodarstw agroturystycznych.</p>	14.12.2009 r., Węgorzewo
<p>Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Srokowo</p> <p>Uczestniczyło: 12 radnych, 6 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW) w tym 2 przedstawicieli PZW, 2 przedstawicieli NGO, 3 właścicieli gospodarstw agroturystycznych.</p>	18.12.2009 r., Srokowo
<p>Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Miasta i Gminy Węgorzewo</p> <p>Uczestniczyło: 14 radnych, 4 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW) oraz 3 przedstawicieli PZW, 6 przedstawicieli NGO, 7 właścicieli gospodarstw agroturystycznych, 3 właścicieli sklepów i przedsiębiorstw przetwarzających ryby.</p>	23.12.2009 r., Węgorzewo
<p>Konferencja podsumowująca projekt pt. „Lokalna Grupa Rybacka szansą na aktywizację społeczności obszarów wiejskich zależnych od rybactwa” współfinansowany</p>	28.12.2009 r., Budry

ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Prezentacja LSROR członkom oraz kandydatom na członków LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”. Przekazanie LSROR Komitetowi Założycielskiemu Stowarzyszenia. Uczestniczyło 48 osób, w tym: przedstawiciele 10 samorządów, 8 przedstawicieli sektora społecznego oraz 30 rybackich użytkowników wód sektora prywatnego.	
Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Kruklanki Uczestniczyło: 12 radnych, 2 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW), 2 przedstawicieli NGO, 6 właścicieli gospodarstw agroturystycznych.	29.12.2009 r., Kruklanki
Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Giżycko i Miłki Uczestniczyło: 26 radnych, 12 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW, w tym 2 przedstawicieli PZW, 8 przedstawicieli NGO, 12 właścicieli gospodarstw agroturystycznych i innych podmiotów sektora turystycznego.	29.12.2009 r., Wilkasy
Przedstawienie stanu zaangażowania prac nad LSROR oraz jej głównych zapisów Radzie Gminy Ryn Uczestniczyło: 14 radnych, 5 przedstawicieli sektora rybackiego (RUW), 4 przedstawicieli NGO, 7 właścicieli gospodarstw agroturystycznych oraz trzech przedsiębiorców sektora turystycznego.	30.12.2009 r., Ryn
Przedstawienie Projektu LSROR Walnemu Zebraniu Członków Lokalnej Grupy Rybackiej „Wielkie Jeziora Mazurskie”	22.01.2010 r., Węgorzewo
Spotkanie Zarządu LGR z zespołem przygotowującym LSROR Przedstawienie i omówienie niezbędnych aktualizacji zapisów strategii. Spotkanie głównie dotyczyło przedstawieniu w LSROR właściwie rozłożonego ciężaru w relacjach sektor rybacki - sektor turystyki. Drugą, była sprawa przyjęcia ścieżki rozwiązania problemu wielkości populacji kormorana i jej wpływu na wydolność ekonomiczną gospodarstw rybackich.	12.02.2010 r., Węgorzewo
Walne Zebranie Członków LGR poświęcone przyjęciu niezbędnych aktualizacji LSROR W WZC uczestniczyło 32 członków LGR oraz 18 zaproszonych gości reprezentujących: 8 sektor społeczny, 12 sektor prywatny, w tym 8 RUW	22.02.2010 r., RYN

Praca przedstawicieli (17 osób) trzech sektorów, społecznego, publicznego i prywatnego reprezentujących jednocześnie 9 gmin terenu objętego planowaniem w ramach tworzenia LSROR była monitorowana i jego wynikiem jest „**RAPORT Z MONITORINGU DZIAŁAŃ W RAMACH TWORZENIA LSROR I LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” załącznik nr 7 do LSROR**. Skład grupy - Sektor publiczny- 9, Sektor prywatny – 5, Sektor społeczny – 3.

Grupa inicjatywna koordynująca przygotowanie dokumentu LSROR dołożyła starań, aby w proces tworzenia LSROR zaangażowanych było jak najwięcej mieszkańców,

a w szczególności podmiotów i osób związanych z sektorem rybackim. Obok szkoleń, licznych spotkań, warsztatów, badania z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety i gromadzenia „fisz projektowych” stosowano dodatkowe metody zbierania danych oraz wymiany opinii i informacji służące uspołecznieniu procesu powstawania LSROR. Na stronie internetowej LGD 9, w zakładce „Lokalna Grupa Rybacka”, były umieszczane i na bieżąco aktualizowane informacje nt. spotkań, dokumenty oraz materiały robocze dotyczące tworzącego się partnerstwa oraz opracowywanego dokumentu.

Informacje o realizowanym projekcie pojawiły się również na stronach internetowych samorządów, których obszar został objęty planowaniem, a także w **4 artykułach** opublikowanych w lokalnych wydaniach „Gazety Olsztyńskiej” („Gazeta Giżycka” i „Gazeta Węgorzewska”). Dodatkowo przez cały okres prac nad LSROR w biurze projektu funkcjonował **punkt konsultacyjny**, gdzie zainteresowani osobiście bądź telefonicznie mogli uzyskać informacje nt. działań realizowanych w ramach projektu, w tym przede wszystkim nt. postępu tworzenia Strategii. Pracownicy udzielali odpowiedzi na wszystkie pytania zasięgając opinii ekspertów przy kwestiach bardziej skomplikowanych bądź spornych.

Kolejnym elementem uspołeczniania procesu przygotowywania LSROR były konsultacje dokumentu **drogą elektroniczną**. Informacje, uwagi i spostrzeżenia przekazane za pośrednictwem e-maili zostały uwzględnione podczas opracowywania LSROR. Znaczącą rolę w aktywizowaniu społeczności lokalnej odegrali wspomniani wcześniej **koordynatorzy gminni** (10 osób), którzy znając specyfikę obszaru potrafili dotrzeć do lokalnych liderów i zmobilizować mieszkańców do udziału w projekcie.

Dzięki szeroko zakrojonym działaniom angażującym społeczność lokalną w tworzenie LSROR LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest budowany i wzmocniony kapitał społeczny obszaru oraz tworzone poczucie odpowiedzialności za rozwój subregiony, co będzie skutkowało szerokim udziałem mieszkańców we wdrażaniu dokumentu.

11. PLANOWANE DZIAŁANIA LGR ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM LSROR, W TYM PODANIE TERMINÓW KONKURSÓW NA WYBÓR OPERACJI DO REALIZACJI, W RAMACH WDRAŻANIA LSROR

Jednym z celów działalności LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” jest opracowanie i realizacja LSROR oraz podejmowanie inicjatyw mających na celu pobudzenie

aktywności społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk związanych z sektorem rybactwa. LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” będzie podejmować wysiłki zmierzające do angażowania się mieszkańców na rzecz zrównoważonego rozwoju lokalnego poprzez włączenie ich w proces realizacji LSROR. W tych ramach LGR przygotowuje i następnie będzie sukcesywnie wdrażać

Program Zintegrowanej Promocji

Planowane działania w tym zakresie będą obejmować:

1. Prowadzenie sprawnie funkcjonującego i dostępnego dla mieszkańców biura LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Biuro LGR będzie odpowiednio oznakowane z informacją o godzinach urzędowania i prowadzonych formach doradztwa. W godzinach pracy biura osoby zainteresowane wdrażaniem LSROR będą mogły otrzymać szczegółowe informacje i wyjaśnienia dotyczące działalności LGR, a także uzyskać wgląd w materiały dokumentujące działalność LGR, w tym protokoły z posiedzeń Zarządu i Komitetu.

LGR będzie dbała o uspołecznienie procesu wdrażania LSROR. Będzie ono polegało na odwoływaniu się do opinii mieszkańców i partnerów LGR nt. wdrażanych celów i działań. W tym celu biuro LGR będzie przyjmowało wnioski i postulaty składane przez wszystkich zainteresowanych realizacją LSROR, szczególnie przez osoby związane z sektorem rybactwa. Wnioski będzie można także przesać do LGR listownie lub pocztą elektroniczną. Ponadto w przypadku zaistnienia potrzeby zasięgnięcia opinii mieszkańców subregionu „Wielkie Jeziora Mazurskie” LGR będzie przeprowadzała sondaże i wywiady.

Biuro LGR będzie odpowiedzialne za systematyczne przekazywanie informacji do gmin o ogłoszonych naborach, wydarzeniach i przedsięwzięciach LGR. W każdej gminie zostaną wyznaczone osoby do kontaktów z mieszkańcami w sprawie wdrażania LSROR.

Biuro Stowarzyszenia LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” w wyniku zawartego porozumienia z Związkiem Stowarzyszeń LGD9 zostało w ograniczonym zakresie uruchomione od kwietnia 2010 roku i prowadzi obsługę w zakresie wykonywania statutowych zadań Stowarzyszenia pod adresem 11-600 Węgorzewo ul Portowa 3, tel 87 427 24 13.

2. Prowadzenie punktu konsultacyjno-doradczego przy biurze LGR i doraźnie w miarę identyfikowanych potrzeb w siedzibach Urzędów Gminnych

W godzinach funkcjonowania biura LGR będzie prowadzony punkt konsultacyjno-doradczy, w którym zainteresowani będą mogli otrzymać szczegółowe informacje i wyjaśnienia dotyczące możliwości i warunków uzyskania pomocy na realizację operacji. Osoby i organizacje mające niewielkie doświadczenie w przygotowaniu wniosku będą mogły uzyskać bezpłatnie pomoc w zakresie zaprojektowania przedsięwzięcia (operacji) lub sporządzenia wniosku. Dodatkowo przewiduje się zatrudnienie w biurze LGR osoby posiadającej odpowiednią wiedzę merytoryczną związaną z zasadami prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów jezior, co zapewni sprawną i fachową pomoc przy przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie realizacji operacji związanych ze specyfiką prowadzenia gospodarki rybackiej. Doraźnie w miarę identyfikowanych potrzeb będą organizowane punkty konsultacyjno - doradcze w siedzibach Urzędów Gminnych.

3. Organizację spotkań informacyjno-szkoleniowych, konferencji, seminariów

Spotkania informacyjno-szkoleniowe, konferencje, seminaria będą miały na celu zapoznanie mieszkańców subregionu Wielkie Jeziora Mazurskie z zasadami i celami funkcjonowania LGR, treścią LSROR oraz możliwościami i warunkami uzyskania pomocy na realizację operacji. Będą one organizowane przede wszystkim w okresie kilku miesięcy po wyborze LGR do realizacji LSROR, a w późniejszym okresie wdrażania LSROR – przed każdym ogłoszeniem naboru wniosków.

W ramach wdrażania strategii przewiduje się także organizację konferencji i seminariów m.in. promujących racjonalną gospodarkę rybacką na Wielkich Jeziorach Mazurskich, upowszechniających tradycję i historię rybactwa na Mazurach, zachęcających do wytwarzania i wprowadzania na rynek nowych produktów lokalnych w oparciu o zasoby jezior.

Spotkania będą prowadzone w sposób zachęcający uczestników do udziału w procesie wdrażania LSROR, w szczególności poprzez wskazanie możliwości otrzymania wsparcia w ramach LSROR. Dążąc do jak najbardziej efektywnej realizacji strategii LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” będzie organizować szkolenia

i warsztaty umożliwiające mieszkańcom obszaru nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do opracowania projektu i przygotowania wniosku aplikacyjnego.

4. Prowadzenie strony internetowej

Strona internetowa LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” będzie zawierała aktualności, dokumenty, sprawozdania i raporty związane z działalnością LGR i wdrażaniem LSROR, forum dyskusyjne, dział pytań i odpowiedzi. Na stronie internetowej będą ukazywały się ogłoszenia o naborze wniosków, wzory wniosków wraz z instrukcjami ich sporządzenia, wykazy złożonych wniosków oraz wykazy wniosków wybranych przez LGR do dofinansowania. Wszelkie materiały zamieszczone na stronie LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” będą aktualizowane na bieżąco. **Strona Internetowa Stowarzyszenia została uruchomiona w lipcu 2010 roku pod adresem www.mazurylgr.pl**

5. Opracowanie, wydawanie i dystrybucja biuletynu

LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” będzie wydawała **biuletyn** informujący o działalności Stowarzyszenia i stanie realizacji LSROR. Biuletyn będzie się ukazywał regularnie, co najmniej raz na pół roku i będzie zawierał szczegółowe informacje (w tym finansowe) o działalności LGR w minionym okresie, operacjach wybranych do dofinansowania i innych efektach realizacji strategii.

6. Wywieszanie ogłoszeń w urzędach gmin

Ten sposób informowania mieszkańców będzie stosowany w szczególności przy każdym naborze wniosków. Ogłoszenia będą zawierały informacje o możliwościach i warunkach uzyskania dofinansowania oraz pomocy udzielanej przez LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” w zakresie przygotowania wniosku.

7. Opracowanie, druk i dystrybucję materiałów informacyjnych

Wydawane przez LGR ulotki, broszury, plakaty informujące o działalności LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, zaplanowanych do realizacji operacji, warunkach uzyskania wsparcia oraz miejscu, w którym można uzyskać pomoc w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego będą dostępne w biurze LGR, w siedzibach gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia, w organizacjach i instytucjach współpracujących oraz przekazywane podczas wydarzeń realizowanych przez LGR (jarmarki, targi, imprezy itp.). Przy opracowywaniu materiałów informacyjno-promocyjnych LGR będzie zwracała szczególną uwagę na potrzeby i oczekiwania osób związanych z sektorem rybackim. Upowszechniane będą informacje na temat m.in. efektów realizowanych przez LGR operacji związanych z prowadzeniem

gospodarki na zbiornikach wodnych, problemów jakie nadal stoją przed sektorem rybackim, możliwości podejmowania kolejnych działań naprawczych.

8. Wykorzystanie lokalnych mediów

LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, dążąc do zapewnienia jak największego udziału społeczności lokalnej w procesie wdrażania LSROR, będzie wykorzystywała media lokalne, w których będą zamieszczane ogłoszenia, wywiady, artykuły dotyczące działalności LGR oraz realizacji LSROR. W ten sposób zostanie zachowana zasada otwartości, jawności i transparentności działań LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” oraz zasada systematycznego dostarczania i zbierania informacji od mieszkańców, partnerów i członków LGR. Szerokie upowszechnianie informacji o działaniach LGR i wdrażaniu strategii powinno zachęcić mieszkańców obszaru do bezpośredniego kontaktu z biurem LGR.

Podczas realizacji LSROR zapewnione będą także działania informacyjno-promocyjne dotyczące możliwości ubiegania się o środki z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich” na lata 2007-2013, a także celów tego programu i rezultatów, jakie ma przynieść jego realizacja. LGR będzie informować opinię publiczną o pochodzeniu środków z funduszy Unii Europejskiej, dzięki którym realizowane są działania zaplanowane w LSROR. Wszystkie materiały informacyjne i promocyjne, a także dokumenty stosowane podczas realizacji LSROR będą zawierały znaki graficzne oraz tekst opisujący zaangażowanie środków unijnych w projekty współfinansowane przez Unię Europejską. Głównym celem kampanii promocyjnej będzie zwiększenie jawności i świadomości społecznej, zapewnienie przejrzystości pomocy udzielanej za pośrednictwem PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich” oraz informowanie potencjalnych i faktycznych beneficjentów o możliwościach jakie stwarza omawiany program.

PLANOWANE DO ZASTOSOWANIA PROCEDURY INFORMACYJNE

lp	przedsięwzięcie	kanały informacyjne	odbiorcy	odpowiedzialny
1	Walne Zebranie Członków LGR	List polecony + e-mail + telefon + strona www + potwierdzenie odbioru informacji,	Członkowie LGR, sympatycy, osoby oraz podmioty wspierające	Dyrektor biura LGR Prezes Zarządu

2	Posiedzenia Zarządu LGR	List polecony + e-mail + telefon + strona www + potwierdzenie odbioru informacji,	Członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Komitetu	Dyrektor biura LGR Prezes Zarządu
3	Posiedzenia Komitetu	List polecony + e-mail + telefon + strona www + potwierdzenie odbioru informacji,	Członkowie Komitetu, Prezes LGR, zaproszeni goście	Dyrektor biura LGR Przewodniczący komitetu
4	Ogłoszenia o konkursie na nabór wniosków	List polecony + e-mail + telefon + strona www + potwierdzenie odbioru informacji,	Członkowie LGR, lista malingowa i newsletterowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor biura LGR Prezes Zarządu
5	Ogłoszenia wyników Konkursu	List polecony + e-mail + telefon + strona www + potwierdzenie odbioru informacji,	Wnioskodawcy, Zarząd LGR, Urząd Marszałkowski	Dyrektor biura LGR Prezes Zarządu Przewodniczący Komitetu
6	Ogłoszenia o szkoleniach dla potencjalnych beneficjentów	e-mail, wpis na www, list, ogłoszenia w prasie, ogłoszenia na stronach www gmin,	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor Biura LGR Pracownik LGR
7	Ogłoszenia o inicjatywach edukacyjnych i szkoleniowych organizowanych lub wspieranych przez LGR	e-mail, wpis na www, list, ogłoszenia w prasie, ogłoszenia na stronach www gmin,	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor Biura LGR Pracownik LGR
8	Ogłoszenia o imprezach i inicjatywach promocyjnych organizowanych albo współorganizowanych przez LGR	e-mail, wpis na www, list, ogłoszenia w prasie, ogłoszenia na stronach www gmin,	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor Biura LGR Pracownik LGR
9	Udział LGR w targach, imprezach promocyjnych, szkoleniowych.	e-mail, wpis na www, list, ogłoszenia w prasie, ogłoszenia na stronach www gmin,	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor Biura LGR Pracownik LGR
10	Informacje o zmianach w strukturze LGR,	Strona www, lokalna prasa	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność	Dyrektor Biura LGR

	przepisów związanych z jej funkcjonowaniem, procedur		lokalna gmin,	Pracownik LGR
11	Informacja o bieżących wydarzeniach na obszarze LGR	Strona www, lokalna prasa	Członkowie LGR, lista malingowa, społeczność lokalna gmin,	Dyrektor Biura LGR Pracownik LGR

Załącznik nr 9.

Harmonogram konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR

Lp.	Środek 4.1 Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały	
		I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV
1	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	-	-	-	X	X	X	X	X	X	-	-	-
2	Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem	-	-	-	X	X	X	X	X	X	-	-	-
3	Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa	-	-	-	X	X	X	X	X	X	-	-	-
4	Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej	-	-	-	X	X	X	X	X	X	-	-	-

12. ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY WŁASNEJ FUNKCJONOWANIA LGR

Ze względu na wieloletni okres programowania założeń strategicznych oraz związaną z tym trudną przewidywalność trendów gospodarczych, zmian prawnych, politycznych i społecznych, zarówno na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich, jak i na terenie całego kraju, LSROR powinna być elastyczna i otwarta na korekty. Funkcjonowanie LGR i realizacji LSROR powinny być stale monitorowane, oceniane i weryfikowane w zależności od zmian zasobów obszaru oraz tych, zachodzących w otoczeniu zewnętrznym. Taki proces wdrażania dokumentu, możliwość wprowadzania korekt oraz jego regularna aktualizacja, pozwoli na sprawne i elastyczne reagowanie na pojawiające się rozbieżności pomiędzy jego założeniami a efektami realizacji poszczególnych operacji, co zagwarantuje elastyczność i ciągłość realizacji strategii i w konsekwencji osiągnięcie zamierzonych celów. Tylko odpowiednio wczesne reagowanie na pojawiające się szanse i zagrożenia zapewni obszarowi objętemu LSROR silną pozycję i stanowić będzie o jego atrakcyjności na szczeblu ponadregionalnym.

Mając na względzie wagę działań monitoringowych i ewaluacyjnych LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” podjęła starania o opracowanie sprawnego systemu monitorowania oraz oceny funkcjonowania LGR i wdrażania LSROR, pozwalającego na szybki wgląd w postępy prowadzonych działań oraz obiektywną ocenę ich wyników (ewaluacja). Skutecznie działające systemy monitoringu i ewaluacji pozwalają ponadto na utrzymanie odpowiednich proporcji strumieni środków finansowych kierowanych na poszczególne operacje, co ma ważne znaczenie w sytuacji ograniczonej puli tych środków.

Kompetencyjny zakres odpowiedzialności w LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Ip	Organ	Skład	Zakres kompetencji	Podległość	Realizowane zadania
1	Walne Zebranie Członków (WZC)	Członkowie Stowarzyszenia	Najwyższa władza Stowarzyszenia	samorządny i samostanowiący podmiot działający w ramach ustawy o stowarzyszeniach	Wybór władz, dokonywanie zmian w zapisach statutu i regulaminach działania organów Stowarzyszenia, zatwierdzanie LSROR, regulaminu

					organizacyjnego Komitetu i innych zastrzeżonych dla kompetencji WZC
2	Zarząd LGR	Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Sekretarz Skarbnik Członek Zarządu Członek Zarządu 4-10 osób	Bieżące kierowanie działalnością Stowarzyszenia pomiędzy WZC, reprezentacja Stowarzyszenia na zewnątrz	podlega WZC, kieruje się wskazaniami Komisji Rewizyjnej	Kierowanie bieżącą działalnością LGR, wdrażanie programów przewidzianych w LSROR, Wytyczanie i realizacja polityki katrowej, Bieżący nadzór nad księgowością, Zapewnianie wsparcia działalności Komisji Rewizyjnej i Komitetu LGR Reprezentowanie LGR na zewnątrz Raport ewaluacyjny LSROR - ex-ante
3	Komitet LGR	10-15 osób wybieranych przez WZC	wyбір operacji dofinansowanych w ramach LSROR,	Podlega WZC	Ocena zgodności wniosku z celami LSROR, ocena punktowa wniosków, zatwierdzenie listy operacji, nadzór nad przygotowaniem konkursu, Raport ewaluacyjny LSROR - ex-post
4	Komisja Rewizyjna LGR	3 osoby wybierane przez WZC	nadzór i kontrola bieżącej działalności stowarzyszenia,	Podlega WZC	Nadzór nad bieżącą działalnością Stowarzyszenia, kontrola działań Zarządu, kontrola finansów i realizacji celów, przygotowanie wniosku o udzielenie absolutorium ustępującym władzom stowarzyszenia.

					Raport ewaluacyjny LSROR - mid-term
5	Biuro LGR	Dyrektor biura 5-6 pracowników	Wykonywanie zadań stawianych przez Zarząd	Zarządowi LGR	Realizowanie zadań powierzonych przez Zarząd LGR, wsparcie zadań realizowanych przez KR i Komitet LGR, nadzór nad pracownikami, nadzór na zadaniami bieżącymi stowarzyszenia.

12.1. Monitoring

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGR oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. W trakcie podejmowania działań monitoringowych zostaną wzięte pod uwagę, nie tylko wskaźniki oraz dane statystyczne, ale także opinie i odczucia mieszkańców obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” uzyskane dzięki badaniom opinii publicznej. Monitoring realizacji LSROR będzie więc miał charakter zarówno obiektywny (analiza danych), jaki i subiektywny (badanie opinii), co zapewni całościowy nadzór nad wdrażaniem strategii, sprawną identyfikację pojawiających się zmian i umożliwi modyfikowanie przyszłych działań pozwalające na osiągnięcie zakładanych celów w przyszłości.

Proces monitoringu będzie obejmował:

1. **Monitorowanie rzeczowej realizacji LSROR** polegającej głównie na;
 - analizie stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników wykonalności celów strategii,
 - monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów z beneficjentami i wizji lokalnych na miejscu realizacji operacji.
2. **Monitorowanie wydatkowania środków** na poszczególne operacje i działania własne LGR;

3. **Przegląd procedur wewnętrznych wdrażania** umożliwiających uzyskanie informacji dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności personelu zaangażowanego w realizację LSROR. Przegląd procedur wewnętrznych LGR dokonywany będzie corocznie.

W procesie monitorowania funkcjonowania LGR i wdrażania LSROR przyjęto następujące **metody gromadzenia informacji**:

- raporty pisemne i sprawozdania z działalności LGR, protokoły z posiedzeń Komitetu oraz sprawozdania z realizacji operacji wybranych do finansowania przez LGR,
- analiza dokumentów merytorycznych i finansowych dostępnych w biurze LGR,
- uwagi, wnioski i opinie mieszkańców dotyczące analizowanych aspektów wdrażania LSROR, zgłaszane w ramach różnych form komunikowania się LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” ze społecznością lokalną (opisane w poprzednim rozdziale),
- sprawozdania ze spotkań z beneficjentami służących przeglądowi postępu prac i osiągniętych rezultatów w stosunku do planów,
- badania ankietowe przeprowadzane wśród partnerów LGR oraz wśród beneficjentów operacji dofinansowanych w ramach LSROR.

Zasady wdrażania systemu monitorowania

Wyniki monitoringu w formie corocznego sprawozdania, sporządzane po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, będą podstawą do opracowania raportu ewaluacyjnego.

Za proces monitorowania działalności LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” i wdrażania LSROR jest odpowiedzialny Zarząd LGR. Przeprowadzenie badań wymagających profesjonalnego przygotowania, Zarząd LGR może zlecać ekspertom zewnętrznym. Do przygotowania sprawozdania monitoringowego zostanie oddelegowany pracownik biura LGR, który dokona analizy dokumentów, stopnia osiągnięcia wskaźników, przeprowadzi wywiady z beneficjentami. Gotowe sprawozdanie zostanie przedłożone Zarządowi LGR w celu jego zatwierdzenia lub skierowania do poprawek. Zaakceptowane sprawozdanie z monitoringu Zarząd przedstawia na Walnym Zebraniu Członków, a także podaje do wiadomości mieszkańców obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” umieszczając je na stronie internetowej LGR.

W oparciu o sprawozdanie monitoringowe będzie sporządzany raport ewaluacyjny, który posłuży do usprawnienia działalności LGR oraz aktualizacji LSROR.

12.2. Ewaluacja

Ewaluacja jest oceną efektywności, skuteczności oddziaływania, trwałości i zgodności funkcjonowania LGR i realizacji LSROR w kontekście założonych celów. Wiąże się ona z analizą i oceną informacji pochodzących z monitoringu, mając na celu określenie i wytłumaczenie efektów podjętych działań, co zostanie wykorzystane do lepszego planowania przyszłych działań.

Ewaluacja przeprowadzana będzie w oparciu o następujące kryteria:

1. **Trafność/adekwatność/odpowiedniość** – zgodność celów i zastosowanych narzędzi strategii z problemami i kwestiami społeczno-ekonomicznymi, które strategia miała rozwiązać na danym terytorium.
2. **Efektywność/wydajność** –relacje między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami danej operacji.
3. **Skuteczność** – stopień realizacji zakładanych celów, skuteczność użytych narzędzi oraz wpływ czynników zewnętrznych na efekty końcowe.
4. **Użyteczność** – stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji.
5. **Trwałość** – ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio- i długookresowej.

Zasady i sposób dokonywania ewaluacji działalności LGR i realizacji LSROR, ze względu na wagę tej sprawy, będą uregulowane odpowiednią uchwałą Walnego Zebrania Członków LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”. Posiadanie takiej uchwały będzie gwarancją i świadectwem, że LGR rzeczywiście stosuje deklarowane w LSR zasady ewaluacji.

W ramach zarządzania strategią ewaluacja będzie prowadzona w układzie standardowym i będzie się składać z trzech faz:

1. **Ewaluacji *ex-ante*** odnoszącej się do środków i operacji będących dopiero w fazie planowania i podejmowania decyzji o ich realizacji w ramach wdrażania LSROR. Celem dokonywania ewaluacji *ex-ante* jest ocena na ile planowane działania są trafne (biorąc pod uwagę potrzeby) oraz spójne (co do celów i sposobu realizacji strategii). Badanie pozwala na wykrycie możliwych do wystąpienia trudności w realizacji danej operacji i w konsekwencji jest próbą odpowiedzi na pytanie, jak te trudności rozwiązać. Organem odpowiedzialnym za wykonanie ewaluacji *ex-ante* jest

Zarząd LGR. Istotą ewaluacji *ex-ante* będzie sporządzenie analizy w stosunku do każdej planowanej operacji obejmującej:

- cel realizacji,
- opis operacji,
- opis spodziewanych efektów,
- zakres osiągniętych celów określonych w LSROR przez daną operację,
- adekwatność do założeń strategii,
- grupę docelową,
- przygotowanie projektu operacji w kontekście wewnętrznej spójności i logiki planowania,
- źródła finansowania operacji wraz ze wskazaniem środków na ewentualne prefinansowanie (jeśli dotyczy),
- uzasadnienie wyboru działań pod kątem ich celowości i efektywności.

Powyższa analiza musi być niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, zaopiniowana przez Komisję Rewizyjną. W przypadku braku uzyskania opinii wymóg jej zaczerpnięcia uważa się za spełniony.

2. Ewaluacji *mid-term* dokonywanej w trakcie realizacji strategii, mającej na celu ocenę działań realizowanych dotychczas. Istotą tej ewaluacji jest analiza osiągniętych dotychczas rezultatów i pierwsza ocena działalności LGR oraz wdrażania LSROR. Jej rolą jest również ocena poczynionych na etapie programowania założeń, zwłaszcza celów, wskaźników oraz kontekstu realizowanych przedsięwzięć. Jest to szczególnie ważne, gdyż zmiana warunków społeczno-gospodarczych może spowodować dezaktualizację diagnozy, która była punktem wyjścia dla formułowania celów oraz wskaźników. W konsekwencji wyniki takiej ewaluacji mogą być podstawą do modyfikacji działań oraz aktualizacji przyjętych założeń.

Ewaluacja *mid-term* w dużej mierze opiera się na danych dostarczanych przez monitoring, więc jej jakość warunkowana jest ich zakresem i rzetelnością. W trakcie realizacji LSROR Komisja Rewizyjna dokona ewaluacji *mid-term* minimum dwukrotnie.

3. Ewaluacji *ex-post* zostanie przeprowadzana po zakończeniu programu, ale nie później niż dwa lata po zakończeniu okresu programowania. Celem ewaluacji *ex-post* jest zbadanie jak długotrwałe są efekty realizowanych operacji, czyli całościowa

ocena skuteczności, efektywności, trwałości i użyteczności podjętych działań. Ewaluacji poddany zostanie w szczególności:

- stopień realizacji środków planowanych w ramach LSROR (ilość i rodzaj zrealizowanych operacji oraz ilość wydatkowanych środków w stosunku do założeń),
- poziomu realizacji wskaźników zakładanych dla poszczególnych celów,
- wpływu zrealizowanych operacji na osiągnięcie przyjętych celów ogólnych i celów szczegółowych strategii,
- stopień realizacji zaplanowanego budżetu i harmonogramu LSROR,
- adekwatność stosowanych kryteriów wyboru operacji w stosunku do zakładanych celów strategii.

Ewaluacja będzie także obejmowała zagadnienia związane z **jakością partnerstwa** oraz **sprawnością funkcjonowania LGR**, w szczególności obejmie ocenę: rozwoju ilościowego partnerstwa, aktywności członków LGR, sprawności funkcjonowania organów LGR, działalności biura LGR i efektywności pracy poszczególnych pracowników, skuteczności stosowanych procedur, sprawności przepływu informacji oraz sprawności podejmowania decyzji. Ważnym elementem ewaluacji będzie także **ocena społecznego odbioru** LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”, poziomu akceptacji i społecznego zaufania oraz postrzegania przez mieszkańców roli i wpływu Stowarzyszenia na rozwój obszaru.

Ewaluacji *ex-post* dokona Komitet przy współpracy z Komisją Rewizyjną, która opracuje raport zawierający wnioski i rekomendacje dotyczące ewentualnej aktualizacji strategii oraz poprawy działalności LGR. Przy opracowaniu raportu będzie wykorzystywana pomoc biura LGR, z zastrzeżeniem prowadzenia własnych analiz bądź zasięgnięcia opinii niezależnych ekspertów w przypadku wystąpienia sprzeczności z zasadą bezstronności (np. ocena pracowników biura LGR przez nich samych).

Raport ewaluacyjny będzie zawierał przede wszystkim:

- wykaz operacji zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich,
- opis bezpośrednich efektów operacji i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie planowania,

- analizę dotyczącą wpływu zrealizowanych operacji na osiągnięcie celów określonych w LSROR,
- wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania LGR, które zapewnią wyższą efektywność działania i lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSROR.

Raport będzie przedmiotem debaty podczas Walnego Zebrania Członków, a także, zgodnie z zasadą jawności funkcjonowania LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”, będzie podany do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie na stronie internetowej partnerstwa. Dodatkowo raport ewaluacyjny będzie upowszechniany w formie prezentacji ustnej i multimedialnej jego wyników na konferencjach, seminariach, spotkaniach z mieszkańcami itp. Podczas przygotowywania prezentacji raportu respektowany będzie fakt uczestnictwa reprezentantów różnych sektorów w realizacji LSROR, w związku z czym uwzględniona zostanie różna percepcja potencjalnych odbiorców wyników ewaluacji. Takie podejście umożliwi zapoznanie się z wynikami ewaluacji wszystkich zainteresowanych mieszkańców obszaru LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”, a także skomentowanie sformułowanych wniosków, co przyczyni się do wzrostu poczucia współodpowiedzialności za realizowane działania wdrożeniowe.

Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane przez Walne Zebranie Członków i Zarząd **do podejmowania decyzji w sprawie:**

- aktualizacji i zmian w LSROR w sposób opisany poniżej,
- zmian funkcjonowania LGR (np. zmiany procedur, regulaminów lub nawet statutu LGR),
- reorganizacji biura LGR (np. zmiany liczby lub rodzaju stanowisk, zmiany zakresu obowiązków na poszczególnych stanowiskach, zmiany warunków techniczno-lokalowych),
- prowadzenia polityki kadrowej (np. dokonanie zmian kadrowych, stosowanie środków motywacyjnych, przyznawanie nagród dla personelu biura),
- zmian personalnych w składzie organów LGR (np. Zarządu lub Komitetu),
- prowadzenia polityki promocyjnej LGR, poszerzania składu LGR oraz podejmowania działań integrujących partnerstwo.

Rzetelna i obiektywna ewaluacja funkcjonowania LGR i wdrażania LSROR przyczyni się do:

1. Poprawy **planowania**, czyli;

- zagwarantowania racjonalnego uzasadnienia dla danej interwencji poprzez zweryfikowanie jego spójności zewnętrznej, przystawalności celów do potrzeb i problemów,
- zapewnienia wydajnej, racjonalnej i skutecznej alokacji zasobów poprzez zweryfikowanie logiki interwencji, racjonalności wyznaczonych celów, spójności zewnętrznej planowanej strategii.

2. Poprawy **wdrażania i kontroli jakości** poprzez;

- poprawienie istniejącej struktury, procedur i procesu działalności LGR oraz zarządzania realizacją strategii,
- minimalizowanie negatywnych efektów ubocznych zarządzania opartego na wynikach,
- podnoszenie efektywności dostarczania działań poprzez weryfikowanie, na ile operacje realizują zakładane cele, jaka jest jakość produktów.

3. Wzmocnienia **odpowiedzialności** dzięki informowaniu szerszej opinii publicznej o skuteczności i wydajności działań wdrożeniowych;

4. Wspierania procesów **uczenia się** poprzez;

- wyjaśnianie czynników i procesów warunkujących działania, ich sukces lub porażkę (w tym także czynników ubocznych),
- weryfikowanie teorii leżących u podstaw danych polityk, programów, projektów,
- wyciąganie wniosków dla innych programów i projektów, promowanie dobrych wzorców.

4. Wzmocnienia partnerstwa i poczucia współwłasności przez realizowanie zasady *empowerment*, aktywizowanie i wzmacnianie powiązań, relacji, współpracy, interakcji między członkami, partnerami LGR i mieszkańcami obszaru Wielkich Jezior Mazurskich.

Kryteria wdrażania LSROR podlegające ocenie :

Ip	Elementy oceniane wykonawca	Oceniany okres	Kryteria oceny	Metody oceny	Sposób wykonania wniosków pokontrolnych
1	<p>Realizowanie celów LSROR, wypełnianie wskaźników realizacji celów</p> <p>Komitet LGR</p> <p>Organ współpracujący – Biuro LGR</p>	Raz na pół roku	<p>Poziom realizacji wskaźników dla poszczególnych zakresów działań.</p> <p>Liczba składanych wniosków na poszczególne operacje.</p> <p>Wnioskowne kwoty wsparcia.</p> <p>Liczba otrzymanych punktów według lokalnych kryteriów wyboru operacji.</p> <p>Liczba operacji w wyniku realizacji których powstaną nowe miejsca pracy.</p>	<p>Zestawienia zbiorcze wskaźników realizacji po podpisaniu umów o dofinansowanie przez UM</p> <p>Analiza najczęściej popełnianych błędów w składanych wnioskach</p>	<p>Zmiana punktacji oceny operacji</p> <p>Weryfikacja kart oceny operacji</p> <p>Informacja kierowana do potencjalnych beneficjentów</p> <p>Strona www</p>
2	<p>Ocena realizacji projektu „Mazurskie Centrum Wędkarstwa”</p> <p>Zarząd LGR</p>	Raz na pół roku	<p>Odsetek operacji realizowanych we wsparciu środka 4.1.3 i 4.1.2</p> <p>Liczba tworzonych łowisk specjalnych</p>	<p>Zestawienia zbiorcze efektów realizacji operacji opracowanych na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych w LGR</p>	<p>Dodatkowe szkolenia aktywizujące społeczności lokalne</p> <p>Weryfikacja założeń programu</p>
3	<p>Ocena realizacji subprogramu „Mazurskie Wody”</p> <p>Zarząd LGR</p> <p>Komisja Rewizyjna</p>	Do końca lutego każdego roku	<p>Odsetek operacji realizowanych we wsparciu środków 4.1;4.2;4.3;4.4</p>	<p>Zestawienia zbiorcze efektów realizacji operacji opracowanych na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych w LGR</p>	<p>Dodatkowe szkolenia aktywizujące społeczności lokalne</p> <p>Weryfikacja założeń subprogramów</p>
4	<p>Ocena realizacji subprogramu „Mazurskie Ryby”</p> <p>Zarząd LGR</p>	Do końca lutego każdego roku	<p>Odsetek operacji realizowanych we wsparciu środków 4.1;4.2;4.3;4.4</p>	<p>Zestawienia zbiorcze efektów realizacji operacji opracowanych na podstawie wniosków o dofinansowanie</p>	<p>Dodatkowe szkolenia aktywizujące społeczności lokalne</p> <p>Weryfikacja założeń</p>

	Komisja Rewizyjna			składanych w LGR	subprogramów
5	Ocena realizacji subprogramu „Mazurska Sołeczność” Zarząd LGR Komisja Rewizyjna	Do końca lutego każdego roku	Odsetek operacji realizowanych we wsparciu środków 4.1;4.2;4.3;4.4	Zestawienia zbiorcze efektów realizacji operacji opracowanych na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych w LGR	Dodatkowe szkolenia aktywizujące społeczności lokalne Weryfikacja założeń subprogramów
6	Ocena realizacji programu zintegrowanej promocji Zarząd LGR Komisja Rewizyjna	co najmniej raz na 6 m-cy	Odsetek operacji wpisujących się w program zintegrowanej promocji obszaru Poziom wykorzystania środków wewnętrznych LGR poświęconych na realizację programu zintegrowanej promocji Udział w przewidzianych imprezach promocyjnych	Zestawienia zbiorcze efektów realizacji operacji opracowanych na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych w LGR Sprawozdania z działalności stowarzyszenia	Weryfikacja programu zintegrowanej promocji Zmiana podmiotu realizującego zadania promocyjne
7	Ocena okresowa realizacji budżetu w ramach poszczególnych zakresów operacji Zarząd LGR Komisja Rewizyjna	Do 30 marca każdego roku	Odsetek wykorzystania budżetu na poszczególne zakresy działań	Okresowe sprawozdania z realizacji LSROR opracowane na podstawie informacji z UM o podpisanych umowach na dofinansowanie	Przesunięcia środków pomiędzy zakresami, wraz z aktualizacją LSROR i aneksowaniem umowy o realizację LSROR

Elementy funkcjonowania LGR podlegające ocenie

Ip	Zakres oceny	Oceniany okres	Kryteria oceny	Metody oceny	Sposób wykonania wniosków pokontrolnych
1	Wsparcie informacyjne społeczności lokalnych w zakresie LSROR i założeń osi 4 PO Ryby	Dwa razy w roku	Liczba przeprowadzonych szkoleń zbiorowych Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i seminariach	Listy obecności ze szkoleń zbiorowych Ankiety wypełniane przez osoby indywidualne	Dodatkowe szkolenia dla pracowników Biura LGR Wymiana kadry pracowniczej

			Liczba przeszkolonych osób (certyfikaty)		
2	Wsparcie beneficjentów w Procesie aplikacyjnym	Zawsze po zakończeniu konkursu	Liczba kompletnych wniosków złożonych do oceny Komitetu Odsetek wniosków uzyskujących wsparcie po weryfikacji UM	Sprawozdania z konkursów Informacje z UM dotyczące podpisanych umów o dofinansowanie	Dodatkowe szkolenia dla pracowników Biura LGR, Weryfikacja kart informacyjnych projektów Wymiana kadry pracowniczej
3	Wsparcie pracy Komitetu LGR podczas oceny wniosków	Dwa razy w roku	Ocena punktowa przez członków Komitetu	Ankieta oceniająca pracę Biura LGR wypełniana przez członków Komitetu	Dodatkowe szkolenia pracowników Weryfikacja procedur oceny wniosków
4	Funkcjonowanie polityki Informacyjnej	Jeden raz w roku	Ilość mediów zamieszczających informacje o konkursach Bieżące aktualizowanie stron internetowych Poziom informacji o aktywności innych podmiotów	Sprawozdanie Dyrektora Biura LGR, Ankiety oceny pracy pracownika LGR	Weryfikacja założeń polityki informacyjnej Wymiana kadry pracowniczej Zmiana podmiotu świadczącego usługi Wykorzystanie sankcji przewidzianych w Kodeksie Pracy
5	Wsparcie programu zintegrowanej promocji obszaru LGR	Jeden raz w roku	Utrzymywanie stałego kontaktu z samorządami lokalnymi i podmiotami realizującymi operacje wskazane w LSROR, Bieżąca aktualizacja bazy informacyjnej dotyczącej imprez i inicjatyw promocyjnych w regionie, kraju i za granicą	Sprawozdanie Dyrektora Biura LGR, Ankiety oceny pracy pracownika LGR	Wymiana kadry pracowniczej Zmiana podmiotu świadczącego usługi Wykorzystanie sankcji przewidzianych w Kodeksie Pracy

6	Prowadzenie księgowości oraz przestrzeganie zasad polityki finansowej	Jeden raz w roku. Do 30.marca każdego roku	Bilans i Rachunek zysków i strat	Sprawozdanie Finansowe	Wymiana kadry pracowniczej Wykorzystanie sankcji przewidzianych w Kodeksie Pracy
7	Wykonanie zadań w zakresie gospodarki biurowej	Jeden raz w roku. Do 30.marca każdego roku	Księgi ewidencyjne	Sprawozdanie Dyrektora biura LGR,	Wymiana kadry pracowniczej Wykorzystanie sankcji przewidzianych w Kodeksie Pracy

12.3. Aktualizacja LSROR

Aktualizacja strategii rozwoju obszaru „Wielkich Jezior Mazurskich” będzie podejmowana nie częściej niż raz do roku, przed złożeniem kolejnego wniosku o finansowanie LSROR na rok następny, tj. do końca września danego roku, w przypadku, kiedy coroczny raport ewaluacyjny wykaże konieczność weryfikacji zapisów strategii.

W tym samym okresie, Zarząd LGR dokona analizy wdrażania strategii pod kątem jej adekwatności do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Podstawą analizy będą nie tylko roczne raporty i sprawozdania z realizacji strategii, ale przede wszystkim uwagi, wnioski i opinie mieszkańców zgłoszone listownie lub pocztą elektroniczną do Biura LGR, wyrażone w trakcie spotkań i szkoleń, czy w artykułach prasowych. W Biurze LGR będą zbierane, podobnie jak to miało miejsce przy opracowywaniu LSROR, fisze projektowe co pozwoli na rozpoznanie aktualnych potrzeb w zakresie realizacji operacji. W przypadku, gdy analiza wykaże niedostosowanie przyjętej strategii do sytuacji obszaru i oczekiwań mieszkańców, Zarząd będzie zobligowany podjąć działania zmierzające do jej aktualizacji.

Szeroki udział partnerów LGR i mieszkańców w procesie aktualizacji LSROR będzie zapewniony poprzez stosowanie podobnych form konsultacji społecznych, zbierania informacji i tworzenia nowych propozycji, jak miało to miejsce w procesie przygotowania strategii. Będą to w szczególności:

- spotkania i debaty publiczne,
- sondaże społeczne przeprowadzane przy pomocy ankiet i fisz projektowych, pozwalające zbadać opinie mieszkańców odnośnie zakresu i rodzaju zmian, jakie należy wprowadzić w LSROR,

– warsztaty z udziałem przedstawicieli trzech sektorów partnerstwa.

Uwagi i wnioski mieszkańców będą zbierane ponadto za pośrednictwem **forum internetowego** działającego na stronie LGR, a praca nad zdefiniowaniem koniecznych zmian LSROR będzie możliwa w ramach utworzonych, z udziałem zainteresowanych mieszkańców i ekspertów, **grup roboczych**. Ponadto przez cały okres wdrażania LSROR w ramach Biura LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” będzie działał **punkt konsultacyjny**, który będzie wykorzystany w procesie gromadzenia informacji umożliwiających sprawną i rzeczową aktualizację strategii. W punkcie konsultacyjnym będzie można otrzymać szczegółowe informacje i wyjaśnienia dotyczące procesu aktualizacji LSROR oraz składać uwagi i propozycje w tym zakresie.

Ostateczną decyzję w sprawie aktualizacji i zmian LSROR będzie podejmowało Walne Zebranie Członków LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*”.

13. SPÓJNOŚĆ LSROR Z DZIAŁANAMI I OPERACJAMI PLANOWANYMI DO REALIZACJI NA OBSZARZE OBJĘTYM LSROR W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW I STRATEGII

Komplementarność LSROR z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji na obszarze działania LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” w ramach lokalnych programów i strategii oraz z tymi, planowanymi do realizacji przez funkcjonującą na analizowanym obszarze lokalną grupę działania (LGD 9) przedstawiono w tabeli 13.1. Należy zaznaczyć, że LGR zamierza ubiegać się także o środki na realizację operacji spójnych z celami LSROR w ramach innych programów. Zakres tematyczny tych operacji oraz przewidywane źródło finansowania również zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 13.1. Komplementarność LSROR w stosunku do działań i operacji planowanych do realizacji w ramach innych programów i strategii, w tym do działań realizowanych przez LGD 9

Cele LSROR LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”	Operacje realizowane i planowane do realizacji przez LGD 9	Cele strategiczne/operacyjne lokalnych dokumentów strategiczych	Cele/działania/przedsięwzięcia programów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego
1	2	3	4
<p><u>Cel szczegółowy 1.1</u></p> <p><i>Działania na rzecz zorganizowania zintegrowanego systemu ochrony zbiorników wodnych</i></p>	<p>1. Badania i analizy środowiska przyrodniczego i cieków wodnych.</p>	<p>1. Kontynuacja inwestycji związanych z ochroną Wielkich Jezior Mazurskich; porządkowanie gospodarki odpadami (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Giżycko na lata 2004-2013).</p> <p>2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej; poprawa infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Miłki 2004-2013).</p> <p>3. Kanalizacja i wodociągi na terenach wiejskich; rozwiązanie problemu gospodarki odpadami (Strategia Rozwoju Gminy Ryn 2000-2010).</p> <p>4. Utrzymanie nieskażonego i czystego środowiska naturalnego (Program Rozwoju Gminy Wydminy na lata 2002-2015),</p> <p>5. Zwiększenie poziomu skanalizowania gminy (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Budry 2004-2013).</p> <p>6. Budowa i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków; budowa międzygminnego zakładu składowania i utylizacji odpadów stałych (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pozezdrze 2004-2013).</p> <p>7. Budowa i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, poprawa jakości powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Węgorzewo 2004-2013).</p> <p>8. Rozbudowa systemu kanalizacyjnego na obszarze zabudowy zwartej; wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni na obszarach rozproszonych; wdrożenie systemu segregacji odpadów na terenie całej gminy; likwidacja dzikich wysypisk śmieci; stworzenie warunków do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016).</p>	<p>1. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej (PO IiŚ, działanie 5.4)</p> <p>2. Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska przez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska (RPO WiM, działanie 6.1)</p> <p>3. Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami (RPO WiM, działanie 6.2)</p>

1	2	3	4
<p><u>Cel szczegółowy 1.2</u></p> <p>Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę parkingów, chodników lub oświetlenia publicznego, 2. Wytyczenie i oznakowanie szlaków turystycznych, 3. Budowa i oznakowanie punktów widokowych, obiektów obserwacyjnych, grodzisk, kopców wartowniczych oraz miejsc wypoczynkowych przy Mazurskich Traktach, 4. Zagospodarowanie brzegów jezior i rzek dla potrzeb rekreacji i turystyki (plaże, miejsca postojowe i biwakowe, pomosty, przystanie, bazy żeglarskie), 5. Budowa i wyposażenie miejsc rekreacyjnych oraz placów zabaw dla dzieci. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016), 2. Rozbudowa infrastruktury technicznej i społecznej (Strategia Rozwoju Gminy Giżycko 2000-2015) 3. Poprawa warunków życia społeczeństwa (Strategia Rozwoju Gminy Giżycko 2000-2015) 	
<p><u>Cel szczegółowy 1.3</u></p> <p>Wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami jezior</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie Mazurskiego Centrum Wędkarstwa w oparciu o łowiska specjalne, 2. Odnowa, waloryzacja regionalnych zasobów przyrodniczych fauny i flory. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej(PO Ryby, środek 3.2)
<p><u>Cel szczegółowy 1.4</u></p> <p>Rozwój infrastruktury związanej z gospodarczym wykorzystaniem zasobów jezior</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wytyczenie i oznakowanie nowych oraz odnowienie istniejących szlaków turystycznych, 2. Organizowanie i oznakowanie i wypromowanie ścieżek rowerowych, 3. Organizowanie, oznakowanie i wypromowanie ścieżek spacerowo- rekreacyjnych, ścieżek rekreacyjno-przyrodniczych, 4. Zagospodarowanie brzegów jezior i rzek dla potrzeb rekreacji i turystyki. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Giżycko 2004-2013). 2. Kompleksowe uzbrojenie terenu pod inwestycje (Strategia Rozwoju Gminy Kruklanki 2004-2013). 3. Zwiększenie dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu (Zintegrowany Program Rozwoju Powiatu Węgorzewskiego na lata 2007-2013). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki (PO RPW, działanie 5.1) 2. Promocja turystycznych walorów Polski (PO IG, działanie 6.3) 3. Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym (PO IG, działanie 6.4) 4. Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej (PO RPW, działanie 3.2) 5. Trasy rowerowe (PO RPW, działanie 5.2) 6. Wzrost potencjału turystycznego (RPO WiM, działanie 2.1)

1	2	3	4
<p><u>Cel szczegółowy 2.1</u></p> <p><i>Wspieranie aktywności gospodarczej i innowacyjnej mieszkańców, w tym głównie związanej z sektorem rybackim</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie punktów poradnictwa zawodowego oraz doradztwa prawnego i obywatelskiego dla mieszkańców obszaru LGD 9. 2. Organizowanie szkoleń na temat różnicowania działalności gospodarczej, w tym z zakresu agroturystyki, produkcji żywności ekologicznej, usług rękodzieła i twórczości ludowej. 3. Organizowanie wystaw, seminariów i konferencji dla rolników, mikroprzedsiębiorców i twórców ludowych. 4. Przeprowadzenie analizy potencjału społecznego, gospodarczego i kulturowego oraz opracowanie koncepcji rozwoju gospodarczego obszaru LGD9. 5. Rozwój sektora MSP w zakresie usług bytowych i produkcyjnych. 6. Wspieranie bazy związanej z turystyką i wypoczynkiem oraz produkcją energii odnawialnej i przetwórstwem żywności ekologicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych form aktywności gospodarczej na terenie gminy (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016), 2. Stworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości (Strategia Rozwoju Gminy Giżycko 2000-2015), 3. Stworzenie odpowiednich warunków i struktur dla rozwoju aktywności ludzi przedsiębiorczych (Program Rozwoju Gminy Wydminy na lata 2002-2015), 4. Poprawa warunków bytowych społeczeństwa poprzez rozwój i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Węgorzewo do 2015 r.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w chów i hodowlę ryb (PO Ryby, środek 2.1) 2. Rybołówstwo śródlądowe (PO Ryby, środek 2.4) 3. Inwestycje w zakresie przetwórstwa (PO Ryby, środek 2.5) 4. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich (PO KL, działanie 6.3) 5. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji (PO KL, działanie 7.3) 6. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich (PO KL, działanie 9.5) 7. Inicjowanie działalności innowacyjnej (PO IG, działanie 3.1)
<p><u>Cel szczegółowy 2.2</u></p> <p><i>Tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych (sektora rybackiego, handlowego i gastronomicznego), organizacji pozarządowych</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie szkoleń z zakresu tworzenia stowarzyszeń, grup producenckich, klastrów oraz ich sieci. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie inicjatyw producentów rolnych mających na celu specjalizację produkcji i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym (PO IG, działanie 5.1).

<i>i samorządów</i>			
1	2	3	4
<p><u>Cel szczegółowy 2.3</u></p> <p><i>Wspieranie inicjatyw społecznych i edukacja na rzecz zrównoważonego wykorzystania obszaru Wielkich Jezior Mazurskich</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań związanych z edukacją ekologiczną; akcje związane z ochroną środowiska, pikniki ekologiczne, kampanie, konkursy, olimpiady wiedzy. 2. Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów dotyczących projektowania przestrzeni kulturowej obszaru LGD 9 dla pracowników jednostek samorządowych oraz osób z nimi współpracującymi. 3. Wytyczanie, oznakowanie i promocja edukacyjnych ścieżek tematycznych. 4. Organizacja imprez i rajdów, w szczególności w oparciu o Mazurskie Trakty. 5. Organizowanie i wypromowanie cyklicznych imprez integracyjnych i obrzędów ludowych (biesiady, jarmarki, plenery, dożynki), festiwale. 6. Organizowanie cyklicznych konkursów np. na najbardziej zadbaną posesję i obejście gospodarcze, dziedzictwo kulinarne, pamiątka regionalna, inicjatywy społeczne, inne. 7. Tworzenie Centrów Aktywności Kulturowej i Produktu Lokalnego. 8. Zakładanie kawiarenek internetowych, szkolenia z zakresu narzędzi e-learningowych dla dzieci i osób dorosłych. 9. Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów na temat: ochrony środowiska, „czytania” przestrzeni kulturowej, produkcji żywności ekologicznej, różnicowania działalności gospodarczej, rękodzieła i twórczości ludowej, usług turystycznych. 10. Tworzenie warunków dla rewitalizacji i rozwoju lokalnej twórczości artystycznej i rzemiosła; promocja lokalnej twórczości ludowej i artystycznej, opracowanie kanałów dystrybucji. 11. Organizowanie warsztatów dla dorosłych i dla dzieci – kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła ludowego, np. garncarstwo, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój oferty edukacyjnej; Tworzenie warunków, promocja i rozwój inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne mieszkańców (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016). 2. Integracja i aktywizacja mieszkańców miasta i gminy (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Węgorzewo do 2015 r.). 3. Wzrost aktywności społecznej (Zintegrowany Program Rozwoju Powiatu Węgorzewskiego na lata 2007-2013). 4. Podniesienie standardu i zwiększenie dostępności obiektów oświaty i kultury oraz obiektów sportowych (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Giżycko 2000-2015). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne (PO Ryby, środek 3.4).

	wikliniarstwo, koronkarstwo, rzeźba, malarstwo, kowalstwo. 12.Reaktywowanie świetlic wiejskich i kół gospodyń.		
--	---	--	--

1	2	3	4
<p><u>Cel szczegółowy 2.4</u></p> <p>Promocja obszaru Wielkich Jezior Mazurskich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja Mazurskich Traktów Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich, w tym utworzenie strony internetowej promującej obszar WJM; utworzenie zintegrowanej bazy informacji turystycznej, utworzenie punktów informacji turystycznej w wybranych świetlicach wiejskich; wydanie albumów, folderów, ulotek promujących obszar Wielkich Jezior Mazurskich (miejsca atrakcyjne turystycznie, imprezy cykliczne). 2. Oznakowanie i ochrona obiektów charakterystycznych dla budownictwa danego krajobrazu. 3. Rewitalizacja i rekonstrukcja zabytków, budynków i miejsc historycznych, pomników, cmentarzy, kapliczek, przydrożnych krzyży. 4. Promocja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (wydawnictwa i publikacje, reportaże filmowe, promocja w mediach). 5. Promocja rezerwatów i terenów chronionego krajobrazu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie lobby promocji turystycznej; Ryn – miastem uzdrowskim (Strategia Rozwoju Gminy Ryn 2000-2010). 2. Promocja zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych gminy (Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016). 3. Poprawa wizerunku gminy na zewnątrz (Strategia Rozwoju Gminy Giżycko 2000-2015). 4. Dbalność o spuściznę historyczną i kulturową regionu (Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Giżycko 2004-2013). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja województwa i jego oferty turystycznej (RPO WiM, działanie 2.2).

14. OKREŚLENIE ZASAD POSTĘPOWANIA UNIEMOŻLIWIAJĄCEGO NAKŁADANIE SIĘ POMOCY W PRZYPADKU, GDY LGR PLANUJE REALIZACJĘ OPERACJI I DZIAŁAŃ W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ

W okresie wdrażania LSROR, finansowanej w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, Lokalna Grupa Rybacka „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” zamierza ubiegać się także o środki z innych programów na realizację projektów komplementarnych do tych, które są przewidziane w ramach LSROR.

Przed rozpoczęciem realizacji przez LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” działań i operacji wpisujących się w cele LSROR lecz realizowanych w ramach innych programów, zostaną wdrożone procedury zabezpieczające przed nakładaniem się pomocy finansowej z różnych źródeł, obejmujące:

1. Zasady zatrudniania osób

Każda umowa o pracę zawierana przez LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” będzie określała:

- zakres obowiązków i zadań wykonywanych przez pracowników LGR, ze wskazaniem programu oraz projektu, na rzecz którego będą one wykonywane,
- kwotę wynagrodzenia ze wskazaniem programu, z którego pochodzi,
- wymiar czasu pracy przeznaczony na wykonywanie obowiązków i zadań w ramach poszczególnych programów i projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W przypadku osób zaangażowanych jednocześnie w realizację dwóch lub więcej programów, w umowie o pracę z tą osobą zostanie wskazany wymiar czasu pracy jaki ta osoba jest zobowiązana przeznaczyć na wykonanie zadań i obowiązków związanych z realizacją poszczególnych programów. Łączny wymiar czasu pracy nie może przekroczyć norm dopuszczonych w Kodeksie Pracy.

Każdy z pracowników będzie składał z wykonywanych w ramach pracy zajęć cykliczne raporty Dyrektorowi Biura, który będzie monitorował i nadzorował pracę, co pomoże w szybkim wykryciu ewentualnych błędów i wyjaśnieniu wątpliwości.

2. Obsługa bankowa poszczególnych projektów

LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” utworzy odrębne rachunki bankowe (lub subkonta) do obsługi każdego projektu realizowanego z pomocą środków pochodzących

z budżetu Unii Europejskiej. Taka sytuacja zapobiegnie przypadkowemu i nieprzemyślanemu wydatkowaniu środków.

3. Ewidencja księgową ponoszonych kosztów

Na każdym dokumencie księgowym stanowiącym dowód poniesienia kosztów będą w sposób trwały umieszczone informacje o tym, z jakiego programu te koszty zostały pokryte (nazwa programu, numer umowy o dofinansowanie, kwota). W przypadku kosztów współfinansowanych z dwóch lub więcej programów będzie podana informacja o tym, jaką część tego kosztu finansują poszczególne programy. Sposób podziału kosztu między poszczególne programy powinien być merytorycznie uzasadniony.

4. Zasady koordynacji projektów

Każdy projekt realizowany przez LGR „*Wielkie Jeziora Mazurskie*” z pomocą środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej będzie miał wyznaczonego Koordynatora odpowiedzialnego za prawidłową realizację projektu i wydatkowanie środków przed Zarządem LGR. W razie konieczności istnieje również możliwość zatrudnienia dodatkowych pracowników do konkretnych projektów – zespołu zarządzającego projektem, odpowiedzialnego przed Koordynatorem. Oddzielenie stanowisk pracy zapobiegnie sytuacji współfinansowania tych samych działań z kilku źródeł.

Zarząd LGR zapewni sprawny przepływ informacji między zespołami realizującymi różne projekty organizując, co najmniej raz na kwartał, narady z udziałem wszystkich Koordynatorów projektów w celu przedstawienia postępów w realizacji projektów i ewentualnych problemów.

5. Analiza ryzyka

Każdy wniosek o przyznanie pomocy, przygotowywany przez LGR, będzie zawierał analizę ryzyka w zakresie możliwości nakładania się tej pomocy z pomocą, którą LGR uzyskało wcześniej z PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” lub innych programów oraz propozycje procedur, które należy zastosować w celu uniemożliwienia nakładania się pomocy.

Dzięki stosowaniu w/w zasad w LGR będzie istniała przejrzysta sytuacja odnośnie wszystkich realizowanych projektów oraz źródeł ich finansowania, co z pewnością uniemożliwi nakładanie się pomocy w ramach różnych programów.

Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za realizację operacji z zakresu środków objętych osią priorytetową 4 – PO „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” będzie Dyrektor Biura.

W ramach procedury zabezpieczającej przed nakładaniem się pomocy na realizację działań planowanych do wdrożenia przez LGR w ramach innych programów współfinansowanych przez UE zostaną opracowane szczegółowe kryteria i tryb umożliwiające określenie, w ramach którego programu będzie realizowana dana operacja. Podstawowym założeniem jest dążenie do maksymalizacji efektów działań podejmowanych przez LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie” zmierzających do osiągnięcia celów LSROR. W rezultacie analizy możliwych do realizacji operacji ustalono, że przy wyborze programu, w ramach którego realizowana będzie operacja będzie brana pod uwagę:

1. **Komplementarność z celami LSROR**, czyli określenie możliwego poziomu wsparcia wdrażania celów LSROR przez realizację danej operacji w ramach konkretnego programu.
2. **Efektywność** operacji rozumiana jako stosunek poniesionych nakładów (zasoby finansowe, ludzkie, poświęcony czas) do uzyskanych produktów, rezultatów i wsparcia wskaźników.
3. **Skuteczność** będąca oceną możliwości realizacji operacji w ramach konkretnego programu.

Tabela 14.1. Plan zatrudnienia oraz obowiązki pracowników LGR

Pracownik	Planowana data zatrudnienia	Planowany wymiar czasu pracy	Obowiązki pracownika	Program, z którym związany jest dany obowiązek	Czas pracy, który dany pracownik poświęca na realizację danego obowiązku ³⁶
Dyrektor biura	II połowa 2011 r.	pełny	Dyrektor Biura jest odpowiedzialny za prawidłowe funkcjonowanie Biura oraz realizację zadań LGR, zgodnie z zawartą umową o pracę i zakresem czynności, odpowiedzialności i uprawnień ustalonych przez Zarząd LGR	PO RYBY 2007-2013	8 h

³⁶ dzienny wymiar czasu pracy na realizację danego obowiązku.

Pracownik biurowy	II połowa 2011 r.	pełny	Obsługa administracyjno-biurowa LGR, w tym archiwizacja dokumentów	PO RYBY 2007-2013	8 h
Specjalista ds. administracji i promocji	II połowa 2011 r.	pełny	Będzie wykonywał zadania zgodnie z zakresem czynności opracowanym przez Dyrektora Biura i zatwierdzonym przez Prezesa Zarządu oraz zgodnie z bieżącymi poleceniami w sprawie trybu i sposobu realizacji powierzonych zadań. W szczególności: działania promocyjne i obsługa strony internetowej.	PO RYBY 2007-2013	8 h
Specjalista ds. programów	II połowa 2011 r. I połowa 2012 r.	pełny pełny	Koordinacja podejmowanych przez LGR inicjatyw, opracowywanie i wdrażanie programów na rzecz rozwoju obszaru rybackiego wpisujących się w realizację LSROR	PO RYBY 2007-2013 PROW 2007-2013 PO Kapitał Ludzki PO Polska Wschodnia	6 h 4 h 4 h 2 h
Koordinator ds. obsługi Komitetu	I połowa 2011 r.	pełny	Przygotowanie dokumentacji konkursowej w oparciu o procedury ustalone w LSROR i przedkładanie jej do zatwierdzenia przez odpowiednie organy stowarzyszenia, przyjmowanie i ewidencjonowanie wniosków, organizacja i dokumentowanie posiedzeń Komitetu, zawiadamianie beneficjentów o wynikach konkursów, dokumentowanie procedur odwoławczych, merytoryczne rozliczanie kosztów posiedzeń Komitetu, przygotowywanie merytorycznych wniosków o płatność.	PO RYBY 2007-2013	8 h
Księgowy	I połowa 2011 r.	Umowa zlecenie	Prowadzenie pełnej obsługi finansowo-księgowej LGR według zasad określonych w stosownych przepisach o gospodarce finansowej i rachunkowości (Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości) oraz wewnętrznych przepisów LGR.	PO RYBY 2007-2013	8 h

Integralną część Strategii stanowią załączniki, których wykaz jest zamieszczony poniżej;

Spis załączników

Zał. nr 1. Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 2. Lista członków założycieli LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 3. Lista osób reprezentujących podmioty i instytucje zainteresowane, na etapie zawiązywania partnerstwa, członkostwem w LGR

Zał. nr 4. Regulaminie Komitetu LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 5. Wzór „fiszy projektowej”

Zał. nr 6. Zestawienie Obwodów Rybackich znajdujących się na terenie subregionu „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. nr 7. Raport z monitoringu działań w ramach tworzenia LSROR i LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zał. Nr 8. Drzewo problemów

Zał. Nr 9. Powiązanie i korelacja celów

Zał. Nr 10. Koncepcja Mazurskiego Centrum Wędkarstwa (MCW)

Zał. Nr 11. Wędkarska charakterystyka łowisk na obszarze LGR WJM

Zał. Nr 12. Wskazania dla łowisk wędkarskich na obszarze LGR „Wielkie Jeziora Mazurskie”

Zarząd Lokalnej Grupy Rybackiej ‘Wielkie Jeziora Mazurskie’

Prezes Zarządu – Andrzej Kolasa

Wiceprezes Zarządu – Anna Leszczyńska

Sekretarz Zarządu – Marta Andrzejczyk

Skarbnik – Bogdan Maczuga

Członek Zarządu – Dariusz Grygienca

Członek Zarządu – Barbara Dawcewicz

Węgorzewo, grudzień 2010 roku